

De værgeløse

af Charlotte Eilersgaard

1903

Som der leves, saa der lides.

I.

HR. OG FRU HELWIG beboede en lille fire Værelsers Lejlighed i Udkanten af en stor Provinsby. Det var en af de Byer, som var gaaet mest frem i de sidste ti Aar.

Huse og Kaserner skød op, som var det Aladdins Slotte, og den ene Haandværkssvend efter den anden forvandlede til Mester og Rigmand.

Pengene var billige, og en stærk Virksomhedstrang havde grebet hele den unge Haandværkerstand. Der var næsten noget amerikansk over Udviklingen.

Hvor der i Dag laa en Græsmark med græssende Køer, stod der maaske om tre—fire Maaneder en anselig Række Huse. Og saaledes indvandedes der Gade paa Gade til Staden.

Borgerne begyndte at blive stolte af deres By. Med en egen sejt Følelse gik de gennem de splinternye Gader og betragtede de mange Murmesterhuse, der alle paa en Prik lignede hinanden.

Fire firerammede og et seksrammet Vindue var gærne det almindelige. Tillige var der paa hvert Hus anbragt en lille Altan med Jerngitter.

Saa man ned ad Gaden, tog det sig ud, som om alle Beboerne paa en og samme Dag var bleven enige om at udlufte deres Jernsenge.

Avisernes Spalter fyldtes med Annoncer om fire og fem Værelsers Lejligheder med Balkon. Og for at høre

til Selskabet var det næsten nødvendigt at bebo en saadan Lejlighed.

Fremmede, der kom til Byen, var ikke slet saa begejstrede over den hastige Udvikling. De fandt, at den gamle morsomme By nu var bleven saa temmelig kedelig.

Endog Skuespilkunsten forsvandt efterhaanden fra den store Fremskridtsby. Al den friske Maling og Kalkpuds tvang den til at fortrække.

Men i Stedet derfor drog en ny Kunststart ind i Murmesterbyen, — Varieteen. Og den trivedes storartet.

Alle de forhenværende Svende, de, der nu var Byens Matadorer og gav Tonen an, holdt af at sidde der. De sad der Aften efter Aften med Cigaren vippende i Munden, røde og hede i Hovedet af Øl og Punsch; og fortalte lystige Historier.

Nu og da standsede de for at se paa og nyde Artisterne.

De opnaaede derved akkurat at faa Sanserne saa tilpas pirrede.

Gjorde en af de Optrædende særligt Indtryk, fik Kone og Døtre et Puf, ledsaget af et forstaaende Grin.

Det var nemlig moderne at tage sine Damer med paa Varieteen.

»Vi lever da heldigvis ikke i en snærpæt Tid,« sagde de.

Og de forhenværende Tjenestepiger og Syersker, som nu var Byens fine Fruer, fik her den Næring, deres Aand begærede.

Helwig hørte for saa vidt til Fremskridtsbyen og var med i det hidsige Jag efter at tjene Penge, som han var Forretningsfører i et Millionfirma, en gammel Trælastforretning, der havde vundet sig Navn ved i en Aarrække at være i samme Slægts Eje. Og i disse Byggespekulationens Tider var det særlig denne Forretning, som høstede Fordelen.

Næsten lige saa hurtig, som de fik de store Skibsladninger Tømmer hjem fra Finland, var de ogsaa solgte.

Det var mange Penge, der hver Dag gik igennem Helwigs Hænder.

Og dog var hans egne Midler og hans egen Løn grumme beskeden. Hvad den angik, hørte han nærmest til blandt Lærernes og Assistenternes store Flok.

For sit ansvarsfulde Arbejde fik Helwig to Tusinde Kroner om Aaret, rigtignok med Løfte om Stigning indtil fem og tyve Hundrede Kroner.

Endda havde han gjort en ualmindelig heldig Karriere, en Karriere, som hele Byen talte om, og som Fru Høegh — eller blot »Fruen«, som hun i Almindelighed med Ærefrygt blev kaldt — var stolt af. Hun havde jo opfundet ham og været det naadige Forsyn, der senere skabte ham den saa meget misundte Stilling.

Helwig var nemlig begyndt som Bydreng i Forretningen. Og Trin for Trin var han stegen til Førstemandsstillingen hos det rige og ansete Firma, hvis eneste Ejer og Indehaver Fru Høegh nu var.

Fruen havde en mærkelig fin Sans til at opspore Dygtighederne og Sliderne, og ligefrem genial Evne til at drage dem frem og — benytte dem. Og med Kvindernes medfødte økonomiske Sans forstod hun at lade den lille Stab af Dygtigheder, som hendes Forretning efterhaanden blev betjent af, nøjes med Æren og den mindst mulige Pengeløn.

Det var ret artige Summer, den kloge Frue derved sparede om Aaret. Summer, som hun senere villigt ofrede paa Godgørenhedens offentlige Alter. Thi det var jo ingenlunde hendes Mening selv at tjene ved denne Besparelse. Hun vilde kun berige sit i Forvejen respektable og dygtige Personale med endnu en Dyd — Nøjsomheden.

Og denne Dyd lærte Helwig og hans Familie op igennem Aarene til en ret stor Fuldkommenhed.

Helwig havde nemlig ikke altid oppebaaret den svimlende Løn af to Tusinde Kroner. Han begyndte sit Ægteskab med betydeligt mindre.

I første Nu sal Fruen heller ikke helt mildt til, at Helwig giftede sig. Men snild, Som hun var, opdagede hun snart den fordelagtige Side ved Sagen. En gift Mand knyttedes langt stærkere til Forretningen end en ugift. Han vilde nu sikkert betænke sig to Gange, før han gav Afkald paa sin faste og sikre Stilling.

Og herefter var hun meget naadig, naar betroede Funktionærer giftede sig.

II.

FRU HØEGH opholdt sig kun nogle faa Sommermaaneder I Provinsbyen. Den øvrige Del af Aaret tilbragte hun paa Rejser i Udlandet eller i Hovedstaden.

I Provinsbyen havde Fruen ladet bygge en slotslignende Villa, hvor hun, som Borgerne sagde, holdt Hof de lyse Sommermaaneder.

Fruen omgikkes ikke med Provinsbyens Befolkning. Den fik allernaadigst Lov til at være med til at fylde Millionkassen og bidrog saaledes sit til at kaste Glans over det lille Hof ude paa Villaen.

Borgerne fik ogsaa Lov til ærbødigt at blotte Hovederne, naar Fruen i sin Landauer kørte gennem Byens Gader, eller naar hun om Søndagen i Kirken aflagde Visit hos Vorherre.

Det forsømtes ikke en eneste Helligdag.

Lidt efter Gudstjenestens Begyndelse nød de Kirkebesøgende i et kort Minut Synet af den høje, sorte Dronningeskikkelse, der hurtig forsvandt i den lukkede Stol.

Kort før Gudstjenestens Slutning gled saa atter den sorte Dame ud til den ventende Vogn.

Borgerne kunde uforstyrret synge den sidste Salme.

Saasnart Fruen med den første varme og varige Sommersol havde slaaet sig ned paa »Høeghs Lyst«, blev Personalet efter Rang og Tur tilsagt til at møde ude paa Villaen. Det var en stor Tid for dem.

Og alle gik de da og bar paa hemmelige Haab om Løntillæg, der rigtignok lige saa regelmæssig forsvandt med de første barske Efteraarsdage, naar Fruen med Trækfuglene atter drog til Syden. Men i de dejlige Sommerrnaaneder gik de og glædede sig ved Haabet.

Ja, der blev fantaseret meget over denne Frue. Navnlig Fru Helwig havde drevet det vidt.

Hun havde drømt saa længe og kastet sig saa ivrigt og stærkt ind i disse Fantasier, at hun syntes, hun ligefrem elskede denne mørke, stolte Frue.

Inderst inde maatte Fru Høegh være højsindet og god Men som gamle Dages mægtige Fyrster var hun omgivet af onde og slette Raadgivere Hun vidste jo ikke, hvor dygtigt og trofast Helwig ledede og styrede hendes Forretning. Men en Gang maatte hun faa det at se, og i en saadan god Stund vilde Fru

Helwig fortælle Fruen, hvor mangan Nat Helwig sad oppe rør at bringe Rede i det store Firmas omfattende forretningsager.

Hun vilde fortælle hende, at i saadanne Nætter havde Helwig næppe, Raad til at drikke sig en Kop Kaffe Og hun vilde hviske indtil Fruen, at hun alligevel havde stjaalet sig til at give sin Mand Kaffen Men at hun rigtignok saa ogsaa næste Dag for at indvinde det, havde maattet knibe af paa det, Børnene skulde have, endda det var knapt nok i Forvejen.

Naar Fru Høegh fik alt det at vide, vilde hun grædende falde Fru Helwig om Halsen, og de to Kviinders Taarer vilde da et Øjeblik flyde sammen Fru Helwig greb sig forskrækket i det.

Havde hun virkelig sagt to Kvinder! Var den stolte og elegante Frue — og hun, den lille ubetydelige Fru Helwig, virkelig to Kvinder, hver med den samme Ret til Lykke?

Dog, det var ikke alene Fantasierne Om Løntillæget, der gjorde, at Personalet med Længsel imødesaa Fruens Indtog paa »Høeghs Lyst«. Der stod ogsaa Glans af de tre—fire Tilsigelser, som de højere Funktionærer fik i Løbet af Sommeren, De lavere kom selvfølgelig ikke i Betragtning, og Helwig og Frue havde ikke altid hørt til de saaledes begunstigede.

Disse Besøg ude paa Villaen var navnlig for Funktionærfruerne sande Festsdage.

Indbyrdes holdt de Regnskab med, hvem der blev bedt oftest. Den, der i Sommerens Løb havde opnaaet de fleste Tilsigelser, mente at staa højst i Fru Høeghs Gunst, og de andre Fruer saa med Respekt op til den foretrukne.

Paa »Høeghs Lyst« var Fruen en baade stilfuld og udmærket Værtinde. Og hun beværtede sine Gæster godt. Det morede hende at give dem de ny og sjældne Retter, hun paa sine Rejser i Udlandet havde lært at kende.

Naar de smaa Funktionærfruer sad ved dette rige og smagfulde Bord, hvor de ødsle Blomsterdekorationer, Sølvtoj og det kostbare Porcellæn fremkaldte en stille Undren, hændte det, at de havde nødig som Jeppe at knibe sig i Armen for at være sikker paa, at de var helt vaagne.

Men den altid kloge Frue forstod ogsaa at føje Visdomsord til sin udsøgte Middag.

Hendes Underholdning ved Bordet plejede altid at

slutte med, at Klipfisk egentlig var hendes Livret, og hun gav derigennem de unge Koner nyttige Vink om, at man meget godt kan leve nærende og sundt med smaa Midler.

I lange, lange Tider forinden disse store Dage samlede Fru Helwig paa Aandrigheder. — Ja, hun samlede i Grunden hele Vinteren. I alle de mange ensomme Timer, hvor hun sad i sit lille Hjem, og Tanke føjede sig til Tanke, kunde hun glæde sig til den Tid, Fru Høegh atter var paa Villaen. Denne Gang fik hun sikkert Brug for sit opsparede Fond.

Ofte var hun bange for, at Fruen ansaa hende for kejtet og dum, thi den almindelige Talen om ingen Ting forstod hun saa daarligt. Hun tav saa hellere helt stille Aa ja, det var dejligt, dejligt, naar hun en Gang kunde rigtig faa talt ud.

Dog, Fru Helwig fik aldrig Brug for sine Tanker.

Fruen havde ogsaa her den sjældne Evne akkurat at træffe den Tone, hvori Kredsen hørte hjemme. Hun forstod saa udmærket at tale med om den første Barnepleje, smaa Husholdningssager og billige Dameskrædderinder.

Hun behandlede endog disse Emner med en saa indgaaende Dygtighed, at det nærmede sig det geniale, og man maatte tro, at hun selv hele sit Liv havde levet med disse Forhold for Øje.

De smaa Fruer lyttede andægtige og begærlige efter de mange gode Raad, alt mens de ivrig hæklede eller strikkede Firkanter til Sengetæpper. Til Afveksling blev disse forkellige Mønstre ogsaa sammenlignet og diskuteret. — Et saadant Sengetæppe kunde vare mere end et Menneskes Levetid

Og igen kilede de løs paa deres nyttige Arbejde. Kun Fru Helwig hang med Næbbet og brændte inde med Vinterens opsparede Forraad. . . . Som en lille skræmt og pjusket Fugl tog hun modløs og resigneret til sin Sypose og halede en Barnestrømpe frem, som hun absolut ikke gjorde Fordring paa at faa beundret.

Fruen havde i Reglen ogsaa et eller andet Arbejde at vise frem; Af det fineste ildrøde Gobelingarn strikkede hun Strømper til Slægtens Smaa. Ja, det hændte endog, at et af Funktionærbørnene blev Bærende med et Par. Den Heldige græd rigtignok gudsjammerlig, naar de afstikkende Strømper skulde paa, og slap saa gærne med den ene Gang, de skulde

præsenteres.

Men hendes Specialitet var Silketæpper, syede af smaa bitte Klude. Naar et saadant blev lagt frem, var der en umaadelig Beundren. Og dejligt, smagfuldt, hvilken Farvesammensætning, var de fattigste af de Ord, der i det første Kvarter svirrede om Ørene.

Tog den høje Frue de smaa Funktionærfruer med ind i Vaabenværelset, steg Beundringen til Andagt. Næppe turde de gaa helt ind; men stod blot betagne paa Tærskelen og stirrede.

De sagte Fodtrin og de dæmpede Stemmer talte her mere end Ord.

Kun Fru Helwig forblev ogsaa her uberørt. . . De var jo saa meget rare at se paa — alle disse Dolke, Sabler og Geværer . . . Stole, Tæpper og Gardiner var jo ogsaa altsammen pænt og stilfuldt. Men Herregud, sukkede hun hemmeligt, gid dog den sorte, stolte Frue vilde give lidt af sig selv Blive et rigtigt Menneske, man kunde favne og betro sig til. Men hun stod saa kold og utilnærmelig. Var bare saa uhyre høflig og forekommende . . . Huha! den sorte Dame kunde ligesaa godt være af Sten Og dog vidste Fru Helwig, at der bankede et Hjærte indenfor den megen sorte Silke Der maatte banke et Hjærte Alle Mennesker havde jo et Hjærte. Og hun, hun skulde vække denne kolde Isdronning. Fru Helwig begyndte at drømme saligt. Men blev vækket ved, at Fruen spurgte:

»Har De saa prøvet at lave et Par Strømper ud af to Par gamle kasserede ? . . . De husker nok, vi talte forrige Sommer om det.«

Fru Helwig blev rød. Hun havde ikke prøvet det.

Fru Høegh rystede misbilligende paa Hovedet og vendte sig hurtig fra hende. Blev derpaa huldsaligt staaende ved Fru Jensen, Bogholderens stivede og nystrøgne Frue. Alt sad korrekt og akkurat paa hende. Kjolen ejede ikke en Fold ud over dem, Dameskrædderinden havde lagt. Man maatte næsten tro, at Klæderne, var syede fast om Kroppen paa hende. Hun lignede i alt Fald svært de Dukker, der ikke kan klædes af og paa.

Her havde Fruen mere Held.

Fru Jensen havde lavet seks Par efter den høje Anvisning.

»Saa har De jo Strømper for et helt Aar,« sagde Fru Høegh meget naadig.

»Jo, jeg har da nok, det første Aar,« hviskede Fru Jensen beskedent.

»En økonomisk Husmoder er Hjemmets største Velsignelse,« vedblev Fruen belærende.

»Ja, jeg kan gaa endnu videre. Det er de økonomiske Husmødre, der bygger Landet.«

Fruen saa rundt paa alle Funktionærfruerne. Enkelte slog skælvende Øjnene ned for det strænge og undersøgende Blik. Kun Fru Jensen mødte det med den glade Frejdighed, som den gode Samvittighed giver. Hun ligefrem rankede sig ved den stolte Bevidsthed, at hun byggede Landet.

Da de den Aften forlod Villaen, blev Fru Helwigs Haand kun trykket svagt. Hun følte godt, hun var i Unaade.

III.

FRUEN stod rejseklædt i Døren til sin første Klasses Kupe. Hele hendes Garde var mødt.

Først Slægten, der var der lige ned til den mindste Baby. Fra ganske smaa vidste de, at det at blive kysset af Dronningetanten var langt mere end at blive kysset af nogen anden dødelig, det var den største Lykke og Ære, der i det hele kunde møde dem.

Funktionærerne mødte ikke med Børn. Det vilde være bleven betragtet som anmassende. Og kun de øverste fra Forretningen kom med Hustruer.

Fru Helwig havde plyndret alle sine Potteplanter og, saaledes faaet samlet en beskeden Buket Blomster.

Fruen lugtede til den og sagde, at det var pænt af Fru Helwig. Hvorefter hun lagde Blomsterne op til Rejsetøjet. Men til Afsked trykkede hun Fru Helwigs Haand saa venligt, at Fru Helwig blev helt varm af Glæde og slet ikke brød sig om de smaa spydige Bemærkninger, der hviskedes rundt om hende. Hun hørte jo godt, at der blev sagt, at hun forsøgte at gøre sig lækker med et Par blegstotige Roser.

Det var næsten med en Smule Ynk, at Fru Helwig saa paa den samlede Garde, hvis Tanker var saa smaa og saa snævre, at den ikke evnede at se bort fra sit eget, eller forstod, at andre kunde gøre dette.

Efter for sidste Gang at have viftet med de rene

Lommetørklæder, forlod de alle i sluttet Trup Perronen. De følte sig i Øjeblikket som noget af det fineste i Byen og lagde med Tilfredshed Mærke til, at der var mange, der saa paa dem.

Udenfor Stationsbygningen opløste Garden sig. Men forinden blev der taget almindelig og hjærtelig Afsked. De var i det korte Nu ligesom bleven inderligt forbundne. Noget stort havde samlet dem.

De spredtes saa til Byens forskellige Kanter . . . Hver drog til sit lille Hjem for at holde Vinter.

En og anden af de mere letsindige gik rigtignok først ud i Byens Anlæg for derude at solde ved en Kop Kaffe, inden de atter skulde hjem til de smaa Stuer og den tørre Beregning, om nu Kullene vilde vare den fastsatte Tid.

Hr. og Fru Helwig overvejede et Øjeblik, om ogsaa de skulde være letsindige og gaa ud i Anlægget. Men kom til det Resultat, at det var bedre at tage noget med hjem, som de kunde dele med Børnene. Og de gik ind til Konditoren og købte Kager.

Da de kom hjem i den fire Værelsers Lejlighed, stormede deres tre Børn dem i Møde. De havde fra Vinduet set Far og Mor med Pakken, og var nu opfyldt af glade Forhaabninger.

Fru Helwig aabnede straks, og Børnene fik hver sin Kage.

Den ældste, Erik, slikkede først forsigtig lidt Flødeskum af Kanterne og spiste derefter sin Kage i smaa bitte Stykker. Han spiste den næsten Krumme for Krumme. Den næst ældste, Kaj, lo af Broderen :

»Du kan jo slet ikke Smage noget, naar Du saadan piller med det,« sagde han og slugte i det samme sin Kage i to Mundfulde:

»Se saa, det har man da Fornøjelse af,« Og han stommede derpaa ud i Gaarden, hvor han snart var i lystig Leg med en Del andre Drengene.

Da Erik var færdig med den sidste Krumme, listede han ind paa sit Værelse og tog sine Lektier frem og læste tungt.

Han vilde, han maatte slide sig til at forstaa.

Lille Karen gik hen til Mor og spurgte :

»Er der ogsaa noget til Jer ?«

»Ja, min Stump, der er til os allesammen, sagde Fru Helwig og tog et Øjeblik sin lille Pige op paa sit Skød.

»Er det, fordi Fruen er rejst? Gav hun Far

Penge?»

»Nej, hun gav os ingen Penge, lille Karen. Men hun sagde saa rart Farvel.«

»Saa gør hun det nok, naar hun kommer igen,« sagde, Karen tillidsfuldt For Du siger jo, Mor at Fruen er saa rar.«

Ja, min lille Pige, hun maa jo være rar og god. Det er saa let, naar man ikke har Pengesorger, saadan som din Far op jeg Men gaa nu ud og leg med de andre, lille Barn.

»I vil helst have, at jeg skal gaa,« sagde Karen og saa langt efter Forældrene, idet hun gik hen mod Døren.

De nikkede til hende, og den lille Pige gik ud til Kaj.

»Børnene deler allerede vore Sorger,« sagde Fru Helwig mildt.

»Jeg vilde ønske, vi kunde holde dem udenfor,« sagde Helwig. »Men det gaar nok ikke i den Slags Hjem som vore. Børnene er der fødte til det Undtagen Kaj, den Dreng forstaar da at tage det let.«

»Ja, Gudskelov,« sagde fru Helwig lyst.

»Du siger det saa raskt, Ellen. Drengen gør os da ellers Bryderier nok.«

»Jamen alligevel, lille Du. Jeg er saa taknemmelig for, at dog en af mine Børn har en Smule Glæde.«

Hun gik hen til Vinduet :

»Se, hvor han tumler derude. Se, hvor hed han er af Sundhed og Ivrighed Mens Erik . . . « Fru Helwig sukkede.

Helwig gik hen til hende :

»Ja, Erik, vor Erik, han bliver til noget, og ham faar vi Glæde af. Du skal se, han skal nok komme til Vejrs, saadan som han slider.«

Ja, maaske kommer han lige saa vidt som sin Fader, hviskede Fru Helwig stille Men rystede saa Mismodet bort.

»Aa, det kommer, det maa jo komme for Dig ogsaa,« sagde hun og lagde sig ind til sin Mand :

»Ikke sandt, til næste Aar kommer Forhøjelsen Vi har den saa haardt nødig«, føjede hun sagte til.

Helwig saa paa sin Kone, der stod der saa underlig angst Herregud, den lille tapre Kone! Han anede, hvad der var i Vejen.

Og nu stod de der begge to og kæmpede for at tage det modigt.

»Du skal se, det bliver slet ikke saa slemt, som vi tænker os det,« sagde han kærligt. »Vi, kommer mageligt over det.«

Og han kom med det sædvanlige: »Naar der er Brød til fem, bliver der ogsaa til seks.«

Fru Helwig var ikke fuldt af samme Mening, men hun modsagde ham ikke. Puttede sig kun tættere ind til ham. Det var saa rart at mærke hans jævne Kærtegn. Var de end ikke hede og fyrige, gjorde de dog alligevel godt. Det var nu en Gang bleven hendes Livslod at nøjes —, og man vænner sig til det med.

Fru Helwig bare hvilede. Det var saa dejligt at hvile saaledes —, slet ikke tænke, kun føle den varme Arm.

Da hun mærkede, at Mandens Tag ikke længere var helt fast, gjorde hun sig fri.

»Værst bliver det naturligvis med Fruen,« sagde hun betænkelig.

»Aa Skidt, vi skal vel ikke gøre hende Regnskab for det,« henkastede Helwig flot.

Jo, det ved Du jo meget godt, at vi skal,« sagde Fru Helwig og gjorde Forsøg paa at smile.

Og Helwig vidste det.

Blev en af Funktionærfamilierne forøget, betragtede Fru Høegh det næsten, som om der blev vist hende en stor personlig Uret og Fornærmelse. Hun var jo Forsørgeren for det hele. Og havde hun end som oftest lukkede Øren og tomme Hænder til de beskedne Krav, der nu og da stilledes, var der dog Tider, hvor de mange Munde generede.

Og vedkommende Familie kunde være sikker paa i lang Tid at have Unaaden over sig.

Allerede tre Gange havde denne Unaade hvilet over Helwigs Og nu gruede de for den fjerde. Fru Helwig følte sig næsten som en Synderinde.

Saadanne Somre blev hun heller ikke bedt til Villaen.

Hun maatte altsaa forberede sig paa i den kommende Sommer at give Afkald paa de faa Festmiddage. Hun sukkede hemmeligt ved Tanken —, mest fordi Lejligheden til fortroligt at nærme sig til Fruen nu igen skødes ud i en fjærn, fjæm Fremtid.

»Aa nej, Livet var nok ikke saa ligeligt at gaa til.«

IV.

UD fra Eriks Værelse hørtes en høj Ramsen af latinske Verber.

Han gentog dem Gang paa Gang for bedre at faa dem ind i Hovedet.

Moderen gik ind til ham :

»Du slider nok ordentligt i det, Erik ?« sagde hun.

»Aa, Du ved jo, jeg har lidt svært ved Latinen«, sagde han forlegen, og det blege Barneansigt var et Øjeblik fra Bogen.

Moderen strøg ham over Haaret.

»Kan Du ikke gaa en Tur med os i Aften. Vejret er saa mildt, og nu faar vi jo snart Vinter, saa vi kan ikke gøre Regning paa ret mange gode Aftener fler.«

»Nej, jeg kan ikke. Jeg tør ikke, kom det tøvende. Og saa kastede han sig pludselig ind til Moderen, og hele hans lille spinkle Legeme rystede af Graad.

»Hvad er det, hvad er det, min Dreng, sagde Moderen og klappede ham. Hun følte saadan, en Trang til at græde med Drengen, rigtig græde ud. Men hun beherskede sig. Det var jo nok, naar den ene græd.

»Hvad er det?« gentog hun.

»Aa, I bliver saa bedrøvede, naar I hører det. Men det skal ogsaa nok gaa. I skal ikke være bange. Det skal nok gaa Jeg har sat mig for, at det skal gaa.«

Ja, ja, min Dreng. Men sig det kun, sig det rent ud, hvad det er, der gør Dig saa bange. Jeg er vis paa, det er slet ikke saa slemt.«

Hun sagde det ganske roligt, endskønt hun sad i Angst og ventede, og Hjærtet græd af Medynk med sig selv og Drengen.

»Jo, Mor, jo, det er slemt«, Graaden blev voldsommere, næsten til Hulken »Rektoren har sagt, at han vil tage min Friplads fra mig, hvis det ikke bliver bedre. Og jeg gør jo, hvad jeg kan Han sagde, at man gav ikke Fripladser til Drengene, der sad ved nederste Ende.«

Moderen sagde ingen Ting, men lod ham græde ud. Hun strøg ham kun Gang paa Gang over Haaret. Tilsidst lettede det for Erik, og han smilte til hende.

»Du skal ikke bryde Dig om det, Mor. Jeg kommer op til næste Maaned Men nu maa jeg nok til det igen,« og hans Øjne var atter i Bogen.

Inden Moderen forlod Værelset, standsede hun i Døren :

»Erik, tror Du det et Uret, at Din Far saa gerne vil, at Du skal studere?«

Erik saa forundret op :

»Uret I Nej, det er det vel ikke. Jeg skal vist være glad for, at jeg gaar i saadan en god Skole. Det sagde Fruen ogsaa til mig, da jeg forleden var et Ærinde for Far paa Villaen. Hun sagde, at jeg skulde skønne paa det. Min Far havde ikke selv faaet saadan en Undervisning.«

»Ja, det er jo derfor, Erik, at Din Far gør det. Han vil saa gerne, at hans Børn skal faa det bedre, end han selv.«

Fru Helwig maatte igen hen til sin Dreng, og et kort Sekund tog hun det lille smalle Hoved imellem sine Hænder og kyssede de to rare Barneøjne:

»Gudskelov, det er ikke saa længe til Juleferien. For Din Skyld, Erik, er jeg saa glad for hver eneste Feriedag Men nu skal jeg ikke længer forstyrre min flittige Dreng« Og hun skyndte sig ud af Døren.

»Aa, det er saa rart, naar Du kommer,« sagde han og saa længselsfuldt efter Moderen.

Men snart lød atter det enstonige :

Construo, construxi, constructum.

— — —
Fru Helwig satte denne Aften rigeligere Mad og et Æg ekstra ind til Erik.

»Aa pyt,« sagde hun halvt overgivent, »den forslugne Kaj kan i Aften godt nøjes med lidt mindre. Han gaar jo Hele Dagen derude og æder Luftsteg.«

Men da den forslugne Kaj kom ind, fik han dog sin sædvanlige Portion. Kun Fru Helwig var meget lidt sulten.

Alligevel gav Kaj ondt af sig og sagde:

»Den Læsehest skal der altid gøres saadan et Væsen af.«

Men Karen tog ganske rolig Broderen ved Haanden og gik hen til Spejlet med ham og lod ham betragte hans rødmussede og brunede Ansigt:

»Trænger det Gefjæs til blødkogte Æg — — hvad?«

»Trænger, trænger,« vrængede han. »Æg smager da godt. Og Du siger nok heller ikke nej, naar de bliver budt Dig.«

»Ikke en Gang Mor fik,« sagde Karen og gik hen og spiste sit Margarinebrød.

V.

VINTEREN gik, som den gaar i den Slags Hjem. Dagene gled med Arbejde og med at holde sammen paa den Smule, der var at holde sammen paa.

Hver slidt Sko og hver Flænge i Bukseme var noget af en Ulykke, som der dækkedes over. Først Bømene for Moderen, saa Moderen for Faderen.

Da Foraaret kom, var Erik bleven lidt blegere og ligesom vokset nedad, syntes Moderen. Men nu haabede hun paa Sommerferien.

Erik var hendes Smærtensbarn, Karen Lysglimtet og Kaj Ulykkesfuglen. Men hun holdt af dem alle, som de nu en Gang var.

Helwig havde i Vinterens Løb haft Held til at tjene adskillige Tusinde Kroner mer til Fru Høegh, end han plejede. Han lagde i Begyndelsen ikke særlig Vægt paa det. Det var hans Natur at bringe det mest mulige ud af det, han arbejdede med. Fruen plejede jo ogsaa at mene, at han dermed kun gjorde sin simple Pligt Men denne Gang begyndte han alligevel at fantasere over disse Tusinder. Det var vel retfærdigt, om han fik en lille Del af Udbyttet af de heldige Handeler, han afsluttede. Altid var han om sig for at bjærge Tømmerleverancen ved de store Byggeforetagender for sit Firma.

Hvad om han nu bad om Lønningstillæg. Fik tusinde Kroner mer om Aaret. De Tusinder, som han i Vinterens Løb ved sin Kløgt og Omtanke havde tjent til Fru Høegh, vilde strække til i flere Aar Det var jo ingen Verdens Ting for Fruen, kunde ikke en Gang mærkes. Fru Høegh havde ikke nødig derfor at slaa af paa noget af sit.

Men jo mere Helwig tænkte paa det, des klarere blev han ogsaa over det haabløse i det, og han begyndte at slaa af.

Nej, bare fem Hundrede Kroner, og han vilde være

tilfreds. Fire Hundrede kunde maaske ogsaa gøre det. Ja, tilsidst kunde maaske endda to Hundrede; men der standsede han. Mindre kunde og vilde han ikke nøjes med. Som det var, kunde det ikke gaa i Længden.

Naar Fruen kom hjem, maatte han tage en alvorlig Dyst med hende, indtil hun bøjede sig. Han og Familie kunde dog ikke Aar efter Aar halvsulte, medens der samtidig gik Formuer gennem hans Hænder.

Den lille Mand rankede sig ordentlig paa sin Kontorstol, da han tog denne faste Beslutning.

Og dog, det blev maaske alligevel ham, der Lov at bøje sig Ja, kunde han byde Fruen Trods, stille sine Betingelser: Gav hun ikke den Løn, han fordrede, gik han, da var han sikker nok. Men Fru Høegh vidste helt vel, at saa vidt vovede han sig ikke, vidste, at en Familjefader er den mest trælbundne af alle trælbundne.

I afmægtig Harme huggede Helwig Pennen langt ind i Pulten. Blev derpaa roligere. Tog en ny Pen frem og begyndte at skrive Forretningsbreve. Begyndte igen paa Papiret at tumle med de Tusinder, hans Hjem savnede.

Da han tog den nye Pen, kom han uvilkaarligt til at smile ironisk. Han ødte jo, omgikkes letsindigt med Forretningens Gods. Godt Fruen ikke saa det. Hun kunde ellers let faa et Hjærteslag og krepere med det samme Naa, ja, hvad saa, hans egen Stilling blev vel ikke ringere derfor !

Og saa syntes Helwig igen, at egentlig burde han vel skamme sig. Der var jo mange og atter mange, der havde meget mindre at leve af end han, og dog klagede de ikke Men alligevel alligevel

VI.

SIDST i Maj kom Pigerne fra Hovedstaden og begyndte at lufte ud paa Villaen.

Fra den store Have blev der sendt Rhabarber og Asparges til Funktionærhjemmene.

Fruen var slet ikke karrig med den Slags smaa Belønninger . . . Hun kunde alligevel ikke selv bruge det altsammen. Og det var under hendes Værdighed at sælge fra Haven.

»Hun vil s'gu helst sætte os paa Græs,« var der en Gang en af Funktionærene, der sagde. Men han beklædte rigtignok ogsaa en meget lav Stilling, og hans Familie blev ikke bedt til Villaen.

Ellers følte de smaa Funktionærfruer sig meget bærede naar der kom *Kurv fra Villaen.* Og ogsaa her holdt de indbyrdes Regnskab med, hvem der fik tiest.

Fru Helwig blev meget forundret over, at der i Aar ogsaa kom Kurv til hende. Hun havde egentlig ikke ventet det paa Grund af . . . naa ja, paa Grund af hendes lille Forbrydelse.

Børnene var med til at pakke Kurven ud. De klappede i Hænderne og priste den gavmilde Frue. Og de glædede sig allerede til hendes Komme.

Det lysnede ogsaa lidt for Fru Helwig. Fruen vilde sikkert i Aar tage det venligere, end hun plejede. Hun maatte allerede vide det, da Broderen gennem flittig Brevveksling jo holdt Fru Høegh à jour med alt, baade smaat og stort, Forretningen og dens Funktionærer vedrørende.

Og da Fruen denne Gang drog ind paa sin Villa, var det virkelig, som om hun førte Solen med sig.

Hun havde tilbragt en fornøjelig Vinter i Syden og en munter Eftersaison i København, kom nu hjem til sin smukke Villa og sin velbetjente Forretning.

Aarets ualmindelig gode Udbytte var heller ikke uden Virkning.

Men hvad der mest bidrog til det Solskin, der faldt over Familien Helwig, var nogle Ord, der i den sidste Tid ret hyppigt blev hvisket Fru Høegh i Øret:

»Det er en dygtig Mand, De har i Helwig, ham skal De holde godt fast paa.«

Fru Høegh fik en svag Angst for at miste ham og besluttede at vise sig meget naadig, saa naadig, at hun helt lukkede Øjnene for det lille Syndefald.

Der bliver saamænd nok Brød til den lille Mund med, tænkte hun rørt. Ja, hun gik saa vidt i Godhed overfor Helwigs, at hun endog vilde aflægge dem et Besøg. Det var noget hidtil ukendt. Fru Høegh plejede som de Kongelige kun at tage imod.

Da Landauerer holdt udenfor Helwigs Bolig, stimlede Gadens Dreng og Piger sammen om den, og Ansigterne kom frem i de nærliggende Vinduer.

kaj Ulykkesfugl var med i Børneflokket, men saa

snart han fik set, hvem der var i Vognen, skyndte han sig ind ad Køkkendøren for at forberede Moderen.

Fru Helwig blev hed af Glæde og ilede ud for at tage imod.

Fru Høegh fik Plads i Sofaen, og Fru Helwig maatte endelig sidde ved Siden af hende. I et Kvarter sad de saaledes og talte om det, der forestod.

Fru Helwig vidste slet ikke, hvordan det var med hende om hun i denne Tid var blødere og mere modtagelig end ellers, hun var saa rørt over at se Fruen sidde der saa venlig og deltagende, at hun næsten slet ikke kunde holde Vandet borte fra Øjnene. Men gennem det vaade skinnede de blanke og lyse af Glæde. — — Bare det, at Fruen sad der, kastede Sol over hendes lille Hjem, syntes kun.

Ved Afskeden lovede Fru Høegh at sende mere Grønt:

»De har saa godt af at spise Grøntsager denne Tid,« sagde hun venligt . . . Fru Helwig blev endog bedt til en stille Formiddag at komme ud paa Villaen.

Da Fruen var kørt bort, og Fru Helwig ikke længere kunde se Vognen, gik hun smaasyngende igenem sine Stuer. Hun syntes næsten, det var en Skam, at hun ikke hver Dag kunde se, hvor venlige og hyggelige de egentlig var.

Hun gik derpaa ind i Sovekammeret og ledte Blonder og gamle Silkebaand frem. Hun fik saadan en Lyst til straks at gøre den sorte Kjole i Stand til Besøget. Hun havde allerede udtænkt, hvorledes det kunde skjules, at den var lagt ud.

En Formiddag holdt der Vogn fra Villaen efter Fru Helwig. Da dette senere rygtedes i Forretningen, var der adskillige, der satte spydige og fornærmede Miner op. Men samtidig behandlede de dog Helwigs med mere Respekt.

Fru Helwig havde en yndig Formiddag, syntes hun. Dette var saa helt anderledes, end naar hun var med til de almindelige Funktionæraffodringer.

Rigtignok kom hun heller ikke nu Fruen nærmere. Der blev ved at være en vis Fjærnhed. Men alligevel, Fruen var baade kær og god.

Ved Afskeden trykkede Fru Høegh hende en Konvolut i Haanden :

»Det er til at komme over det med.«

Fru Helwig kunde næppe sige Tak, saa overrasket

blev hun. Hun saa bare taknemmelig op. Det var jo rent ud storartet, saa pænt Fruen tog det denne Gang. De havde nok slet ikke haft nødig at gøre sig Bekymringer.

Paa Hjemvejen kunde Fru Helwig ikke lade være med at kigge i Konvolutten. Der laa en Hundredkroneseddel Hun blev saa glad, at hun gärne kunde have kysset den flunkende ny Pengeseddel Hvor mange Sorger kunde dette lille Stykke Papir ikke fjærne.

Ved Middagsbordet vilde hun overraske Manden med at lægge Konvolutten med Pengene under hans Tallerken Hun glædede sig paa Forhaand til Overraskelsen.

Fruen var virkelig, som hun altid havde tænkt, god inderst inde. Der skulde blot lukkes op. De kolde Lag brydes. Og det var jo allerede begyndt, syntes fru Helwig.

Saa let og saa hurtig, som hendes Tilstand tillod det, ilede hun hjem.

Middagen formede sig til en hel lille festmiddag, endda den kun bestod af Grød og stegte Sild.

Fru Helwig var overlykkelig, og hun smittede Børnene med sin Glæde.

»Du skal se,« sagde hun til sin Mand, »Du behøver slet ikke selv at bede om den Lønningsforhøjelse. Fruen kommer ganske sikkert med den af sig selv.«

Helwig smilte og vilde ikke forstyrre sin Kones Glæde. Men han var ikke slet saa troende.

Dog nu kunde han ikke lige straks komme frem med sin Anmodning. Han blev nødt til at vente en lille Tid.

VII.

FRU HELWIG laa i Sengen og havde det overstaaet. Hun følte sig saa inderlig lettet og glad tilmode.

Et lille rødt Barn med langt sort Haar laa i Vuggen, der stod ved Siden af Sengen, saa Moderen kunde naa

den.

Fru Helwig kaldte den Lille for sit Lykkebarn. Hun syntes ikke nogen af de andre Børn var kommen til Verden under saa gode og lyse forhold.

Og det var Fruen, der her havde været Lykkesolen. Det, at hun havde været mild og god, havde bidraget til at tage Ængstelsen fra dem.

Jo vist blev der Brød til den lille hjælpeløse Stump, som slet ikke havde bedt om at blive født. Der blev rigeligt til dem allesammen.

Fru Helwig rejste sig i Sengen og lettede Vuggedynen for at kigge.

Aa, hvilke søde, smaa bitte Hænder, de laa der saa fast sammenknyttede. Saa sødt, hun sov, den lille Pige, som skulde bringe Lykke og Velvære ind i Hjemmet. Smaa Piger bragte jo altid Lykke. Hvor kær var ikke Karen. Hun havde hidtil kun gjort sine Forældre Glæde.

Fru Helwig lagde sig igen ned i Sengen og begyndte at drømme.

Nu var sikkert deres Trængselstid ovre. Nu vilde det strømme ind med Penge til dem Fruen havde rigtig faaet Øjnene op for, hvad Helwig var værd. Ja, egentlig var det nok ham, der tjente de mange Penge til hende.

Fru Helwig lukkede sine Øjne et Øjeblik. Det var saa dejligt, at de strænge og tunge Tider aldrig — aldrig mere skulde komme igen. Det var virkelig ogsaa alt for væmmeligt at gaa og knibe paa Maden til Børnene knibe paa et Stykke Margarinebrød og en Skefuld Sukker. Uf, det var saa simpelt, alt det Fedteri, det gjorde alle Mennesker saa ringe.

Fru Helwig drog Vejret frit og lettet.

Ja, Gudskelov, fra nu af skulde hun blive fin, virkelig fin. Det gik opad og kun opad.

Takket være de hundrede Kroner var der i denne Tid rigeligt med Mad i det Helwigske Hus. Og alle gik rundt og var hensynsfulde.

Kaj Ulykkesfugl gik stille gennem Stuerne. Han var renvasket, naar han gik ind i Sovekammeret til Moderen.

Selv for Erik syntes Lektierne ikke at gaa saa tungt. Han saa gladere ud og gik hver Dag en lille Tur med Karen.

Jo, Fru Helwig laa rigtignok og havde det godt. Hendes Hjem var i Øjeblikket omtrent som et lille

Himmerige, saa fredeligt og jævnt gik det altsammen.

Og den lille Frue laa ganske stille og frydede sig. Det var jo helt rart at være Menneske. Aldrig mere skulde hun ind i de tusinde Trivialiteter, som Livet hidtil havde været saa rigt paa. Naar de Hundrede Kroner var brugt, kom jo Lønforhøjelsen.

Nu begyndte den lille Bylt i Vuggen at røre paa sig og smaaklynke.

Moderen tog Barnet op til sig og lagde det lille røde Ansigt ind til sit Bryst. Endnu var der rigeligt med Mælk. Hun vilde ikke mindes, hvordan det plejede at gaa med de andre. Naar en lille Tid var omme, blev Brystet saa inderlig tomt for Mælk, og den lille Mund maatte da ligefrem ruske i Brysterne for at pine et Par Draaber Mælk frem.

Mon det var derfor, Erik var saa bleg ? Aa nej, det var vel snarere, fordi han var den ældste. Han havde været længst med i Kampen. Og saa den megen Lærdom, der skulde ind i hans Hoved. — Men det ønskede Faderen jo Ja, ønskede hun det ikke ogsaa Deres Erik skulde blive en stor Mand Net, nej, det krævede hun ikke Bare lykkelig —, rigtig lykkelig.

Og hun holdt Aandedrættet, mens hun lyttede. Hun lyttede efter, om hun kunde høre Erik læse, og efter Tonefaldet, om det lød højt og frimodigt, som det havde lydt de sidste Dage, eller om det var faldet tilbage til det sædvanlige trætte og slæbende.

Men saa opgav Fru Helwig det. Hun vilde ikke lytte, ikke ængstes, bare hvile og være glad. Og hun lagde den lille mætte Menneskestump ned i Vuggen igen og dækkede den til med varme, bløde Puder. Den lille Pige sov, næsten før hun blev lagt ned.

Hvor alt levende bliver fredeligt og trygt, naar det er rigtig mæt, tænkte Fru Helwig. Derfor var vel hendes Hjem saa fredeligt i disse Dage.

VIII.

PAA Kontoret havde Helwig det ikke slet saa fredeligt. Det lumrede af Uro derinde. Men hjemme talte Helwig ikke om det. Hans Kone skulde have Ro og kun have det godt.

Noget særligt alvorligt var der heller ikke paa Færde. Det var kun de sædvanlige smaa Rivninger og Intriger, som nu en Gang var undgaaelige, hvor der var et stort Personale og en regerende Dronning. Alle vilde gjerne være Nummer et. Der var den samme Smigren og Gaaen under Øjne, som ved ethvert velordnet Hof.

Særlig Bogholderen var en hel Mester i at krumme Ryg og gætte Fruens Tanker. Han var ikke langt fra at være et Geni i Retning af at finde paa Besparelser. Han dannede en fuldstændig Modsætning til Helwig, der mere lagde Vægt paa at gøre Indtægten stor end paa at formindske Udgifterne. Men som Kvinde satte Fru Høegh mest Pris paa Bogholderens Syn paa Forretningen. Selv tragede han efter Helwigs Stilling. Og han var ikke nogen ufarlig Medbejler. Han var saa underdanig overfor Fruen, at Folk spøgende sagde, at han bukkede for Telefonen, inden han talte med hende. Han gik end ikke af Vejen for at benytte Sladderens let tilgængelige Vaaben. Og han kunde bruge dem med saa meget mere Held, som Fru Høegh var Kvinde nok til ikke helt at lukke Ørene, naar blot Sladderens serveredes i en velvillig Fom.

Bogholderen begyndte gerne med at sige, at Helwig var jo en mageløs flittig Mand —, egentlig var han et prægtigt Menneske —, men . . . og saa havde han fri Bane. Der blev altid en Braad siddende.

Helwig var for stolt til at gengælde lige med lige. Den Kamp, der i Stilhed blev ført mellem disse to, var saaledes absolut ulige.

Det, at Fruen i den sidste Tid havde været saa velvillig stemt overfor Familien Helwig, havde gjort Bogholderen endnu mere virksom. Helwig havde haft ikke saa faa af disse Smaarivninger med ham, mens hans Kone laa i Sengen og var lykkelig.

Naar hun kom frem med sin klippefaste Tro paa Lønforhøjelsen, paa, at deres Besværligheder nu havde Ende, smilede han overbærende. Han nænnede ikke at rokke ved hendes Luftslotte. Noget maatte han selvfølgelig fravryste Fruen, men at det ikke blev de store Summer, hans lille Kone laa og fantaserede om, vidste han helt vel. Og at der kom til at staa Kamp om

den beskedne Sum, han fordrede, vidste han ogsaa.

Men han maatte alligevel tage Mod til sig og vove sig derud.

Ah, hvor han kendte disse Ture til Villaen. Naar Fruen kom med sit kølige Smil, bød Cigar og var høflig, men saa inderlig utilnærmelig. Ikke et Haarsbred hjalp hun ham paa Gled, hun lukkede sig snarere mere og mere ind i sig selv.

Og alt som han havde presset sig til at sige det, der skulde siges, blev hendes Smil strammere og strammere.

Og dog havde han paa denne Maade maattet tiltvinge sig hundrede Kroner paa hundrede Kroner, indtil han var naaet op til det, han nu havde.

Naa, det hjalp nok ikke, han fordybede sig i de ubehagelige Minder. Det var bedre at samle Mod til at tage en ny Dyst med Damen.

Da Helwig naaede Havens Smedejærnslaage, fik han alligevel en urimelig Lyst til at vende om igen. Men han mandede sig op. Fra Plænen hørte han Krocketkuglernes Raslen. Fruen var i Haven. Hun tog sin sædvanlige Motion før Frokosten.

Hun gik med opkiltede Silkeskørter og havde Træsko over de fine Sko For Resten var det moderne paa Villaen at gaa i Træsko. Man kunde da saa rart strejfe om i alt Slags Vejr.

Fru Høegh var i Færd med en interessant Krokade, da hun fik Øje paa Helwig.

Hvad var der hædet? Det var jo i Kontortiden Var Helwigs Ærinde saa vigtigt, at han ikke kunde telefonere ? . . . Eller en ærgerlig Tanke steg frem hos hende Nej, nej, det kunde det ikke være. Hun havde jo nylig været saa meget gavmild Og de havde vel, Takt, disse Mennesker Skønt Gud véd, man kunde vente sig alt af den Slags. Han begyndte at blive vel stor paa det, denne Helwig . . . , troede nok snart, at han var uundværlig. Hun blev vist nødt til at bremse ham lidt.

Saa havde Fruen en Trækning ved Munden. Hun undertrykte en ganske let Gaben og gik op mod Huset.

Nu sad Fru Høegh og Helwig hyggeligt i Glasverandaens Kurvestole. Fruen ringede paa Sodavand. Helwig saa saa hed ud. Han kunde nok træpge til lidt koldt.

Om det var Vejens Længde, der havde gjort ham hed, eller det var Tanken om det, han skulde sige, kunde man ikke se paa ham. Men det sidste var vistnok det mest sandsynlige.

Fru Høegh tronede halvt tilbagelænet i sin Kurvestol. En rød Silkepude havde hun lagt under Hovedet.

Helwig sad og overvejede, hvorledes han bedst skulde begynde.

Paa Vejen herud havde han lagt alt saa klart og indlysende tilrette. Ordene var fyndigt og godt valgte. Og nu kunde han ikke finde et eneste af de Ord, han havde saa haardt Brug for.

Aa, turde han blot tale varmt og inderligt med hende, tale med hende, som Menneske taler til Menneske Men hun sad der jo stiv og utilnærmelig som Damen —, Dronningen, der kun tog imod udvendige Ord.

Og saa meget borgerligt Mod, at han kunde bryde over tværs, havde Helwig ikke. Sikkert stod denne Frue i Forbund med overnaturlige Magter. Med et Blik tæmmede hun alle dem, der kom i hendes Nærhed.

Nu saa hun bestemt paa Helwig, som om hun vilde sige:

»Naa, bliver det til noget. De har vel et Ærinde.«

Højt, sagde hun :

»Det er i Kontortiden, Hr. Helwig. Hvad er det for en vigtig Meddelelse, De har til mig ?«

Helwig stod først og stammede som en forlegen Skoledreng Men tog pludselig Mod til sig og sagde nu helt sikkert :

»Mit sædvanlige, Frue.«

»Deres sædvanlige !« Nu var det Fruens Tur til at blive forvirret. Men det varede kun et Sekund. Hun samlede straks al sin Værdighed.

Hvorledes skal jeg forstaa det ?«

Helwig var igen udenfor al Form.

»Forstaaer De det ikke, Frue,« sagde han næsten bedende Det er min Løn; jeg kan ikke faa den til at slaa til.«

Fruen overhørte Tonen. Men sagde hurtig og forretningsmæssigt:

»Hvor meget er det nu, De har om Aaret, Hr. Helwig ?«

»To Tusinde Kroner.«

»Naa, er De nu stegen dertil. Det er jo ganske pænt. Synes De egentlig ikke, at to Tusinde Kroner er mange Penge ?«

Fruens Tone var igen mildere og mindre forretningsmæssig.

»Jo, det er nok mange Penge, men et Aar er ogsaa langt,« sagde Helwig modigt.

»Ja, det har vel samme Længde for Dem, Hr. Helwig, som for os andre.«

Fruen tøjte Sig i dette Øjeblik I Slægt med Folket.

»Jamen jeg døjer, døjer saa pinagtigt med at faa min Løn til at slaa til,« vedblev Helwig, idet han rejste sig og blev nervøs. Det var saa dumt, at han ikke kunde faa andet end disse spredte Sætninger frem Men hvad behøvedes det heller. Fruen vidste jo, hvad han vilde. Det var i Grunden slet ikke nødvendigt at forklare yderligere.

»Aa, Fruen skulde blot vide, hvor vi maa vende hver Skilling, før vi giver den ud,« sagde han »Og nu, da Familien har faaet Tilvækst.«

Men nu rejste Fruen sig ogsaa op og stod foran ham :

»Har faaet Tilvækst,« sagde hun spydig. — »Har jeg bedt om den? Var Deres Familie ikke stor nok i Forvejen Har jeg maaske selv Børn ?«

»Nej, netop . . . og derfor . . . Jeg mente —«

»Ja, De mener saa meget, Hr. Helwig. Men De er vist ogsaa glemsom . . . Har jeg maaske ikke hjulpen Dem over disse . . . disse uforudsete Udgifter. — De burde have forskaanet mig for den Ubehagelighed at maatte minde Dem derom.«

»Vi er ogsaa taknemmelige, min Kone og jeg,« stammede Helwig . . . »Men — men« —

»Jeg kunde næsten fristes til at tvivle derom,« sagde Fruen nu pludselig sørgmodig. — » Var De virkelig taknemmelig, stod De vel ikke her.«

Fru Høegh følte den inderligste Medlidenhed med sig selv. Rige Folk blev altid saa misbrugte.

Hvad skulde Helwig svare dertil. I Dag benyttede Fruen en hel ny Taktik —, stod næsten og koketterede med det menneskelige, smuttede for Resten ud af alle de Huller, hun kunde finde.

Men han kunde jo ikke opgive det. Han maatte, han skulde have dette Lønningstillæg. At det blev stort, havde han opgivet Haabet om; men noget maatte han dog fravriste hende.

I en Fart regnede han ud det mindst mulige, han kunde nøjes med.

Og han sagde fast :

»Kan være, Frue, det heller ikke kommer Dem ved, enten jeg kan komme ud af det med min Løn eller ej. Men Jeg faar for lidt for det Arbejde, jeg gør Det er mere værd, og derfor henstiller jeg til Dem at være retfærdig.«

Nu blev hans Tone blødere :

»Herregud, jeg er jo nøjsom. Et mindre Tillæg vil dog bringe nogen Forandring. Og det er svært nok for mig at staa her og bede om det.«

»Er det virkelig det, Hr. Helwig. Jeg synes ellers, De har ret god Øvelse i at plage mig.«

Fru Høegh var bleven ganske rød af Vrede. Hele Dronningeværdigheden var for et Øjeblik forsvundet, kun en almindelig skændende og hidsig Kvinde var tilbage. Men der var jo ogsaa rørt ved hendes Smærtenssted.

»De siger, de faar for lidt for Deres Arbejde, Hr. Helwig,« vedblev hun. »Tror De ikke, der er adskillige, der vilde prise sig lykkelig ved at faa Deres Stilling Hvad var De, før De kom til mig og hvad har De kostet paa, Deres Uddannelse ?«

Tyve Aars Slid fra Dag til Dag, laa der Helwig paa Tungen, men han sagde intet, lod kun Stormen fare over sit Hoved, Han kunde jo kun møde den med en Opsigelse af sin Plads. Men staa med Kone og Børn paa det uvisse, turde han ikke. De fattige slidsomme Skillinger, han fik, var dog bedre end slet ingen.

Fruen kunde derfor fortsætte uden at blive modsagt.

»Har de maaske nogensomhels Uddannelse ?« spurgte hun udfordrende. »Ikke en Gang en Præliminæreksamen har De.«

Ogsaa der maatte Helwig tie.

»De var jo kun en Dreng, da de kom til mig Og hvad har jeg ikke gjort dem til. . . . Jeg siger det ikke, fordi jeg fordrer Taknemmelighed Men Retfærdighed har jeg vel Lov til at kræve, — endda jeg er en enlig Kvinde, der staaer uden mandlig Støtte Alt for meget lader leg mig ikke misbruge, Hr. Helwig. — De siger, at Deres Stilling kræver, at De fører nogenlunde pænt Hus. Jeg stiller absolut ikke fordringer i den Retning firmaets Repræsentation foregaar her fra Villaen. De har kun at varetage Deres

Pligter paa Kontoret Og saa et Ord endnu, det sidste i denne Sag,« sagde hun bestemt. — »Naar jeg har Sinde at forhøje Deres Løn, skal jeg gøre det. De behøver ikke derfor at ulejlige Dem herud.«

Fruen bruste ud af Verandaen og lod den næsten forstenede Helwig ene tilbage. I første Øjeblik sansede han ingen Ting. Men saa begyndte en vag Smærte at arbejde sig frem, den sad saa underlig og borede.

Da Fruen omtrent var, kommen ned til den lange Nøddeallé, havde Heden og Ophidselsen sat sig noget. Hun vendte sig om. Helwig stod endnu paa samme Sted.

Fru Høegh var nu naaet saa vidt, at hun kunde glæde sig ved Havens Blomster. Hun standsede ved Rosengrupperne. Gik derpaa igen op til Verandaen og sagde næsten venligt :

»Vil De ikke en Runde med i Haven, Hr Helwig ?«

Han fulgte høflig med og sagde rosende Ord om Træer og Buske, — sagde, at han syntes, de var voksede godt siden forrige Aar. Der mærkedes intet til det, der for lidt siden havde været imellem dem.

Nu stod de igen foran Rosengrupperne. Fruen tog sin Saks frem og klippede et Par langstilkede, halvudfoldede La France af:

»Tag dem med hjem til Deres Kone,« sagde hun naadig »Hun holder jo saa meget af Roser.«

Helwig takkede bukkende og stod snart igen udenfor Havens Smedejærnsgritter.

»Aa, han kunde have kastet disse Roser i Vejens Skarn Det Par Blomster var alt, hvad han havde opnaaet. Det var Stene for Brød. Men han tog dog varsomt paa Roserne, de kunde jo ikke derfor.

Da han kom hjem, lagde han dem paa sin Kones Seng.

»Nej, hvor de er dejlige,« sagde Fru Helwig og smilte henrykt. »Du har været paa Villaen ?« tilføjede hun og saa spørgende paa sin Mand.

»Ja, jeg havde Ærinde derud for — Forretningen. — Jeg fik ikke Lejlighed til at sige noget,« sagde han undvigende »Men naturligvis, det skal nok komme.«

»Det bliver saamænd slet ikke saa svært,« sagde Fru Helwig tillidsfuldt. »Fruen er jo saa sød og opmærksom.«

Og hun saa igen beundrende paa Roserne, der var sat i Glas og stod ved Siden af Sengen.

»Maaske behøver Du slet ikke at sige noget
Fruen gør det nok af sig selv.«

Helwig bare nikkede og skyndte sig ud. Det gjorde
altfor ondt at høre paa den lille Kones sorgløse
Pludren.

IX.

BØRNENE var lige komne fra Skole. Kaj havde
slængt sine Bøger paa Køkkenbordet og var straks
løbet ned i Gaarden.

Erik listede som sædvanlig stille ind paa sit
Værelse og var i Færd med at finde Bøgerne frem.

Faderen gik et Øjeblik ind til ham.

»Det er Ret, min Dreng, at Du er flittig, saa Du kan
faa en fin Eksamen. — Thi uden Eksamen duer det
Skam ikke. Man bliver bare Træl hele sit Liv.«

Erik saa op :

»Jeg skal gøre det saa godt, jeg kan, Far,« sagde
han og tog straks sin Grammatik frem En
Frihedsfugl kunde man just ikke sige, at han særlig
lignede.

Helwig gik derpaa ned i Gaarden for at hente Kaj
op.

Det var ogsaa Pokkers med den Dreng, som han tog
sig al Ting let. Han blev nok nødt til at holde ham
noget mere i Ørene Kedeligt, han havde saa lidt
Tid til at tage sig af Børnene.

Kaj kom forpustet af Legen hen imod ham:

»Skal vi spise, Far?«

»Nej, men Du skal op og læse paa Dine Lektier, Din
lille dovne Slyngel.«

»Pyt, ikke andet,« sagde Kaj skuffet. »Jeg kan ikke
læse, før jeg har faaet Mad Og Lektierne, Skidt,
dem kan jeg sagtens faa lært,« lagde han flot til.

»Op med Dig, nu skal det være Alvor,« sagde
Helwig bestemt Vi har ikke Raad til, at Du gaar
og driver Tiden hen og ikke lærer noget.«

Da Kaj kom op, fik han igen en Formaningstale af

Faderen. Det blev paalagt ham at følge Eriks Eksempel og hænge i med Bøgerne.

»Bliver Du ved som hidtil,« sluttede Helwig, driver Du det ikke en Gang til en Præliminæreksamen. — Du maa lade Dig byde de laveste Stillinger og kan aldrig komme frem i Verden.«

Kaj stod og smaamukkede om, at han slet ikke brød sig om at komme frem. Han vilde hellere til Søs. Han vilde om Bord paa et Skib og sejle Verden rundt.

»Røverkaptajn, hvad?« sagde Faderen.

»Ja, det vil jeg hellere end lukkes inde paa et Kontor som Du,« svarede Kaj næsvist og uartigt.

Faderen opgav at tale fornuftigt med ham :

»Ja, nu skal jeg lukke Dig inde,« sagde han hidsig, og skubbede Drengen ind i et lille Loftskammer med samt hans Bøger og laasede Døren efter ham.

»Nu bliver Du der, til Du har læst Dine Lektier.«

Men Kaj gav sig til at sparke og dundre paa Døren, saa det kunde høres ned, Og Moderen maatte ikke forstyrres, saa Helwig blev nødt til igen at lukke op for Drengen.

Saa kom Middagsmaden paa Bordet, og da den var spist, skulde Helwig paa Kontoret.

Kaj tog Revance for den lille Skærmydsel ved at blive ude hele Eftermiddagen. Ikke en Bog rørte han.

Han kom først hjem ved Sengetid og listede ubemærket i Seng. Aftensmaden havde han bjærget hos Naboerne, der i denne Tid var særlig opmærksom mod Børnene, fordi Moderen laa.

Karen sad mest stille inde hos Moderen. Rakte hende Vand og Havresuppe, naar hun trængte til det. Og naar det begyndte at klynke fra Vuggen, gik hun hen og vendte den lille Søster.

Karen blev i disse Dage saa voksen og moderlig. Fru Helwig syntes ordentlig, at hun gjorde Nytte. Hun var snart helt uundværkelig.

Nu laa Fru Helwig og saa kærlig paa Karen. Kunde man endda gøre det rigtig lyst og godt for hende. Den lille Pige var saa livlig og godt begavet, — egentlig langt mere end Drengene Og saa havde hun Lyst. Der var Klarhed og Fasthed i alt, hvad hun tog sig for. Det var saa trist, at hun maatte nøjes med at gaa i den tarvelige Frøkenskole.

Hvis Karen kom i Latinskole, skulde hun nok drive det Vidt. Men der gik Piger jo ikke. I alt Fald ikke der i Byen. Saa maatte hun bort fra Hjemmet, og det

kostede alt for meget. Fru Helwig sukkede. Det kostede mer end nok med Drengene . Til Pigerne strakte det ikke. Karen og den lille Stump i Vuggen fik nok nøjes med mindre. Gaa til Haande i et Hus . . . Blive Husmødre og ligge i en Seng og faa Børn.

Aa fy, nu laa hun virkelig og blev bitter. Og hun var endda saa glad. Hun behøvede slet ikke at tænke saa langt. Det kunde saamænd ogsaa gaa Karen meget godt. Hun kunde blive en sød ung Pige. Og Fru Høegh kunde da tage hende med til fremmede Lande, hvor der altid var Sol, og hvor hun kunde faa forunderlige og mærkelige Ting at se.

Fru Helwig havde forlængst opgivet al den Slags for sit eget Vedkommende. Hun var fuldt ud fortrolig med, at hendes Liv vilde glide paa samme ensformige Maade. — Hun havde været to Gange i København. Det var al den Langfart, hun havde været paa. Men i Tankerne havde hun rejst meget.

Nu rejste hun for Børnene.

X.

FRU HELWIG var igen oppe, og hun kom hurtig ind i de gamle og vante Forhold. Hun kunde to ikke blive ved at gaa om og blive skaaet.

Selv Mandens mislykkede Tur ud til Villaen var ikke længere nogen Hemmelighed for hende.

Hun hverken besvimed eller fik Krampe, hun fik det at vide. Talte heller ikke om, hvor stor en Skuffelse det var for hende —, eller hvor smertelig det sved indvendig. Men Mælken blev daarlig til den Lille, og

Moder og Barn skæmmede sig.

Til sidst forbød Lægen Moderen at amme Barnet.
Men da var det allerede for sent. Den Lille havde faaet
Giften i sig og visnede hen.

Det var saa trist at se, hvorledes det lille Barn laa
og vred sig af Krampe og daarlig Mave. Til sidst blev
den før ret skingre Barnestemme kun til smaa
jamrende Klynk.

Moderen stod stum med de smaa bitte Hænder i
sine. Hjælpe og lindre kunde hun ikke.

De Pulvere, der med Besvær blev hældt i den lille
Mund, var ganske uden Virkning. Naar der blev holdt
paa Barnets Stump Næse for at faa det til at synke
Medicinen, stod Kaj og Karen smaaleende og saa til.

De anede jo ikke, hvor alvorligt det var. Og selv da,
vilde de vel ikke have græmmet sig. Lille Søster var jo
ikke vokset saa fast endnu. Hun var for dem nærmest
en morsom lille Ting, der bragte Afveksling i de
ensformige Dage. Det var kun kedeligt, at Far og Mor
var saa alvorlige og bedrøvede.

Nej, al Verdens Pulvere og Draaber kunde ikke
redde det lille Barn, der laa med optrukne Ben og
fordrejet Ansigt. Kun en frisk og rigelig flydende
Mælkestrøm kunde læge. Og den ejede Moderen ikke.

Naar Fru Helwig i de ensomme Nætter sad og
lyttede til de smaaforpinte Suk, grundede hun over,
hvor tidlig Mennesket fødes til at lide.

Hvorfor var dette Barn ikke født af en stærk,
robust Moder, der modig kunde tage Verdens Stød . . .
. Skulde hun have kæmpet mere ? — Men hun havde
jo netop kæmpet og ikke klaget Kunde hun gøre
for, at det smærtede indvendig ?

Den sidste Nat vaagede begge Forældrene. Henad
Morgen gik der en lang Trækning over Barnets Ansigt
—, et let Pust, og det lille Menneskebarn var ikke
mere.

Helwig holdt ikke af, at hans Kone var saa stille.
Hun maatte hellere græde og klage. Han kunde da
bedre trøste. Han vidste, at hun trængte mest til Trøst.

»Herregud, lille Ellen,« sagde han, »tag Dig det
ikke saa nær. Det er dog ingen Ulykke. Vi har haft
tungere Sorger før den.«

»Ja, det er netop det, af det ingen Ulykke er,« sagde
hun bittert.

Fik derpaa Taarer i Øjnene og gik hen til Vuggen
og tog de smaa kolde og stive Hænder i sine, som bad

hun om Forladelse.

Helwig stod og saa bedrøvet til. Han tænkte mere paa sin Kone end paa sit døde Barn. — Hvor hun havde forandret sig, den lille forhaabningsfulde Kone. Men det kom vel igen. — Det matte komme igen.

Og saa grebes han af en stærk Taknemmelighed over, at det ikke var hans Kone der laa der bleg og død i Barnets Sted.

Han gik hen og hviskede det til hende. Og de græd sammen ved deres lille døde Barn, men følte tillige, at de holdt sammen og ejede noget i hinanden.

Det var en af Livets Højtidsstunder, der løfter bort fra det dagligdags og ligesom styrker til atter at gaa ud i Dagens graa.

XI.

FRU HELWIG havde travlt med Forberedelserne til Begravelsen. Hvor beskeden den end skulde være, krævede den dog Arbejde og Omtanke. Og denne Travlhed dæmpede hendes Sorg noget og hjalp hende til nu og da at glemme.

Hun købte en lille bitte Egetræskiste. De sorte mindede hende for meget om Død. — Den gule, forede lignede en Seng, i den kunde Barnet sove trygt. Hun undgik næsten trodsigt at knibe.

»Dette sidste lille Udstyr evner vi vel at give,« sagde hun.

Helwig sagde hende ikke imod, endskønt han ikke delte hendes Mening.

Forældre og Børn var de eneste, der stod om den lille Grav. Børnene havde bedt om at være med. Og de fik Lov at bære Kransene, af hvilke der var Overflod.

Fruen havde sendt en af skære hvide Liljer.

Da de skulde forlade Graven, kastede Fru Helwig et sidste Blik paa den og hun saa kun Blomster — og atter Blomster. — Det hele laa der saa forunderlig fredeligt, beskinnet af Middagens Sol.

»Maaske alligevel et Lykkebarn,« sagde hun stille.

Og det var næsten med Medlidenhed, at hun tog den store og levende Karen ved Haanden for med de andre at forlade Kirkegaarden.

I Laagen mødte de Fruen. Hendes Vogn holdt udenfor. Hun gik hen til dem, sagde først et Par beklagende Ord og sluttede saa med opmuntrende at sige til Fru Helwig :

»De skal se, naar der er gaaet en lille Tid, vil De have glemt det. Hvad Vorherre gør, er altid det bedste. Det lille Skind hviler jo rigtig godt.«

»Ja, det mener jeg ogsaa, Frue,« sagde Fru Helwig alvorligt. Jeg er saa vis paa det, at jeg var nærved at ønske den Hvileplads til os andre med.«

Fruen saa paa hende. Det var dog ikke Meningen. Men den lille Fru Helwig tog al Ting saa højtravende. Hun trykkede endnu en Gang deres Hænder, steg derpaa op i sin Vogn og kørte ud til Villaen.

Børnene saa længselsfuldt efter Vognen. Kaj havde en voldsom Lyst til at komme op paa Bukken og sidde ved Kusken. Bare endda løbe efter og hænge bag i. — Men det var jo sandt, lille Søster var død. — De skulde gaa stille og alvorlige, og det var jo ogsaa Fruens Vogn.

Maaske gættede Moderen deres Tanker. Thi nu begyndte hun at smile og gaa hurtigere til. Hvorfor skulde hun lægge mere Tynge paa Børnene end nødvendigt:

»Nu skal vi hjem og have Kaffe, alle mine Rollinger,« sagde hun næsten muntert.

Børnene smilte med, og i et Nu strøg de alt det højtidelige af sig.

XII.

FOR FAMILJEN Helwig gik Dagene, den ene omtrent som den anden. Og Dagene blev igen til Aar.

Helwig bøjedes ganske let, og hans Kones Haar begyndte at graane i Tindingene. Børnene voksede til Kaj og Karen blev store og kraftige. Erik var den

samme tynde Skikkelse, kun var han bleven længere og Barneansigtet mere gammelmandsagtigt. I Øjenkrogene havde der lagt sig smaa fine Rynker, der talte om megen Tænken og liden Barneleg.

Han var bleven Oversidder i sin Klasse. Der havde staaet en pinlig Kamp imellem hans Evner og hans Vilje, inden det var kommet saat vidt. Nu, det var overstaaet, følte det næsten som en Lettelse.

Rigtignok havde Rektor derover inddraget Helfripladsen. Og kun ved Faderens indstændige Forbøn var det lykkedes beholde en halv Friplads.

Helwig var næsten syg de Dage, han skulde ud at tigge om Begunstigelser for sig og Familje. Og det, skønt han nu snart var vant til det.

Folk smilte saa underligt og saa ironisk, naar han, der var Førstemand i Byens største og rigeste Trælastforretning, kom og ansøgte om det, der ellers var forbeholdt Fattigfolk.

Selvom Uviljen mest faldt paa Fru Høegh, pinte det ham dog, thi han var den, som det mest direkte berørte. Alle, selv de, der skumlede mest, var jo underdanige og ærbødige, saa snart de nærmede sig den anselige Dame.

At Forretningen gik under Navnet »Fedtefirmaet«, generede heller ikke Fru Høegh, — da hun ikke vidste det. Alle hendes Omgivelser nærrede altfor stor Ærbødighed for hende, til at det et eneste Øjeblik kunde falde dem ind at gjøre hende opmærksom derpaa. Ja Ærbødigheden strakte sig endog til Fruens høje Omgivelser; thi selv Tjenestepigerne paa Villaen blev behandlede med en vis Respekt.

Særlig Bogholderen tog stort Hensyn til dem og viste dem smaa Opmærksomheder. Der kunde dog altid falde et godt Ord af om ham til Fruen.

Sin Løn derfor fik han om Foraaret, naar Pigerne var sendt over for at gjøre Villaen i Stand, i Form af de første og fyldigste Grøntkurve.

Eriks Oversidderaar blev benyttet til at faa Konfirmationen fra Haanden. Og det blev omtrent den lykkeligste Tid, han havde levet.

I Præstetimerne kunde han sidde saa rart og lade Tankerne hvile — — Eller rettere, han kunde faa Lov til at sidde og tænke paa det, han havde mest Lyst til.

Var i disse Timer fri for den kedelige Lektieopramsning og Lektieindtærpning.

Han kunde drømme om grønne Marker, om brede Aaer, Fuglereder og alle den Slags Herligheder, som han hidtil mest kendte fra de andre Drenges Fortællinger.

I den Tid modnedes den Beslutning hos ham, at han vilde være Landmand. Det eller Skovrider maatte være den dejligste Bestilling paa Jorden.

En Dag, han syntes Faderen var i særlig godt Humør, tog han Mod til sig og sagde det til ham.

Men da Helwig hørte det, var straks det gode Humør borte, og han spurgte skarpt, om Erik troede, at han uden Formue kunde komme frem som Landmand. Han kunde komme ud som almindelig Karl, kunde han. Men dertil behøvede han ikke at gaa i Latinskole eller studere. — — — Nej, han skulde benytte den gode Lejlighed, der bødes ham, til at faa de Kundskaber, der kunde bringe ham frem.

Og igen fik Erik at høre, at hans Fader havde der aldrig været kostet paa, og derfor maatte han nøjes med en usselig Løn og lade sig træde paa. Men skulde Helwig end sulte for at skaffe Penge til Børnenes Undervisning, skulde de alligevel faa den. Deres Fremrid skulde han nok sikre.

Erik hængte med Hovedet. Det var jo Faderens sædvanlige Svar. Men Far mente det jo godt og maatte vel forstaa det. Og som den lydige Dreng, Erik var, bøjede han sig ind under det. Dog misundte han hemmeligt de Præstekammerater, der straks efter Konfirmationen skulde i Lære eller i Plads. Ja, selv de, der kun skulde ud som Vogterdreng, syntes han var lykkeligere.

Konfirmationen bragte jo ikke ham den mindste Forandring. Kun mere Hængen i paa Skolen. Nu skulde Studentereksamen jo tages, og de sidste to Aar var ikke de letteste. Men med sin sædvanlige stille Resignation vænnede han sig til Tanken.

Fru Helwig nød ogsaa det Aar, hendes Dreng sad over. Hun var fri for den Pine at vide ham siddende over Bøgerne, naar hun selv gik til Sengs for at hvile. De kunde tage ham med ud paa Spadsereturene. Og de havde den Tilfredsstillelse at se, at der ogsaa kunde komme lidt Farve i hans smalle Kinder.

Rigtignok gruede hun til Tider for, naar det holdt op. Naar han atter skulde ind i det, der laa over hans Kræfter. Men saa slog hun sig igen til Ro. Skulde man

altid ængste sig for Fremtiden, havde man jo aldrig
Nutiden.

Egentlig var det nok et Luksusaar, de her i havde
taget sig. Ja selv taget det, havde de jo ikke. — Men
Fru Helwig var nu glad og taknemmelig, fordi det var
blevet dem paatvunget.

Mærkelig nok, at det havde været saa svært for
hende og Helwig, da Rektoren oppe i den store Festsal
havde udpeget deres Erik imellem Oversidderne.

Kaj havde de jo forlængst opgivet, saa med ham
kunde de forstaa det. Men Erik, deres flittige
Mønsterdreng . . . Og værst var det, at han den Dag
selv led allermest.

Men nu var det alligevel blevet til Glæde og Trøst.

Der var altsaa Sandhed i det gamle Ord : »Hvad
der synes Mennesker aller tungest, kan Gud vende til
det gode.«

Fru Helwig blev ordentlig bevæget og gudfrygtig . .
. . Det var hun ikke altid.

Ofte laa hun i Strid med Vorherre og foreholdt
ham, at Menneskene vilde være bedre, naar de vare
glade og fri for de mange Bekymringer.

Hun var vis paa, at hun selv vilde være helt god,
naar hun blot kunde faa det godt for dem, hun holdt
af.

Nu hændte det ofte, at hun var pirrelig og gnaven
baade overfor Manden og overfor Børnene. Rigtignok
angrede hun det altid bagefter, og var da dobbelt øm
og kærlig. Men Uhyggen og Misstemningen havde dog
været der.

Saaledes var hun forleden Dag, da Helwig kom træt
og mismodig fra Kontoret, i Stedet for venlig at trøste
ham, faret op mod ham og havde sagt haanende til
ham, at han hellere skulde tage Plads som
Havnesjover. Hans Indtægt vilde da snarere blive
større end mindre.

I alt Fald var de saa fri for at føre det elendige
fattigfine Liv, som tog al Glæden.

Børnene kunde streife om som smaa frie
Lasaroner. Om Julen gaa til Vældædighedsjuletræer
og om Sommeren ligge paa Landet.

For Øjeblikket var det jo aller finest at være
A r b e j d e r b a r n.

Bønderne koketterede ligefrem med, at de havde
Feriebørn. Havde Vægte, hvormed de indbyrdes
kontrollerede, hvem det lykkedes at faa sin lille Gæst

fedet bedst.

Men hvem tænkte paa at indbyde deres Børn ? —
Mon ikke Erik trængte? — Nej, Ferien med kunde
den forslidte og forlæste Dreng gaa og halvslulte.

Naar Havnearbejderen kom hjem med sin
Fortjeneste, kunde Familien leve højt og være glad.
Kom der end bagefter Dage, hvor der maatte suges
paa Labben, tog det ikke Glæden fra Dagen i Dag.

Men deres Liv var en evindelig Beregning og passen
paa. Uf, det sved Sjælen ud af Kroppen. — — Mon

Helwig troede, det var morsomt at gaa og sætte
Mærker i Brødet og hver Dag veje Smørret for at
passe paa, at det holdt den Tid, det skulde ?

Hun var vel bleven saadan ved længe, hvis hun ikke
havde set, at hendes Mands Øjne blev mere
sørgmodige, og at Skikkelsen ligesom sank sammen.

Og hun var straks henne hos ham og bad om
Tilgivelse for alle de bitre Ord, hun havde sagt:

»Jeg ved jo godt, det kan ikke være anderledes,«
sagde hun — »Vi er nu en Gang født til det. — Vi duer
iKke til at gøre en voldsom Bunke Gæld og være
letsindige.«

Han tog hende ind til sig paa sin sædvanlige
stilfærdige Maade og smilede svagt.

Det gjorde saa godt, naar hun saaledes kom
angerfuld til ham.

»Det er vore Hjem, der bygger Landet,« sagde han.

»Saa er det nogle sure Sten, det er bygget af,«
kunde hun ikke lade være med at tænke. Men hun
nænnede ikke at sige det.

Og de gik atter hver til sit Arbejde.

XIII.

EERIK skulde nu konfirmeres. Der haabedes paa stor
Present fra Fruen. Det vil sige, Fru Helwig og Børnene
haabede. Helwig gjorde det ikke.

Det blev vel den sædvanlige Tikrone, som Fruen
gav i den Anledning, og det hvad enten det var et Barn

af Fruens Vaskekone, eller det var et Barn af en af Forretningens øverste. Ja endog Fruens egen Slægt kom ind under denne Takst, og Fru Høegh optraadte forsaavidt her ret demokratisk.

At der kunde lægges større Kærlighed i en af hende selv valgt Gave, tænkte hun vel ikke paa. I alt Fald var hun hævet over den Slags smaa Hensyn.

Men som sagt, Fru Helwig og Børnene fantaserede derom. Naar de var samlede om Aftenen, sad de og gættede.

Villaen var jo Æventyrslottet, hvorfra al god Gave skulde komme.

Helwig nænnede ikke at forstyrre. Hvorfor skulde Familien ikke have den lille Fornøjelse.

Erik mente, det blev et Ur. Det ønskede han sig mest. Der var jo ikke en af hans Kammerater, uden at de havde haft Ur, fra de var ti Aar. Det var næsten flovt for en Dreng saa gammel som Erik at gaa i Latinskole uden Ur.

Fru Helwig tænkte paa en Sparekassebog med Penge til Sønnens Uddannelse. Det vil sige, inderst inde tænkte hun omtrent som sin Mand. Men hun vilde ikke gærne frem med det. Det var saa yndigt at forestille sig det anderledes.

Alle de Glæder, hun hidtil havde haft, havde jo nærmest været Forestillinger. Men naar det var saa, gjaldt det ogsaa om at holde dem fast. Svandt ogsaa de, blev det for tomt at leve.

Karen mente, at Fruen inviterede Erik med paa en af de lange Rejser, for det var nu det, hun syntes var aller dejligst.

Men Dagen kom og med den Tikronen. Helwig kunne selv hæve den ved Kassen. Det stod der tilligemed Lykønskningen i Slutningen af et Forretningsbrev — Fruen var rejst fra Villaen faa Dage i Forvejen.

Kassereren var endda Saa hensynsfuld, at han gav Helwig en Guldtikrone til Sønnen.

Men denne Gang druknede Skuffelsen i alt det meget, Konfirmationsdagen bragte.

Og Erik fik fuld Erstatning. Faderen gav ham sit eget Ur.

Helwig havde længe overvejet, om han ikke kunde undvære det, i alt Fald en Tid, til han fik Raad til at købe sig et nyt. Og der var jo Ur paa Kontoret, De havde ogsaa et i Hjemmets Dagligstue, saa han mente

nok, det lod sig gøre.

Erik var saa glad og rørt over, at han netop havde faaet Fars Ur. Han syntes, det var bedre og mere værd end noget andet. Derigennem mærkede han jo Faderens gode, varme Hjærte. Det bragte Fest over Dagen.

Hver Gang Erik tog Uret frem, og det skete ofte, lovede han sig selv, at han skulde blive en god Søn —, forsage de grønne Marker og af al Ævne bekæmpe Friluftslængslerne. Han skulde gøre sig Umage for at faa rigtig megen Lærdom ind.

Det var det Løfte, der den Dag bandt Erik fastest.

Fra Forretningens Personale fik Erik sendt et Ruslæders Cigarfederal, fyldt med ægte Havanesere ; det var i alt Fald meget fine Cigarer :

Moderen smilede af Gaven. De første Aaringer vilde dette Federal nok ikke blive fyldt ret ofte. Men det var dog saa pænt af de Mennesker at tænke paa Sønnen.

Denne Gave var allerede kommen tidlig om Morgenen, og da Kaj samtidig var inde for at beundre, neglede han straks en af Cigarerne. — Han sneg sig derpaa op paa Loftet for at nyde den. Et Skaar i Nydelsen var det rigtignok, at ingen af Kammeraterne var til Stede.

Lidt senere sad han i Kirken og angrede. Han følte sig saa løjerlig om Hjærtet og fik af og til Vand i Munden.

Kaj var nok ikke vant til at ryge saa stærke Cigarer. Og i den elendige Forfatning, hvori han befandt sig, gik det rigtig op for ham, hvilken fæl Synd, han havde begaaet ved at stjæle fra sin Broder paa selve Konfirmationsdagen. — Og han bad stille Vorherre om Forladelse.

Dygtig skammede han sig, da Far og Mor ynkede ham og var bange for, at det var Forløberne for en alvorlig Sygdom. De tænkte endog paa at sende Bud efter Lægen, men saa sagde Kaj, at det var ved at gaa over.

Erik havde opdaget Aarsagen, men nænnede ikke at sladre. Ja, han var endog saa højmodig ikke at lade Kaj forstaa, at han vidste det. I Dag skulde han jo gøre det første Skridt til at blive en Mand.

Kun efter Middagen, da han var den gavmilde Giver og bød faderen Cigar, var han drilagtig nok til ogsaa at byde Broderen en. Men Kaj skød den

forskræmt fra sig; følte sig dog paa samme Tid derved
renset for sin Skyld.

Der var ikke Selskab. Men Helwig holdt Tale for
sin Søn. — Og det synes de allesammen var meget
højtideligt.

Han takkede Erik, fordi han altid havde været en
god og lydige Søn, der kun havde gjort sine Forældre
Glæde. Og han frelmhævede, at den gode Vej, Sønnen
hidtil havde betraadt, ogsaa vilde føre til et godt og
velsignet Maal. Eriks Fremtid vilde blive lys og let.

Erik selv stod med vaade Øjne og saa paa Far og
Mor.

Et Øjeblik blændede Ordene ham, saa ogsaa han
troede paa det, der blev sagt.

Han gik stille hen og trykkede Forældrene i
Haanden, og Helwig følte, at det var Tilsagn om
trofast at blive ved, som der var begyndt.

Da Hr. og Fru Helwig den Aften blev alene,
omfavnede Helwig sin Kone og sagde :

»Ja, saa kom vi saa vidt, lille Ellen, og vi er jo unge
endnu. Vi har da Haab om at kunne følge vore Børn et
godt Stykke. Jeg synes alligevel, vi har Grund til at
sige Tak. — — Erik er jo en brav og en god Dreng.«

»Ja, det er han, det er han. Maatte han ogsaa blive
lykkelig Det vil jeg bede Gud om,» svarede Fru
Helwig stille.

XIV.

DE TO AAR, der nu fulgte før Studentereksamen,
blev strænge for Erik —, endda alt i Hjemmet blev
lagt tilrette for ham.

Moderen gik stille om og sørgede for, at der blev
Ro, naar han skulde læse, og at ikke Kaj og Karen
forstyrrede.

Ogsaa listede hun sig til at give ham rigeligere Æg
og Kød, naar hun kunde undvære det. Men hun
maatte gøre det skjult for ikke at gøre de andre Børn
misundelige.

»Herregud,« sukkede hun, »det er jo ikke af Kniberi og Gerrighed, at jeg ikke giver til dem alle.«

Fru Helwig fik ogsaa mere Arbejde med Vask og Strygning. Erik skulde gærne holdes pænt med Kravetøj. Han yar jo nu snart en ung Herre.

Kammeraterne var klædte som voksne.

Hun pyntede sin Dreng ved i Quillayabarkhyppig at vaske det Tøj, der af Faderens var omsyet til ham.

Naar hun sad der og stoppede eller tog Pletter af, kunde den gamle Trods komme op i hende. Det var den gamle Hamle mod denne slidte Fattigfinhed.

At de dog ikke havde Mod, Mod til at bryde, ud — Men det havde de jo ikke.

Havde Helwig blot havt Modet, troede hun, at hun kunde følge ham. Egentlig var hun nok en oprørsk Natur — — — Men det kom vel af, at hun sad saa meget stille og tænkte.

Helwig havde ikke megen Tid til at tænke paa sit eget, han var helt optaget af at lede Pengestrømmen ind i Forretningens Kasse. — Men Gudbevares, derfor fik han jo ogsaa sin Løn.

Fy, nu var hun vist uartig igen og slet ikke taknemmelig mod Fruen.

Men alligevel, hvis hun nu var en rigtig Zigøjnermutter, der bar sine Børn i Pose paa Ryggen og med dem strejfede Landene igennem. Ja, saa fik hun og Ungerne da noget at se. Jo flere Børn, jo større Rigdom. De løb straks barbenede rundt og hjalp til med at bjærge Føden. Naar de brunedes derude i Solen, modnedes de raskere. De havde det næsten som de smaa Kalve, der kunde gaa straks efter Fødselen.

Og naar Sønneme voksede til og blev ynglinge, tog de sig en Kvinde. — Naar kom Erik saa vidt ? Vel ikke, før han omtrent var gammel. Og da der længe var dæmmet op for hans Længsler, faldt han vel i Armene paa den første, den bedste halvgamle Kokette, der krydsede hans Vej.

Og Karen! Mon der blev Rift om hende ? En fattig Pige, der dog skal holdes borte fra jævne Folk.

Naa, at stifte Familje var vel heller ikke saa stor en Lykke. — Men der var dog noget, der hed Kærlighed — Den Kærlighed, der lige siden Verdens første Dag var bleven besungen som det dejligste paa Jorden.

Skulde hendes Børn leve den foruden. Ja, Kaj hyttede sig nok, i ham var der lidt Zigøjnerblod. — — — Det var hendes egne urolige og forfløjne Tanker,

den Dreng var dannet af.

Ja, men saa bar hun jo Ansvar for de Ægrelser og Pinagtigheder, Kaj havde forvoldt dem. Han skaffede Helwig ikke saa faa Bryderier. Han kunde saa daarlig forsone sig med, at den Dreng kun tænkte paa Dagen i Dag, aldrig paa den, der kom efter.

Men skulde hun gøre Regnskab for sine Tanker —, alle de, der stormede og myldrede frem. Kunde man holde dem i Ave ? Var det ikke nok, naar man var Herre over sine Handlinger ?

Naa, for Resten, tænkte hun lystig, hvis jeg var saadan en rigtig Zigøjnermutter, lignede jeg vel nu en gammel Heks . . . Og hun gik hen til Spejlet for at se, hvordan hun saa ud.

Nu var hun i alt Fald bleven en fin og meget bleg Heks.

Hvad mon Børnene vilde sige, naar de saa deres Moder staa og spejle sig. De vilde nok kalde hende en forfængelig lille Moder. Men det fik de saa have Lov til. Man holdt nok ikke op at være Menneske, fordi man havde store Børn.

Straks efter var Fru Helwig atter den fornuftige og flittige Husmoder, der kun havde Sans og Tanke for Tøjet, der laa foran hende. Hun var igen fuldt optaget af at lave Stopninger, der ikke kunde ses.

Det var heller ikke hver Dag, hendes Tanker forvildede sig saa langt.

Kaj overraskede Forældrene med ikke at, dumpe til Præliminæreksamen. Han var ganske vist ikke blandt de første, men Eksamen fik han dog.

Da Faderen roste ham, sagde Kaj paa sin sædvanlige flotte Maade :

»Skidt, naar man blot ikke forivrer sig eller tager det alt for alvorligt, kommer saadan noget af sig selv.«

Men nu kom der dog noget meget alvorligt for Kaj. Der skulde vælges Livsstilling til ham. Ja, egentlig skulde der nok ikke vælges. Der skulde tages det, der først og fordelagtigst tilbød sig.

Selv havde han ikke tænkt ret meget derpaa. Han havde mest Lyst til at blive Ingeniør eller saadan noget. Men det, sagde Faderen, var en lang og dyr Vej. Naar de havde Erik at koste paa, evnede de ikke mere foreløbig.

En Dag kom Helwig glad hjem. Han havde faaet Løfte om en Plads til Kaj som Discipel paa Byens

Apothek. Og netop det, at Pladsen var i selve Byen, var en stor Fordel for Helwigs.

Før Helwig tog endelig Beslutning, raadførte han sig naturligvis med sin Kone. Men han fremkom samtidig med saa mange Grunde for, at de tog mod Pladsen, at hun ikke gjorde synderlig Modstand. Hun havde det jo bare med at tænke; men bøjede sig ellers i Regelen altid ind under Mandens Vilje.

Her sagde hun først ganske stilfærdigt, at Kajs Natur maaske neppe passede ind i et Apotheks Pillearbejde. Drengen var ikke rigtig anlagt for at regne med Gram.

Men Helwig svarede opfarende, at den Luksus at tage Hensyn til Lyst og Anlæg havde de ikke Raad til. Der var ogsaa noget, der hed Pligt og Nødvendighed. Nu havde de faaet et fordelagtigt Tilbud. Det var mere end dumt ikke at tage imod det. Der var Forældre, der var betydelig mere velstillede end dem, med Glæde tog imod en saadan Plads for deres Barn. — Kort sagt, han kørte op med hele det Skyts af Fornuftgrunde, hvorfor Fru Helwig altid lydige bøfede sig.

Kaj havde ikke rigtig Begreb om, hvad eller hvorledes det var, og sagde :

»Jeg kan jo altid prøve det.«

For Resten fristede det ham, at han havde hørt, de levede flot hos Apothekerens.

Men Faderen sagde bestemt:

»Du skal ikke alene prøve det. Men Du skal ogsaa holde Din Tid ud.«

Kort efter kom Kaj i Plads.

XV.

I HJEMMET var alles Tanker og alt optaget af Eriks nær forestaaende Studentereksamen.

Helwig gik hemmelig og var stolt og glædede sig til, at Sønnen nu skulde naa det, han ikke selv havde naaet.

Der haabedes absolut paa en Første-Karakter. Det

var en Nødvendighed, at han fik den ; thi ellers var Legater og al Understøttelse jo saa godt som lukket for ham.

Og selv om Helwig var rede til at bringe adskillige Ofre, evnede han dog ikke helt at holde Sønnen i København.

Men naturligvis, Erik fik første Karakter, han læste snart baade Nat og Dag. Der var jo nok noget, der hed Eksamensuheld. Men hvorfor skulde det netop ramme deres Erik. Selv Kaj slap nogenlunde fra sin Eksamen, saa det vilde jo være uretfærdigt, om det ikke skulde gaa den flittige og pligtopfyldende Erik godt.

Hver Aften opsendte Far og Mor hede Bønner til Vorherre for denne første Karakter. Endog Karen blev dragen med ind i Eksamensfeberen og var med til at bede tor Broderen.

Der var Tider, hvor hun ønskede, at det var hende selv, der skulde tage den Eksamen. — Dog, saa vildt, vidste hun, det ikke nyttede at ønske.

Erik sad uafbrudt og repeterede. Alle de andres stille Hensyntagen virkede næsten irriterende og gjorde ham nervøs. Det havde været lettere, syntes han, om det havde været taget ganske naturligt. Men hele Huset var jo som i Feber.

Bare denne første Karakter ikke saa bestemt fordredes, vilde han være mere sikker paa at faa den. — — — Naa ja, gik det nu galt, var han løst med det samme.

Disse Dages ensformige og trællende Slid var vel til at komme over. Men derefter laa flere Aar akkurat paa samme Maade. Kun at han vilde komme til at sidde paa et lille Værelse i København, i Stedet for han nu sad Hjemme.

Og saa vilde han ikke have sin Mor, sin lille kære Mor. — Erik fik Vand i Øjnene. Han følte, at han elskede denne Moder. Hvor han vilde savne det, naar hun ikke mere kom og strøg ham over Haaret og saa mildt paa ham. Og Far, ja Far holdt han da ogsaa af. Far havde blot ikke saa megen Tid til at være venlig. — Men naar han holdt saa meget af dem begge, skulde han jo ogsaa glæde dem. Ja, han skulde have den første Karakter til Eksamen.

Og han begyndte igen.

Der kunde ogsaa imellem komme Glimt af Glæde. Det var dog ganske rart at blive student. Mon han

kunde blive en af disse lystige, sorgløse Fyre, som Hostrup skrev om i sine Komedier? — Nej, det laa nok ikke for ham. Eller om alligevel Studenterhuen gemte Trylleriet, bragte Humøret og det glade Sind? Saa var den vel værd at kæmpe for, den Hue.

Det var en alvorlig Sag, der var for. I hvilken Paaklædning skulde Erik gaa op til Eksamen? Saa fik Helwig en lys Ide. Han og Erik var vist omtrent lige store. Sønnen maatte kunne passe hans Livkjole. Og der blev straks talt om at foranstalte en Prøve.

Men saa viste der sig heftig Modstand hos Erik. Han blev helt rasende og skældte ligefrem ud. Forældrene blev ganske forundrede. Det lignede jo slet ikke den ellers saa skikkelige og sagtmodige Dreng. Men det gik da ogsaa over.

Da han fik prøvet Livkjolen og saa, at den passede ham ganske godt —, og da han samtidig rigtig fik set ind i Moderens bedrøvede Øjne, resignerede han og gik stille hen til Forældrene og sagde, at de skulde ikke bryde sig om, at han for lidt siden var saa heftig, han var glad for det, som det var.

I det sidste Aar havde det ogsaa af og til været drøftet, hvad Erik skulde studere.

Forældrene var mest stemt for, at han skulde studere Teologi. Det var det hurtigste, og der var jo flest Legater for Teologerne.

Men ogsaa her gjorde Erik Modstand. Han følte intet Kald, sagde han. Og som en sær Naade fik han Lov at vælge Juraen. — Alt dog under Forudsætning af Førstekarakteren.

Nu da Tiden nærmede sig, da Erik skulde op i de mundtlige Fag, grebes Fru Helwig af en skælvende Angst for sin Dreng. Det, som hun ikke hidtil havde tænkt over, kom nu pludselig til at staa tydeligt for hende. Som en snærende, truende Lænke havde de hængt denne første Karakter om Eriks Hals.

Flere Gange drømte hun, at han ikke bestod sin Eksamen. Bedrøvet og elendig vankede han vildsomt om uden at turde komme hjem.

Henad Morgenstunden, naar hun vaagnede, laa hun badet i Sved.

Aa, at Drømme kunde være saa levende og saa angstfyldte.

Den sidste Aften, før Erik skulde op, var Drømmen

der igen. Hun vaagnede denne Gang hurtig; dog sad
Rædslen der.

Hun stod op, slog noget Tøj om sig og gik hen til
Eriks Værelse for at lytte.

Da hun saa, at der endnu var Lys, gik hun ind. Og
hun fandt sin Dreng sovende med Hovedet paa den
opslaaede Bog.

En uendelig Medynk greb hende. Men Gudskelov,
hun havde ham da endnu.

Hvor havde den sidste Tid ogsaa taget paa ham.
Aldrig havde hun set det saa tydeligt som nu. Dette
blege, sammenfaldne unge Menneske, i hvis Pande der
allerede havde dannet sig Gammelmandsrynker, var
det en 18 Aars Yngling? Hvor lidt der var af denne
Alders spænstige Ungdom. Ja, hun behøvede blot at
sammenligne ham med Kaj.

Han var virkelig ung og sund. Men hvortlænge
varede det? Den indestængte Apothekerluft fik nok
Bugt med ham ogsaa.

Var det underligt, at de fleste Drengene havde
Friluftslængsler, og at der kun var faa, der længtes
mod Bogen.

Fru Helwig bøjede sig ned mod Erik —, tog ham i
sine Arme, som da han var en lille Dreng, og bar det
lange Menneske hen mod Sengen. Hun lagde ham
forsigtig ned paa den og begyndte ganske nænsomt at
trække Tøjet af ham.

Erik vaagnede ikke, før han var helt afklædt.
Da Moderen ømt og omhyggeligt svøbte Tæppet om
ham, saa han pludselig op og smilede.

Det — det var næsten for dejligt at vaagne saaledes.
— Men saa kom der igen Angst over ham, og han
gjorde Forsøg paa at springe op. Men Moderen skød
ham lempelig ned i Sengen.

»Ja men jeg er ikke helt færdig, Mor. Der er endnu
et Stykke, jeg ikke har faaet gennemgaaet Og
naturligvis, saa kommer jeg netop op i det.«

»Bliv kun liggende, min Dreng. Der er jo ingen
Ulykke i det. Du skal slet ikke ængste Dig saa meget,«
trøstede hun mildt.

»Jeg er gaaet herind for at sige Dig det, lille Erik.
Det er jo ikke Livet om at gøre med den første
Karakter. En anden er saamænd ogsaa god. Ja, den er
helt stolt,« smilede Fru Helwig modig og lagde et
Øjeblik sit Hoved paa Pudden ved Siden af sin Dreng.
»Du er saa god, lille Mor,« sagde Erik næsten helt

lykkelig »Men Far ?«

»Ja, Din Far holder jo ogsaa af Dig. Og naar vi véd, at Du har gjort, hvad Du evnede, saa tager vi det, Erik, vi tager det, som det kommer, enten det saa bliver det ene eller det andet. Husk det, Erik. — Husk, at Du har os, hvordan det end gaar.«

»Ja, ja, men det skal ogsaa nok gaa godt,« sagde Erik. Han følte sig pludselig saa tryk ved Moderens Ord.

Fru Helwig gik igen ind til sit eget. Hun var lettere og gladere, end hun længe havde været.

Da hun kom ind i Sovekammeret, var Helwig vaagnet.

»Hvor har Du været, Ellen ?« spurgte han.

»Inde hos Erik. Jeg blev saa angst, og saa maatte jeg derind.«

»Det er der ingen Grund til. Du ved jo, at han er udholdende. Han sad vel og læste endnu?«

»Jeg fik ham i Seng,« sagde hun lidt træt. Det pinte hende, at Helwig tog det saa tørt.

»Naa ja, det var vel ogsaa det rigtigste. Han har bedre af i Morgen at møde med friske Kræfter . . . Men for Resten, det faar da Ende. Han dør ikke af en kort Tid at hænge i. Bagefter bliver Ferien saa meget kærere. I hans Alder sled jeg lige saa meget i det . . . Og for mig var der intet, der hed Ferie. Nej, uafbrudt Arbejde fra 7 Morgen til 10–11 Aften. Men jeg holdt da til det. Der var ingen Tid til at have Medlidenhed med sig selv.«

»Du skulde ikke hele riden sidde stille og bruge Hovedet.«

»Nej, jeg maatte nok bruge baade Arme og Ben,« sagde Helwig gabende og lagde sig om paa den anden Side:

»Skynd Dig nu at lægge Dig, Ellen. Du faar jo slet ikke sovet.«

Lidt efter sagde han:

Erik beroligede Dig vel. Der er ingen Fare for Førstekarakteren.«

»Nej, jeg beroligede ham og sagde, at det gjorde ikke noget, hvad Karakter han fik. Vi var glade for ham, hvordan den end blev.«

»Det var dumt, meget dumt, lille Ellen.« Helwig var nu bleven helt vaagen:

»Det er ingen Skade til, at de Unge har lidt Pres paa sig . . . Men Gudskelov, Erik er sikker nok.«

»Jeg tror, jeg handlede klogt,« sagde Fru Helwig,
idet ogsaa hun lagde sig.

»Jeg kunde i alt Fald ikke gøre det anderledes.«

XVI.

DET gik Erik jævnt godt ved Eksamen, omtrent som han havde beregnet det. Enkelte Fag lidt højere, andre lidt lavere. Det blev ingen flot Førstekarakter, men stødte intet Uheld til, kunde den naas.

Hver Gang han kom hjem, regnedes der
Karakterer sammen.

Saa kom den sidste Dag. Huerne havde de unge Mennesker i Lommen. De havde dem med, for at de kunde tage dem paa, saa snart de forlod Skolen.

Ængstelige Fædre gik udenfor den store statelige Bygning og ventede. Helwig var der ikke. Det var i Kontortiden. Det var ikke Skik, at Mødrene var det, ellers havde Fru Helwig været der.

Hun gik nu hjemme og rystede.

Græsk var det sidste Fag. Det var Eriks svage Punkt. Men blev Karakteren blot ikke negativ, klarede han det. Et tg. kunde gøre det. Maaske kom der til at mangle en Tredjedel Point, men den skænkede Læreren i Reglen Eleven, naar det kneb.

Altsaa kun tg. Det var dog et meget beskedent Ønske. Desuden vidste baade Rektor og Lærerne helt godt, hvor meget det gjaldt. — De var jo ikke uvidende om Hjemmets Formuesforhold.

Erik kom op. Han syntes selv, det gik ganske ordentligt. Han gættede paa godt.

Da derfor Karakteren blev raabt op, og for Erik tg—, traf det ham fuldstændig uforberedt. Erik stod stiv og hørte til, som om det slet ikke var ham, det gjaldt.

Dette lille Minus vilde ikke rigtig ind i hans Hjerne.

Da han begyndte at føle, næsten skreg det inden i ham:

Men er de da ikke Mennesker, disse Lærere. Kunde de da ikke give mig tg. Han havde dog slidt dygtig i Aarets Løb. Og han vidste, at han var dygtigere end flere af dem, der havde opnaaet højere Karakter.

Aa, hvis de vidste, hvis de vidste, hvor inderligt han havde haabet. Ja, ikke han alene, men Far — Mor — dem allesammen. Herregud, saa mange, der skulde lide for dette elendige lille Minus.

Havde han været gabende langt fra at naa det, kunde han bedre have baaret det. Saa var han nødt til at bøje sig for det . . . Men som det nu var, var det saa meningsløst, saa rent jammerligt.

Han fik en rasende Lyst til at myrde Rektor, Lærerne og dem allesammen. Men udadtil stod han rolig og sagde ingen Ting. Kun deltog han ikke i den indbyrdes Lykønskning mellem Kammeraterne. Disse samlede bagefter i Gaarden og aftalte smaa Sold.

Da Læreren raabte Karakteren op, saa han hen paa Erik, og for sent gjorde det ham da ondt for det unge Menneske.

»Det er jo en rigtig fin anden Karakter, De har faaet, Helwig. Den kan De Skam være lige saa Stolt af, som af en kneben første Karakter. Det er dog Pointsantallet, der kommer til at staa i Deres Eksamensbevis.«

Erik svarede intet. Han kunde ikke faa et Ord frem uden samtidig at briste i Graad. Og det var Jo ingen Nytte til at staa her og paakalde Medlidenhed. De havde vel glemt, at denne første Karakter var mere for ham og hans end en Æressag, at den ogsaa var et Pengespørgsmaal.

Men hvad kom saadan en Smule Menneskeliv dem ved, tænkte han bittert. Hver hytter kun sit eget Skind. Han syntes, han i dette Nu fik Aars Menneskeerfaring.

Stille gled han ud med de andre. De havde hver sin Fader ventende derude foran Porten.

En livlig og køn Fabrikantsøn løb glædestraalende i Armene paa Faderen, svingende Huen højt. Han havde faaet tredje Karakter; men hverken Far eller Søn havde ventet mere, De var kun glade for, at han havde bestaaet. Nu var han Student, og det var alle Ønskers Maal.

Erik listede ubemærket bort fra de glade. Fødderne nægtede at gaa hjemad . . . Ud paa de vildsomme Veje, hans Moder havde drømt om, gik de.

Lidt efter laa han i en lille Granskov og bed i Mosset. Med Fødderne huggede han i den løse Jord. Han maatte have noget, al den indeklemte Smerte kunde gaa ud over.

Hvad hjalp det, han havde slidt og aset. Holdt hver Tanke nede. — Han havde ingen haft uden netop Lektierne.

Far havde bedt, Mor havde bedt. Der var raabt saa højt til Vorhene, at han maatte have kunnet høre det . . . Og dog, det var altsammen forgæves. Det hele var bristet paa Grund af en altfor samvittighedsfuld Lærer . . . eller maaske blot for et Lunes Skyld, Var der nogen Mening i, at det gik saadan ?

Denne store Dreng, der hidtil kun havde læst lektier, begyndte nu at grunde over Tilværelsen.

Var han en rigtig mandig Karakter, gik han vel nu hen og tog Livet af sig, Der var Skam ikke saa meget ved saadan en elendig, fattig Vegeteren. Men naturligvis, han var en Pjalt, en Pjalt, der blot gik hjem og søgte Ly i Mors Skørter.

— — Ja, Mor, Mor ! Var det sandt, hvad hun sagde forleden Nat, at de vilde være glade, hvordan han saa kom hjem ?

Men netop derfor burde han glæde dem. Han vilde saa inderlig gerne gøre det . . . Nu gik Vildskaben over i bløde Taarer.

Han rejste sig op og saa da først, hvor snavset og medtaget, hans Tøj var blevet. De sorte Benklæder var plettede af Jord. Manschetskjorten krøllet. Det var ogsaa en af Faderens.

Før han gik mod Hjemmet, gjorde han sig omhyggelig ren og gned Pletterne af med sit Lommetørklæde.

Den var drøj, denne Gang mod Hjemmet.

Og pludselig slog det ham; hvor meget de nu hjemme ængstedes over hans lange Udebliven.

De havde vel allerede deraf gættet sig til, hvordan det var gaaet. Far var endnu paa Kontoret. Men det var ogsaa lettest først at gaa til Moderen.

Naturligvis havde Fru Helwig ventet længe. Da Erik ikke kom hjem paa samme Tid som de andre, kom Uroen og alle Nætternes nagende Angst paany.

Hun anede næsten med Vished, at det var gaaet anderledes, end de havde haabet paa.

Men jo længere Tiden skred, des mindre syntes det

hende. Blot hun havde sin Dreng sikker i sin Stue.

Underlig hvileløs gik hun gennem disse Stuer — sætte sig ned og arbejde, kunde hun ikke. Tilsidst standsede hun ved det Vindue, der vendte ud mod den Kant, hvorfra han skulde komme, og der blev hun.

Da hun omsider fik Øje paa den høje, tynde, lidt foroverbøjede Gammelmandsskikkelse i Faderens sorte Klæder, der langsomt og modløst kom gaaende, syntes hun, hun aldrig havde set noget saa frydefuldt.

Hun ilede stormende ud imod ham. Og i Moderens Favn udgræd Erik sin første store Manddomssorg. Han gemte den der, hvor hidtil alle hans Barnesorger var gemte.

Fru Helwig skulde forberede Manden. Og Helwig tog det som den, der véd, at Livet gemmer flere Skuffelser end Glæder. Kunde dog ikke lade være med at komme med et Par smaa ærgerlige og bitre Udfald.

»Ikke en Gang gennem sine egne kan man naa noget,« sagde han. »Jeg synes ellers, det kan være nok med det, der kommer udefra.«

Fru Helwig tvssede paa ham.

»Ja, jeg ved jo nok, Du har bildt Drengen ind, at han ikke behøvede at tage en ordentlig Eksamen.«

»Helwig, nu bliver Du jo ond,« sagde hans Kone alvorlig. »Drengen har gjort, hvad han kunde.«

»Ja, man bliver Skam ikke god af meget af den Slags. Men Du har Ret, Stymperen kunde vel ikke mere.«

»Nej, vor Erik, vor kære gode Erik kunde ikke mere.«

Fru Helwig mødte al hans Bitterhed med Mildhed. Og han skammede sig, saa paa hende og bøjede sig ind til hende :

»Ellen, Erik skal ikke mærke noget. Lad os kun holde Fest, som om der slet ikke er mødt os nogen Skuffelse.«

»Tak,« sagde hun varmt. »Du er alligevel den, Du skal være.«

»Vi faar ham vel ogsaa frem uden Legaterne,« vedblev han og gjorde Forsøg paa at være munter.

»Jeg maa igen en Tur ud til Fruen.«

»Tror Du, det nytter noget ?«

»Aa, det er jo fortjenstfuldt og fint at hjælpe Studenter frem —, saa maaske paa den Konto.«

Det blev en lille bleg Fest, der den Aften holdtes hos Helwigs. Alle vilde gerne synes gladere, end de var.

Et Par af de nærmest bekendte var indbudte. Der blev holdt Tale baade for Studenten og for Forældrene, og der faldt mange kønne Ord til Erik; men de gjorde ham blot skamfuld. Han vidste helt vel, at Fattigfolks Barn har ikke Lov til at være stolt og glæde sig over en Eksamen, naar han ikke staar blandt de ypperste.

Selv den ellers saa livsglade Kaj gik omkring og var melankolsk og nervøs.

For hver Dag blev det ham mere og mere uudholdeligt at staa lukket inde i det mugne Apothek, som han kaldte det. Heller ikke var han altfor begejstret for hele sit Liv at staa og lave Piller og smøre Plastre. Han havde jo ogsaa kun lovet Faderen at prøve det. Og i Dag havde han netop tænkt at benytte den almindelige Glæde over Erik til saa smaat at forberede Forældrene paa, at han ønskede Forandring. Ja, at han ikke paa nogen Maade vilde, spille sin Tid paa et Arbejde, han absolut ikke havde Lyst og Anlæg for. Apothekets Stuer og Gange syntes ham saa mørke og indsnævrede, at det for ham var en hel Herlighed, naar han et Øjeblik kunde komme ud i Gaarden og fange en Solstraale. Der var ikke det Arbejde saa ringe, som han ikke hellere vilde sættes til — særlig da naar det var i fri Luft.

Og saa var der ingen Glæde, slet intet, der kunde benyttes. Som sædvanlig havde han tænkt at gaa først til Moderen. Men naar han saa paa det Ansigt, hvor kun Smilet var fremme for at dække over Taarerne nænnede han det ikke. — Nej, han kunde ikke gøre det.

I Dag havde Forældrene haft Skuffelse nok.

XVII.

HELWIG maatte atter sin Smærtengang ud til Fruen, og han fik akkurat lige saa meget ud af den

som af den forrige: Et Glas Sodavand og en Buket Blomster.

Fruen undskyldte sig med, at hun allerede understøttede et Par Studenter, oven i Købet to Teologer, og begge særdeles lovende unge Mennesker.

Jo, hun havde sin Samvittighed i behørig Orden. Var endog med til at udbrede Guds Rige paa Jorden.

De to Teologer var Brødre og tilmed Enkesønner. Og det var de Faderløse, man særlig burde støtte og hjælpe frem. Fru Høegh var selv Enke, saa hun vidste nok, hvor tungt det var.

Helwig kunde intet svare dertil. Men han tillod sig at tænke, at Enker vel lige saa godt som manges en Familjefader maatte resignere og sætte deres Børn til de Stillinger, de havde Raad til. Eller i alt Fald nøjes med at lade en af Sønnerne studere. Faa Familjefædre havde Raad til mere.

Men alle disse oprørske Tanker holdt Helwig for sig selv. Hørte kun høflig paa, hvad Fruen havde at sige. Denne Gang var hun heller ikke det mindste fornærmet, snarere mildt rørt over det meget gode, hun alt udrettede.

»Deres Søn er jo heller ikke særlig fremragende,« sagde hun tilsidst.

»Maaske ikke. Men han er en brav og flittig Dreng,« svarede Helwig med Overbevisning.

»Ja, Gudbevares, Hr. Helwig, det er saa rimeligt, De holder paa ham. Det er jo Deres Barn. Men vi andre har jo kun det ydre at holde os til, vi maa se paa Eksamen.«

Da Fru Høegh saa, at hendes Ord gjorde Helwig ondt, vilde hun være god og sagde venligt:

»De faar ham saamænd ogsaa nok frem, Hr. Helwig. Nu er Deres øvrige Børn jo voksede godt til. Naar de rigtig holder sammen i Hjemmet, skal De se, det gaar. Og det er jo dog saa skønt at savne og undvære for sine Børn. Man binder dem derved fastere til sig.«

Da hun fulgte ham til Laagen, var hun helt naadig og sagde:

»Hils Deres Søn. Bestemmer De Dem til at sende ham til København, vil det glæde mig, om han en Gang imellem vil besøge mig. Jeg ser gærne unge Studenter i mit Hus.«

Helwig takkede og sagde Farvel.

Paa Hjemvejen gik han og bildte sig ind, at han

egentlig slet ikke havde ventet sig noget, altsaa heller ikke var bleven skuffet.

Naa, Ellen holdt jo meget af Blomster, og disse var virkelig smukke. Han lugtede til dem. — Ja, kunde Erik leve af Lugten.

Helwigs Ansigt blev med et mørkt og alvorlig Men det skulde gaa. Han vilde ikke opgive det. Maatte end han og Hustru døje nok saa mange Savn. Ja, Fruen havde jo anvist Vejen. — Som om den var dem saa ny. Aa nej, de havde nok saa inderlig god Øvelse, han og Ellen.

Det første, Helwig besluttede at forsage, var Cigaren. Han plejede at ryge til Kaffen efter Middagen. Det val en lille Luksus, han satte Pris paa. Men Luksus var det, og saa naturligtvis, den maatte stryges.

Han trøstede sig med, at efter hvad Lægerne nu mente, var al Tobaksrygning usund.

Da han kom hjem, tog Fru Helwig med et bedrøvet Smil Blomsterne ud af hans Haand og satte dem i Vand. Hun kunde se paa hans Ansigt, at de var hele Resultatet.

Helwig begyndte nu for Alvor at overveje, om Erik ikke skulde opgive det langvarige og dyre juridiske Studium og i Stedet derfor vælge et andet. Selvfølgelig skulde kan ikke presses til at være Teolog, naar han ikke følte Kald dertil. Men der var jo ogsaa mange andre pæne Stillinger. Han kunde studere Sprog og blive Lærer.

Men saa kom der Modstand fra en Kant, Helwig ikke havde ventet. Fru Helwig viste sig pludselig som en Løvinde.

Skulde Erik studere, vilde hun til det yderste kæmpe for, at han fik Lov til at vælge, hvad han vilde studere. Vilde Helwig maaske, at deres Søn skulde forøge Cand. mag.'ernes Sultebatailloner ? Skulde Erik slide for noget saa tarveligt?

En Jurist derimod fandt altid sin Plads i Livet. Havde han Held med sig, kunde han naa højt. Og hvorfor skulde deres Erik ikke have Held med sig ? Helwig maatte bøje sig, og i sit stille Sind gav han sin Kone Ret. Men han lod dog, som var det en Indrømmelse, han gjorde hende.

I det Helwigske Hus blev der nu en daglig Regnen ud. Det blev omhyggelig drøftet, hvad Erik kunde leve for i København, og ligeledes, hvad Familien kunde

undvære. En Sum blev bestemt, for Erik var den lille, men for Forældrene meget stor.

Det vilde sikkert være det billigste, om der blev lejet et Værelse til Erik; han kunde saa spise til Middag paa et Spisehus og for Resten holde sig med tør Kost. Deraf kunde han altid faa sendt en Del hjemmefra.

Fru Helwig foreslog først, at de skulde sætte ham i et Pensionat. Hun var bange for at lade denne Dreng, der hidtil kun havde lært Lektier, og som ikke havde mindste Forstand paa at styre Penge, i alt Fald aldrig haft Lejlighed dertil, pludselig faa alle de mange Penge imellem Hænde, og det var tilmed nødvendigt, at han forvaltede disse Penge med samme Omsigt, som en Mand, der havde Aars økonomisk Erfaring.

Men Forslaget strandede paa, at det andet var det billigste. Og saa trøstede de sig med, at Erik jo var saadan en god og hæderlig Dreng. Han vidste, hvor haardt det faldt Forældrene at skaffe de Penge. Han vilde ikke bruge dem til Unytte.

Dagen før Eriks Afreise kom der i Konvolut 50 Kr. fra Fruen. Hun var alligevel bleven blødt stemt og sendte disse Penge til Hjælp til Rejsen og det første Indkøb af Bøger.

Familjen Helwig blev henrykt. Den syntes, det lovede godt for Fremtiden. Og Fru Helwig kunde igen begynde at fantasere og drømme om Fruens store Hjærte.

Disse Penge efterfulgtes rigtignok aldrig af flere. Men det vidste Fru Helwig ikke, og hun havde derfor det glade, ubegrænsede Haab at ty til.

Der blev ogsaa sagt Erik, at Fruen havde bedt ham besøge sig i Hovedstaden. Og han gik ogsaa en Dag derop.

Han traf der Enkesønnerne, der optraadte hjemmевante og sikre, Erik derimod følte sig nærmest lidt trykket, var stille og tilbageholdende.

Da han fik sammenlignet sin og de to velklædte Teologers Garderobe, kom han der ikke mere end den ene Gang. Han holdt ikke af, at disse skulde se paa ham med Medlidenhed.

Nej, jeg gør nok bedst i at holde mig hjemme i min Hule, tænkte han.

Og derved blev det.

Paa det halvmørke Værelse, hvis Vindue vendte ud til en ikke altfor renlig Gaard, gled saa Eriks

Ungdomsaar.

Han levede her den fattige Students glædesløse Liv. Og da han tilmed ikke var nogen Mester i at tigge, men hellere krøb i Skjul end trængte sig frem, var hans eneste Opmuntring Brevene fra Hjemmet. Og den Opmuntring var endda fattig nok.

Disse Breve var jo en Beskrivelse af den samme stille Tilværelse, hvor Afvekslingen kun skabtes af Savnene. Stod det der ikke med rene Ord, læste han det mellem Linjerne. Og som oftest sluttede de med den Paamindelse, at han nu endelig maatte huske at søge Legaterne.

Det var for ham en ny Pine. Ja, den sved saa stærkt, at han, der ellers holdt inderligt af Forældrene, derover kunde blive greben af en hidsig Modvilje mod dem.

Hvorfor krævede de dette af ham?

Kunde de ikke være stoltere !

Taalmodig ofrede han jo sine Ungdomsaar, nægtede sig alt det, der hørte hans Alder til, saa kunde han vel forlange at blive sparet for denne Renden efter Legater, Men det blev han ikke. I hvert eneste Brev var denne lille Linje; den stod der altid :

»Du har vel husket at se efter Opslagene inde paa Universitetet. Glem endelig ikke at søge, hvad der er ledig Du kunde ogsaa gærne gaa hen til Professorerne, og tale med dem derom.«

Ja, hvad skulde han egentlig sige til disse Herrer? At han havde anden Karakter til Studentereksamen, at hans Fader levede, og han var ikke helt fattig, men beklædte en nok saa pæn Stilling.

Erik kunde da gaa hen til Vinduet, aabne det og aande ud i Luften og lade de trætte Øjne en kort Stund hvile ved den Stump Himmel, der hørte hans Kammer til.

Trængte han egentlig til Fars og Mors og til fremmede Folks Penge ? Havde han ikke stærke Arme at arbeide med. Ja Arme, der netop blev stærke, naar de fik Lov at arbejde. Nu visnede de vel hen. Og han betragtede med Sorg sine tynde Arme, hvis Muskler næppe var saa store som en ung Piges.

Men hvordan var han kommen ind i dette? Far og Mor havde villet det. Og saa var det vel bleven hans Skæbne. Man gled saa sært ind i al Ting.

Det endte dog i Reglen med, at han lydig gik sin Tiggergang, der alt i alt kun indbragte ham et Par

magre Boglegater.

Samtidig med Forberedelsen til Filosofikum havde Erik straks taget fat paa Juraen. Det var jo kun i de rigtig gode gamle Dage, at de Unge fik et Rusaar. I vor Eksprestid tillades den Luksus ikke. Og Erik havde jo mere end de fleste nødig at tage Tiden i Agt.

Til Filosofikum fik Erik Udmærkelse. Det gjorde Helwig tryk for Fremtiden. Hans Søn havde alligevel Evner. Og det var ham en hel Triumf baade overfor Fruen og alle de andre.

Erik begyndte nu for Alvor at hænge i med Juraen.

Hver Dag var der tyve, tredive Sider, som skulde læses til Manuduktøren den næste Morgen. Det var Tusinder af Sider, der laa foran ham. De synes ham som en endeløs Landevej, der løb over en jævn, flad Slette og blev borte i Horisonten. For hver Dag var der en Mærkesten, det var tyve eller tredive Sider, der var tilbagelagte. Men hvor mange Stene han end indhentede og lagde bag sig, Vejen syntes ham lige uendelig over den flade Slette, blev altid ubarmhjærtig borte i Horisonten.

Og da han endelig en Morgen stod ved Vejs Ende, havde alle de mange Tusinder Sider bag sig, saa syntes han, at han havde glemt det hele, forstod intet og huskede intet. Han skulde begynde forfra og forfra igen, repetere og repetere, indtil han en Dag skulde op.

Atter og atter misundte han dem, der gik derude og voksede sig sunde ved legemligt Arbejde. Og der var Dage, hvor han var syg af Længsel efter at udrette noget, som han kunde se Øjeblikkets Udbyde af Men hvad hjalp det, han maatte, han skulde holde ud der, hvor han var sat.

XVIII.

KAJ havde nu betroet sig til Moderen. Men han fik ikke det ud deraf, som han havde ventet.

Fru Helwig var feig denne Gang. Hun trykkede sig for at sige det til Manden.

Først søgte hun ved milde Ord at overtale Kai til ikke at forlade Apotheket. Da det ikke lykkedes, sagde hun, at saa fik han selv tage Tørnen.

Men Kaj slap ikke Moderen saa let, og paa hans indstændige Bøn gik hun tilsidst ind paa at være den, der sagde det til Helwig. Men hun var en daarlig Talsmand og talte Kajs Sag vagt. Hun syntes selv, at det var Uret, og kunde derfor ikke finde gode Grunde til at faa sin Mand overbevist.

Helwig havde heller ikke i Sinde at give efter:
»Hans Børn skulde ikke rende af Plags. Det gjaldt om at opøve dem i Stadighed. Havde de den ikke, var det Forældrenes Pligt at tvinge dem.«

Og han bebrejdede sin Hustru, at hun et Øjeblik havde tænkt paa at rokke hans Beslutning.

Fru Helwig indsaa godt, at hendes Mand havde Ret. Alligevel gjorde det hende inderlig ondt for Drengen. Hun syntes, hans Øjne fik det samme sørgmodige Udtryk som Eriks.

Hun forsøgte saa at trøste og opmuntre Kaj. Begyndte endog at kæle for ham, som da han var en lille Dreng. Men hun saa til sin Sorg, at det altsammen intet nyttede. Kærtegnene var han vokset fra, og hans Længsel var for stor til, at Ord kunde stille den. Han trak Slg tllbage fra Forældrene, og sagde kun flygtig henkastet, at saa fik han selv se at finde paa noget. Vilde de ikke skaffe ham anden Stilling, skulde han nok selv.

Fru Helwig begyndte at blive urolig og faa Samvittighedsnag. Burde hun have talt hans Sag varmere? Og havde det hjulpet?

Hun talte igen saa smaat med Manden derom og fortalte om sin Ængstelse. Foreholdt ham, om det maaske ikke var bedre, at de fjøede Drengen og derved forebyggede, at han paa egen Haand gjorde et eller andet, der var rent galt, og som kunde drage altfor slemme Følger efter sig.

Men Helwig blev kun ærgerlig.

»Ja, hvis hun nu gik og kælede for Kajs Ustadighed, kunde Følgerne saamænd blive slemme nok. Mærkede Drengen blot, at det var Alvor, faldt han nok til Ro. Senere vilde han takke Forældrene, fordi de var standhaftige Alle Drengene havde Friluftsnykker og Flyvelyster. Han havde haft dem selv.«

»Har Du?« spurgte hans Kone stilfærdig.

»Ja, tror Du ikke, jeg har været skabt som andre Unge,« sagde Helwig »Men mine forældre var fornuftige.«

»Og nu takker Du dem derfor ?«

»Jeg takker Vorherre, fordi jeg kan ernære min Familie,« sagde Helwig afvisende.

Fru Helwig tav saa stille; men Angsten og Uroen var ikke derfor borte. Hun gik og var syg af Længsel efter igen at faa Kajs Fortrolighed. Men hun fik den ikke.

Og saa kom Slaget.

En Dag kom der Bud fra Apotheket om, at Kaj ikke var der mere. Han var forsvunden uden at efterlade Besked. Nu spurgtes der, om Hjemmet vidste noget.

Og de stod der begge to rædde og uvidende. I den første Forskrækkelse larmede Helwig hidsig op :

»Den uvorne Døgenigt. Han lagde kun an paa at gøre Ulykker. Ja, han svarede godt nok til sit Navn fra Barndommen. En Ulykkesfugl var han, og en Ulykkesfugl blev han.«

Men da Helwig saa mødte sin Kones stive og forstenede Blik, der var som mejslet i Smærte, holdt han inde.

Og hans egen Vrede gik ogsaa snart over til Sorg. Hvor var deres Dreng ?

Disse Dage, hvor de gik i Uvishedens Pine, hørte vel nok til de tungeste i Ægteparrets Liv.

Hver Gang Døren gik, rystede de af Angst for, at det var en, der kom for at fortælle, at nu havde de fundet Sønnens Lig.

Og der var det, der syntes Moderen meget tungere end Døden; det var, om hendes Dreng maaske nu vankede ulykkelig og vildsom om og ikke vidste Vej — og ikke Hjem, hvortil han kunde ty.

Disse Uvishedens og Angstens Timer blev til Tider Fru Helwig saa pinefulde, at hun mente, hun ikke evnede at holde dem ud.

Til andre Tider fik hendes indeklemte Sorg Luft i en hæftig og utæmmet Vrede.

Hun syntes, hun hadede sin Mand. Ja, hun hadede ham der var Skvld i det altsammen. Filisteragtig havde Helwig søgt at dæmme op for Kajs livlige Natur og spærret ham inde paa et Sted, der for ham var værre end et Fængsel Og alt det havde han gjort

for den pæne, lune Stillings Skyld. Og hun spurgte haanende sin Mand, om han ikke syntes, de selv havde nok af den.

Helwig tog det sagtmødt. Han vidste jo, at hans Kone led, led som han selv. Maaske var det godt, at hun fik luft Det var i alt Fald ikke saa slemt, som at se hendes stille, taareløse Sorg.
Og han kom kun med sit sædvanlige :
»Jeg gjorde det i den bedste Mening.«

Omsider kom der da Brev fra Kaj. Et Brev, der ikke bragte megen Trøst og Hvile, men nu kunde Fru Helwig dog græde.

Helwig maatte læse det. Hans Kone kunde ikke for de vaade Øjne.

Aa, saa var de der da, de store Barnebogstaver. Skriften var endnu ikke bleven en Mands, men disse Bogstaver var for Fru Helvig de vidunderligste, de dejligste, der var skrevne.

Kaj havde faaet Hyre med et Skib, der gik til Sydamerika. Han skrev, at det nyttede ikke sat gøre Forsøg paa at faa ham til at vende tilbage. Naar de modtog Brevet, var han allerede undervejs. Derovre vilde han tilkæmpe sig den Lykke og den Frihed, der syntes ham saa svær at naa i Hjemmet.

»Jeg vil ikke gaa her hjemme og blive gammel og bøjet af Næringssorger saadan som Du, Far,« stod der.

Og saa kom der et Par bløde Linjer:

»Jeg véd, at jeg vil komme til at længes efter min egen lille Mor. — — Ja, jeg længes allerede. Men det er netop godt. Herude lærer jeg at holde af Jer. Hjemme gaar man jo og mærker ingen Ting. Naar jeg bliver noget rigtigt, kommer Jeg hjem igen.«

Og tilsidst læste Helwig det, der gjorde Fru Helwig bedrøvet.

»I maa have Taalmodighed og ikke vente Brev for det første. Jeg skriver ikke, før jeg véd, hvad det bliver til, før jeg har faaet Arbejde. I skal kun have lyse og gode Breve fra mig. Det tunge har I nok af i Forvejen.«

»I maa have Taalmodighed og ikke vente Brev for det første.« Det stod der med tydelige Bogstaver. Vidste han, hvor de Ord brændte sig ind, og hvor de gjorde ondt.

Igen skulde hun ind i Uvishedens Dage og Uger.
Maaske blev det Aar.

Et Barn havde hun født og ejet. Og nu var det forsvundet. Hvor let kunde han ikke dø derude i det fjerne fremmede, dø uden at have et venligt Ansigt om sig, uden at have sin Mor.

Hun rejste sig urolig op :

»Hvorfor skriver han de dumme Ord, at han ikke vil skrive hjem, før han er bleven til noget?«

»Fordi han er stolt, han er alligevel Stolt, vor Kaj,« sagde Helwig, der gjerne vilde opmuntre sin Kone, endskønt hans eget Sind var tungt nok. Og i Tilgift havde han den stille Selvbebrejdelse.

Maaske var han alligevel ikke helt uden Skyld. Kajs Natur var vel saa fri, at det var Brøde at binde den. I Barndomsalderen havde Kaj været ham for stærk. Helwig havde i alt Fald ikke haft Tid nok til at holde ham i Ave . . . Med Erik var det saa ganske anderledes. Der følte han sig helt rolig.

»Aa stolt, hvad bryder jeg mig om Alverdens Stolthed« udbrød Fru Helwig lidenskabeligt. »Hvad bryder jeg mig om, hvad han er, naar mit Hjærte skriger efter ham.«

Helwig tyssede paa hende og mindede om, at man maatte bekæmpe sin egen Længsel. Det gjaldt kun om, at Kaj fik det godt.

»Ja men ved vi det,« sagde hun, »aa, de kan have det saa ondt, saa ondt paa saadan et Skib. Og vor stakkels Dreng kender ikke det mindste til Verden. Tror, det kun er at gaa i Solskin og se fremmede Lande.«

»Du skal se, det bliver godt altsammen,« trøstede Helwig. »Vi faar snart igen Brev, og saa bliver Du helt glad.«

Nu var det ham, der maatte lede Lyspunkterne frem ved Kajs usikre Fremtid.

Det blev en lang Ventetid for Helwigs. Der gik omtrent et Aar, før der igen kom Brev fra Sønnen. Og i dette Aar blev Fru Helwigs Haar graat. Altid var hun underlig hvileløs og Sindet uden Ligevægt.

Hun havde i den Tid kun dette ene Barn, det Barn, hun troede led ondt.

Havde Fru Helwig lagt noget mere Mærke til sine Omgivelser, vilde hun have opdaget, at heller ikke Karen havde det godt. Det var ikke meget oplivende at gaa ene og upaaagtet om i det glædeløse Hjems Uhygge. Men i disse Angstens og Uvishedens Dage lod

Fru Helwig sig helt beherske af sin sygelige Sorg.
Hver Gang der blev sat god Mad paa Bordet, spiste
hun den næsten med Gysen. — Om nu Kaj sultede ?
Og hver Lazon og farende Svend, der kom til Døren,
gav hun rigelig, langt mere end det lille Spisekammer
evnede Men hun syntes, hun gav til Kaj.

XIX.

KAREN var konfirmeret og snart en voksen Dame.
Hun blev gaaende hjemme og var huslig. Helwigs
holdt ikke mere Pige; men Karen og Moderen deltes
om Arbejdet. Og det var godt, at Familien fik den
Besparelse, thi Erik kostede meget, mere, end de vel
evnede. Hans Maanedspenge var i de sidste Aar bleven
ikke saa lidt forhøjede. Manuduktør og Bøger kostede
adskilligt mere, end de havde gjort Regning paa.
Helwig tog det modigt uden at lade sig bøje deraf.
Vilde man naa et Maal, var man nødt til at bringe
Ofre.

Karen tjente nogle Smaaskillinger ved at hækle
Blonder og strikke Tørklæder for en Garnforretning.
Men hun havde altid haft mere Interesse for Bøger
end for Haandarbejde, var derfor ikke videre stiv i de
finere Haandarbejder, og maatte saa nøjes med det
mere jævne, som ikke betaltes særlig godt.
Dog var Karen glad for de Penge, hun selv tjente ;
de hjalp hende til at fikse lidt op paa den vel enkle
Dragt.

Tilsyneladende gik hun saaledes jævnt og pænt i
den gamle Skure og var Far og Mor en lydige Datter.
Men indvendig husede hun ikke saa faa oprørske
Tanker. Hun var begyndt at tænke og overveje, om
man ikke kunde faa mere ud af Livet. Det maatte
kunne leves paa en hel anden Maade. Som alle livlige
unge Piger, der vokser op i Provinsen, og der lever
stille og ensformigt, længtes hun stærkt ud.
For dog at faa nogen Forandring spurgte hun
Faderen, om der ikke kunde findes en Plads til hende i

Forretningen. Men han afviste hende hurtig og kort. Det nyttede slet ikke at forhøre om det. Fruen havde tit nok sagt, at hun vilde ikke have sin Forretning lavet om til en Familjeanstalt.

»Du har det jo ogsaa rigtig godt her hjemme hos os,« sluttede Helwig venligt. »Der er ingen Steder, hvor en ung Pige er saa godt beskyttet som i sit Hjem. Der er hendes første og egentlige Plads.«

Ja, ja, det kan jo gjerne være, tænkte Karen. Hun var endnu for ung til aabenlyst at gøre Oprør, syntes vel ogsaa, hun havde Tiden for sig.

Hun havde heller ikke lært noget ud over, hvad Frøkenskolen gav. Det var derfor ikke let at faa nogen anden Plads. Foreløbig blev hun altsaa nødt til at slaa sig til Ro med de hæklede Blonder og strikkede Tørklæder Men alligevel, hvor gjerne vilde hun ikke bytte baade med Erik og med Kaj — Men det var jo det umuligste af det umulige.

Kom hun en enkelt Gang til Faderen med smaa Hentydninger om, at hun havde svær Lyst til at komme til København og blive uddannet til Lærerinde eller noget andet rigtig dygtigt, fik hun altid det samme Svar, — at der kun var til Erik; som Pigebarn fik hun vente, til der blev til hende med. — Drengene kom først.

Karen kunde i saadanne Øjeblikke ordentlig blive rasende paa den skikkelige Erik.

Jo til at lappe hans Tøj og stoppe hans Strømper var hun god nok ; men ellers var hun nok et underordnet Væsen. Far havde kun Sans for sit Kontor — og Mor — ja, Mor var kun optaget af at sørge over Kaj og skrabe sammen til Erik Kunde hun endda som Kaj strejfe Verden rundt. Men som ærbar Borgerpige maatte hun nok kønt blive hjemme.

Netop fordi Karen var i Hjemmet, fik hun de færreste af Forældrenes Tanker. De slog sig altfor meget til Ro med, at hun var i det lune og velbeskyttede Hjem. At Karens Tilværelse i samme lune Hjem til Tider, kunde være tristere end mangan en Tjenestepiges, der dog altid ovenpaa Dagens Slid havde Aftenens Kommers, tænkte Forældrene ikke paa.

Selv Fru Helwig, der ellers plejede at være, nok saa fintmærkende, var her ved at falde i Søvn.

Nu holdt Karen sig skadesløs ved smaa Forelskelser, der rigtignok alle var af en egen luftig

Art.

Helwigs førte ikke Hus, og i offentlige forlystelser deltog de heller ikke, saa der var ikke megen Anledning for Karen til at komme sammen med unge Herrer. Hun havde dem saa fuldstændig paa Afstand. Opnaaede kun Strejf af Blikke fra Gader og Anlæg. Men for en ung, livlig Pige med lidt Fantasi var det mere end nok til, at hun deraf kunde danne en hel Roman. Bare det i Forbifarten paa Gaden at mærke Duften af en fin Cigar, syntes hun var dejligt, og det kunde sætte hendes Sind i Svingninger.

Naar hun var alene oppe paa sit lille Kammer, hvorfra der var lang Udsigt over Husenes Tage, sad hun og lavede sig sit Ideal og bildte sig ind, at hun var forelsket.

Genstandene for Forelskelsen skiftede, alt som de fattige smaa Situationer og Oplevelser skiftede, der for hende udgjorde Livets Krydderi.

Det hændte ogsaa, hun legede Student. Hun tog da sit lange Overstykke paa, kastede sig saa mageligt, som Forholdene tillod det, paa den lille haarde Rørstol. Skrævede langt ud med Benene og tog frem en lille Æske med Øres-Cigaretter, tændte og dampede saa lystig løs, mens hun af og til kiggede i den tykkeste Bog, hun ejede, og som udelukkende blev taget frem i den Anledning.

Men saa kunde det igen pludselig komme over hende, at det jo bare var Leg og Fantasteri altsammen. Der var intet virkeligt, ikke det allermindste. Og mon det nogensinde blev anderledes ? Men hun vilde det anderledes. Kom Forandringen ikke af sig selv, fandt hun paa et eller andet ravruskende galt, saa Far nok skulde fortryde, at han ikke tog samme Hensyn til hende som til de lange Dreng.

Til sidst kom Cigaretstumpen ud af Vinduet, og der blev grundig luftet ud. Lugtede faderen Tobaksrøg, blev han vred. Det var en Luksus, sagde han, som det ikke var nødvendigt, at Kvinder vænnede sig til.

»Ja, Gu' er det Par Øre Luksus,« udbrød Karen respektstridig. »Kunde vi endda ogsaa vænne os at med at spise, var vi endnu billigere at holde. Og kunde man gaa uden Klæder, var det allerbilligst. Det var maaske ogsaa meget kønnere end at gaa med en slidt Nederdel.

Karen lo og betragtede med Velbehag sit sunde, unge Legeme.

Men hun var nok rigtig kaad, rigtig uartig
Altfor uartig for den lille hvide Jomfruseng.
En, to, tre hoppede hun i den og sov snart den
sunde, dybe Søvn.
I Grunden var det nok Karens allerbedste Timer.
Det var saa kedeligt at vaagne, om Morgenen og ikke
have det allermindste at glæde sig til.

XX.

DER var kommet Brev fra Kaj, og med dette Brev
kom der lysere Tider til det Helwigske Hjem.
Fru Helwig vaagnede op paany og blev atter den
gamre omsorgsfulde Moder.

Hendes Ængstelse havde dog ikke været uden
Grund. Kaj var bleven behandlet yderst slet om Bord
paa det Skib, som han var forhyret med. Kaptejnen og
Styrmanden var Brødre og døjede i Reglen med at faa
Folk, da de var saa temmelig enige om at behandle
deres Mandskab daarligt. Og en Skibsdreng som Kaj
tog man ikke blidt paa.

Da de kom i Land ved Porto Alegre, deserterede
Kaj fra Skibet og gik paa maa og faa ind i Landet for
at faa noget Arbejde.

Som en farende Svend, der giver sig Æventyret i
Vold, begyndte han sin Vandring i det fremmede
Land.

Lidt udenfor Porto Alegre traf han en tysk
Teglbrænder, der skulde op til den lille By Aldeia dos
Anjos, hvor han havde faaet Plads, hos en Brasilianer,
der stammede fra tyske Forældre.

De kom i Snak sammen, og paa Landsmandskabets
Vegne tog Teglbrænderen sig af Kaj. Derovre var
Dansk og Tysk, jo næsten et og det samme. De følte sig
helt nær i Slægt.

Til sidst tilbød han Kaj at skaffe ham Plads.
»Hvor der er Plads til mig, skal der ogsaa være til
dig,« sagde han.

Kaj tog med Glæde mod Tilbudet.

Da de naaede Bestemmelsesstedet, præsenterede Teglværksmesteren sig som den nye Teglværksmester, »og den unge Mand; jeg har med, er min Medhjælper,« lagde han flot til, idet han henviste til Kaj.

»Jeg har ikke Lyst til at arbejde med Negre, og har derfor selv sørget for den nødvendige Hjælp. Han skal have fri Station og 50 Milreis pr. Maaned. Jeg haaber, det passer Dem.«

Men det lod ikke til at passe Brasilianeren saa ganske.

Han afbrød ham og sagde temmelig bestemt:

»Ja, Dem har jeg antaget, og De faar den akkorderede Løn. Men Deres Medhjælper vælger jeg selv.«

Endskønt Kaj ikke forstod Sproget, forstod han dog saa meget, at det ikke gik slet saa glat, som hans Ven Teglværksmesteren havde bestemt.

Nu saa Brasilianeren nøjere paa Kai, og hans Blik blev helt mildt og velvilligt ved at betragte det lyse, unge Menneske, der stod der saa stille og forventningsfuldt.

»Den unge Mand kan foreløbig være min Gæst, og saa faar vi se, hvad vi kan bruge ham til,« tilføjede han venligt paa Tysk.

Disse Ord lavede svært op paa Kaj. Han syntes, de varmede helt ind —, og at det var de bedste Ord, han havde hørt, siden han forlod Hjemmet. Ja, det forekom ham næsten, som om den fremmede Mand saa paa ham med Øjne lige saa milde som hans Moders.

Brasilianeren havde ved Siden af sit Teglværk et Garveri og et Sadelmagerværksted.

Kaj kom nu i Garver- og Sadelmagerlære. Der blev sagt ham, at han skulde lære det ordentlig fra Grunden. Det duede ikke at blive en Fuser. Men han fik straks god og rigelig løn. Og da han havde et lille Tegnetalent, kunde han hurtig gøre sig nyttig.

Brasilianerne brugte nemlig deres Saddeltøj kunstfærdigt og stærkt forsiret, og Kaj tegnede nu nye og smukke Mønstre dertil.

Han følte sig helt tilfreds med det rolige, arbejdsomme liv. Og havde Hjemveen ikke af og til meldt sig, havde han det i Grunden, som han ønskede det.

I Brevet til Hjemmet fortalte Kaj temmelig udførligt alt, hvad han havde oplevet.

Han skrev:

»Jeg er glad og tilfreds herovre. Er glad for mit Arbejde. Hvad vi behøver til Livets Ophold, faar vi med lethed. Denne ængstelige tilmaalen af Brødet, som jeg saa inderlig godt kender fra min Barndom, findes ikke her. Maaske er her ikke slet saa civiliseret som hjemme hos Jer; men det synes jeg netop er godt. Som nyttige, frie Mennesker lever vi sammen med Naturen. jeg føler mig ikke en Gang afhængig, fordi jeg er ung og maa lære. Jeg bliver behandlet som et Menneske, hvis arbejde er sin Løn værd.«

Og saa vilde han gjerne berolige sin lille taabelige Moder, som han vidste gik med de mange Ængstelser.

»Herovre er slet ikke større og flere Farer end i det fredelige lille Danmark. De vilde Dyr gaar ikke glubende og rovbegærlige om. De flygter helst for Mennesker og angriber kun, naar de selv bliver forstyrrede eller angrebne Og Slinger, lille Mor, som Du nærer en saadan Rædsel for, er ikke farligere her end vore Hugorme. De dræbes let ved Slaget af en Stok. Jeg har dræbt flere.«

»Herregud, smilede Fru Helwig, han er nok allerede en Helt, vor Dreng.«

»Kun en Garverlærling,« sagde Helwig mellemfornøjet. Jeg synes ikke, han behøvede, at løbe saa langt for at opnaa den Stilling.«

»Jeg tror, det var nødvendigt nok,« sagde Fru Helwig mildt. »En Haandværkslære koster her mange Penge. Du havde næppe Raad, naar Du har Erik. Og tilmed vilde hverken Du eller han have været tilfreds med det under vore Forhold.«

»Ja, der kan være noget i det, Ellen. Det er ogsaa svært, som det koster med Erik.«

Helwig sukkede. Lidt efter opklaredes hans, Ansigt

:

»Men bagefter, bagefter har vi Glæden af det. . . . Det bliver et stolt Øjeblik for os, naar Erik bliver juridisk Kandidat.«

»Ja, vi maa jo haabe paa det, og haabe paa, at det bliver rart for Erik med,« sagde Fru Helwig fraværende. Tankerne var i Øjeblikket mest hos Kaj og alt det vidunderlige, han oplevede.

Dette Brev efterfulgtes af flere, og dermed var en regelmæssig Brevveksling mellem Kaj og Hjemmet begyndt.

Karen kunde igen tale med Moderen.

»Jeg har nok rigtig forsømt Jer allesammen, — og allermest Dig, lille Karen,« sagde Fru Helwig en Dag.

»Men saadan er det, vi Kvinder er altid værst mod vort eget Køn.«

»Ja, Du er slet ikke nogen frisindet lille Mor,« sagde Karen modig. »Du tænker kun paa Dine Dreng og mener ikke, en lille Pige behøver nogen Verdens Ting. — Ikke en Gang, om saa Hjærtet er ved at sprænges af Længsel efter at blive til noget.«

»Ja, ja, Du har Ret,« sagde Moderen eftertænksomt. »Men saadan bliver vi, vi gør kun, som alle de andre, gør kun, hvad der er gammel Skik. Men Hjærte mangler jeg ikke for Dig, lille Karen . . . Og Du ved, jeg er heller ikke ene om at bestemme. Det er Manden, der fortjener, og det er Manden, der raader.«

»Det er jo slet ikke sandt, Mor; Du fortjener da ogsaa.«

»Aa, jeg sparer kun. Det er det eneste, jeg har udrettet i mine Dage. Men der bliver ogsaa Raad for Dig, lille Barn. Naar vi er færdig med Erik, kommer Turen til Dig . . . Og Erik er en god Dreng, han vil ogsaa hjælpe Dig frem.«

»Til den Tid er jeg gammel, Mor —, langt over tyve Aar.«

Karen syntes, tyve Aar var en forskrækkelig Alder. Et Aar var en Evighed. Og det blev maaske to, tre, ja mange Aar endnu. Myn slaa sig til Ro med det, maatte hun jo. — Og dog, Løfter var saa lidt at bygge en Fremtid paa.

Far og Mor begyndte ogsaa at overveje, om det ikke var nødvendigt, at de gjorde lidt for at opmuntre deres Datter. Og Helwig mente virkelig, at de burde bringe et lille Offer derfor.

Han indmeldte sig saa i Byens fineste Forening, og de gik paa Bal med Karen.

Fru Helwig syntes, Barnet var yndig i kemisk rensed hvid Konfirmationskjole. Karen saa akkurat saa sød og fordringsløs ud som Fru Helwig selv, da hun i sytten Aars Alderen gik paa Bal.

Men Karen følte absolut ikke samme Henrykkelse over Dragten som Forældrene; Hun havde ikke Spor af Lyst til at gaa hen til de andre unge Piger, der var rigt og moderne paaklædte. Hun sad hele Aftenen

artig i et Blomsterhjørne ved Far og Mor og saa til.

Der var heller ingen af Herrerne, der opfordrede hende til at forlade dette idylliske Skjul. De var alle fuldt optagne af at danse med de Damer, der hørte til Selskabet. Helwig kom med et lille vagt Tilbud om at ville danse med Karen, idet han sagde, at det gjaldt blot om at komme ind, saa gik det øvrige af sig selv. Men Karen afslog det bestemt. Hun holdt mest af at blive, hvor hun var, sagde hun.

Under Souperen blev Helwigs ogsaa siddende i deres Blomsterhjørne, hvor de fik serveret Kaffe, De havde ikke Raad til at gaa med til Bordet.

Paa Hjemvejen sagde Helwig forceret munter:

»Det er dog egentlig ganske interessant en Gang paa nært Hold at se saadan et flot Bal.«

»Synes Du,« sagde Fru Helwig stilfærdig.

Og Karen sagde slet ingen Ting.

Men stiltiende blev det besluttet, at de ikke gik til flere Baller.

Og Dagene fulgte atter paa Rad, hver gik paa den samme ensformige Maade. Med det samme Arbejde og med de samme Bespareser.

»Jeg sparer, Du sparer, vi spare,« lo Karen en Dag, hun sad fortrolig med Forældrene. Hun havde faaet en lille Paamindelse om at passe paa sin nye Kjole; da hun næppe fik flere paa denne Side Eriks Eksamen.

»Jeg tror,« vedblev hun, »at det er det Ord, jeg husker bedst i det danske Sprog. Det har jeg lært Gang paa Gang.«

»Ja, ja, Karen,« sagde Faderen, »det er et nyttigt Ord, og det er en lærdom, Du i Fremtiden vil faa Gavn af.«

»Det er et tungt Ord,« sagde Fru Helwig sagte; men hun sagde det saa stille, at kun hun hørte det.

XXI.

DE DAGE, der kom Brev fra Kaj, blev til hele Festdage for Familjen Helwig. De bragte jo Bud fra en

ny og fremmed Verden.

Karen syntes, det var Æventyret om igen. Det var alt det, man læser om i Bøger, men som Mennesker ikke oplever.

Gennem Kajs Breve gik stadig den samme Tilfredshed og den samme Glæde over Livet og Arbejdet.

Den halve Del af Aaret titbragte han paa lange Rejser ind i Landet. Regeringen benyttede ham til at maale Land op. Den øvrige Tid levede han den fredelige Agerdyrkers og Haandværkers Liv . Det Liv, hvor Kravene ikke stilledes større, end han med Lethed kunde tilfredsstille dem.

Han skrev:

»Jeg havde aldrig tænkt mig, at Livet kunde forme sig saa harmonisk. Jeg vilde ønske, jeg havde Jer her.

I var da fri for mange af de Pinagtigheder, der hjemme hører til det daglige Brød.«

»Han ser nok al Ting med rosenrøde Briller,« sagde Faderen. Danmark er godt nok, naar man blot har en ordentlig Stilling. Og det faar da Gudskelov Erik. Danmark er dog Fødelandet. Men det er jo godt, at Drengen er tilfreds . . . Fremad gaar det da ogsaa med ham, saa det var maaske slet ikke saa galt, at han kom derover . . . Men saadan rigtig live op i vor Alderdom og gøre os Ære, det bliver det kun Erik, der kan.«

»Er det ikke nok, naar de selv bliver nogenlunde tilfredse ?« sagde Fru Helwig vemodigt.

»Nok, nok, jo vist er det nok, men Du er vel heller ikke fri for Forfængelighed, lille Kone. Og det er saa Pokkers rart at kunne være en Smule stolt af sine Børn.«

»Det kan vi jo ogsaa godt være af Kaj.«

»Ja, bevares, Drengen opfører sig jo bravt, nu han er falden i Ro. Men Du ved jo godt, at man alligevel ligger paa Maven for Folk, der har et Eksamensbevis i Lommen. Man gør det, selvom man ogsaa siger, at man ikke regner Eksamen for noget.«

»Det er jo derfor, det er saa rart for Kaj helt at være udenfor,« sagde Fru Helwig blidt.

»Nej, ved Du hvad, Ellen, det er Skam aldrig rart at være udenfor —, men naturligvis, jeg siger jo slet ikke noget til det. Jeg mener ogsaa, vi har al Grund til at være tilfreds med Kaj, som det nu en Gang er gaaet. Man kan jo heller ikke vente at faa begge Hænder

fulde. Og naar saa, som Du siger, Kaj er tilfreds. Det lyder ogsaa helt pænt, naar jeg taler om min Søn i Sydamerika.«

Kaj var bleven Katolik, og det undrede Karen ikke saa lidt, at han næsten tog det forretningsmæssigt.

Han skrev, at man levede bedst sammen med Befolkningen, naar man havde Landets Religion og fulgte dets Skik. For Resten var de katolske Præster, han kendte, fromme og gode og mente det alvorligt.

Endnu mere undrede det Karen, at ikke en Gang Forældrene var hverken forargede eller bedrøvede derover. Ogsaa de tog det som en meget naturlig Sag.

I Skolen og i Kirken havde hun dog baade læst og lært, at man før maatte ofre Livet, end man maatte skifte Religion. Det havde ordentlig kriblet hende sødt ned ad Ryggen, naar hun læste om meget standhaftige Mænd og Kvinder. Luther havde hun nu aldrig syntes, der var saa megen Stads ved. Han saa saa ordinær og fed ud paa Billederne, og han blev jo heller ikke en Gang en Smule brændt. — Men Johan Huss ! Karen kunde blive Fyr og Flamme, naar hun tænkte paa ham. Han saa saa dejlig aandeagtig ud . . . Og nu skiftede hendes egen Broder Religion næsten lige saa let, som han skiftede Sprog.

Mon det var saadan, det gik til i det virkelige Liv ? Moderen lagde godt Mærke til Karens Forundring, og hun sagde mildt:

»Jeg forstaar godt min Dreng, lille Karen. Nu han er borte fra os, trænger han til noget, der kan varme hans Hjærte, og saa griber han det, der rækkes ham.«

Fru Helwig syntes, at Kaj var bleven dybere og mere tænksom. Det, at han stod paa egne Ben og helt var henvist til sig selv, modnede og udviklede ham hurtigt.

Kajs Breve blev sendt over til Erik, og Karen var ogsaa begyndt at skrive til ham. Disse Breve var den væsentligste Opmuntring og Afveksling i Studentens Ungdomsliv. De gjorde ham paa en Gang glad og bedrøvet. Hvor ofte misundte han ikke Kaj, at han havde Mod til at bryde overtvært og søge det, hans Natur og hans Længsel higede efter.

Hvorfor var han selv bleven saa slatten og saa valen, at han villig bøjede sig under det Aag, andre lagde paa ham.

Hvad hjalp det, at han nu havde Overskæg og

ogsaa var ved at faa Dun paa Hagen, han var og blev jo en viljeløs Dreng. Lod Far og Mor gaa hjemme og savne og spare for noget, han inderst inde hadede, Og han tog jo egentlig fra Søsteren. Hvert af hendes Breve aandede Trang efter Kundskaber og var en stille, om end ubevidst Bebrejdelse mod ham, der optog Pladsen for hende. Hun havde jo allerede fra lille Pige det lyse, lette Hoved, han ikke ejede. Endda hun gik i en tarvelig Frøkenskole, kunde hun ofte hans Lektier længe før han selv. Hun lærte dem ved blot at høre ham terpe dem igennen.

Det var ikke meget fornøjeligt for Erik at erkende, men det var Sandheden, naar han vilde være ærlig Men nu havde Faderen jo en Gang sat sig i Hovedet, at den ældste Søn skulde studere.

Han gjorde det i en god Mening. Men kunde denne gode Mening dække over alt ?

Naar Erik saaledes af og til havde faaet udluftet sine Tanker, tog han atter taalmodig fat paa Juraen.

Det gjaldt jo som altid om at hænge i og ikke spille den dyre, værdifulde Tid. Første Del af den juridiske Eksamen var ikke langt borte, og saa kunde man vel naa til Vejs Ende.

Bare han var sikker, helt sikker. Men hvem var det. Hele Uvisheden laa der jo —, den pinefulde Uvished.

XXII.

KAREN blev bedt sammen med forældrene til Middag hos fru. Det var en meget stor Ære for familien

Helwig. Det var ellers ikke Skik, at

funktionærbørnene blev bedt med til Selskaberne.

Helwig kom selv glædestraalende med Indbydelsen.

Og denne Indbydelse betød sikkert meget. Igen skulde

Naadens Sol til at skinne over familien.

Maaske vilde fru. nu, da Erik snart blev

Kandidat, indføre deres Børn paa Villaen.

Fru Helwig mente, at fru Høegh havde lagt Mærke til, at Karen gik saa pænt og taalmodigt hjemme, og

derfor gjerne vilde gøre hende en lille fornøjelse.

Fru Helwig kom rigtig til at se paa Datteren, se, hvor frisk og smuk hun egentlig var.

»Hun er altfor køn til at gaa her i vore smaa Stuer og pynte op for os to,« sagde hun til Manden.

»Jeg vil ikke haabe, Du siger saadan noget til hende selv, « sagde han.

»Jo, det kan meget godt falde mig ind,« lo Fru Helwig, »saa har hun da den lille Glæde. En Kvinde vil gjerne høre, at hun er køn, selv om det kun er hendes egen Moder, der siger det.«

Denne Indbydelse optog ogsaa Karen en hel Del. Al Moderens Fantaseren om Fruen, som Tiden meget havde blegnet, blev frodig fortsat af Datteren: Fra Fru Høegh maatte alt det vidunderlige komme.

Fruen var i Karens Tanker et højere Væsen, der var fri for det Smaasyn paa Livet, som de andre, der hver Dag levede i trange Forhold, saa let fik paatrykt. Hun alene vilde forstaa Karens stærke Længsel efter at komme ud og øve sine Kræfter. Fruen var jo tilmed Protektrice for flere fremskredne Kvindeforeninger, saa hun maatte rigtignok særlig vide, at det var svært for en ung Pige at nøjes med at hjælpe til i et Hus og saa strikke Tørklæder.

Naa, for Øjeblikket var de samme Tørklæder helt rare. For de Penge, hun havde faaet ind for dem, kunde hun købe sig ny Handsker.

Til dette Selskab vilde hun ikke møde altfor fattigfin, og som til Ballet nøjes med vadskede hvide, der lugtede af Benzin.

Paa et eneste Punkt vilde hun dog være klædt som en Dame.

Hun gik ud og købte ganske lyse lilla. Det var den aller sarteste Farve, hun kunde finde. Moderen skændte ogsaa, da hun saa dem.

Men Karen lo blot og sagde, at hun endte nok med at blive ødsel Og saa lo de begge to, og Moderen tog Karen om Livet, og de dansede hen ad Gulvet som to kaade unge Piger. Gik derpaa begge to hen til Bordet og beundrede.

»Jeg kunde næsten ønske, Din Far ogsaa vilde være letsindig og overraske mig med Mage til dem Men saa fik Fruen vel ondt. Det er bedre, jeg møder med de adstadige sorte. Fruen er altid saa ivrig med at fortælle os, at hun sætter saa. lidt Pris paa Pynt. Det er ikke den, det kommer an paa.«

»I taler altid saa underligt om hende, Mor,« sagde Karen alvorligt. » Er hun da ikke som andre Mennesker, man kan komme nær.«
»Det troede jeg saa længe, lille Karen.«
»Tror Du det ikke mere, Mor ?«
»Jeg véd ikke, Barn. Der er saa mange Illusioner, som Tiden sletter ud. Men behold Du kun Dine. Du bliver ikke rigere af at miste dem.«

Far og Mor gik med Karen langs de Tjørnehække, der dannede Hegn for Villahaverne.

Hvor de kendte denne Vej. Altid havde de gaaet den med Spænding og hemmelige Ønsker. Ogsaa havde de talt, at det var dejligt, naar de kom saa vidt, at de selv kom til at eje en af disse Villaer. Fru Helwig vilde godt nøjes med en ganske lille en Syntes saa, hun lige saa godt kunde ønske sig en større. Det vilde blive herligt, saa snart man vaagnede om Morgen, straks at kunne gaa ud i egen Have, sidde paa egen Bænk, under egne Træer. Det var noget ganske andet end nogle Gange om Aaret at blive budt ud paa et Par Timers frisk Luft og andres grønne Træer.

Egentlig var det saa inderlig unyttigt at gaa og drømme. Og saadan et adstadigt Ægtepar burde vel være klogere Men de var dog rare, de samme Tanker, og havde man ikke dem, blev Livet tørt nok, syntes Fru Helwig.

Nu gik de Turen med deres voksne Datter.

Snart kunde de vel gaa den med deres Søn,

Kandidaten. Helwig begyndte at smile stolt:

»Véd Du hvad, Ellen, Livet har alligevel formet sig ganske skikkelig for os. Nu har vi da snart vore Børn fra Haanden. Selv Kaj er det ikke gaaet helt ringe. Der er saamænd mange, der ikke har opnaaet saa meget.«

»Hvad er det, vi har opnaaet, lille Mand ?«

»Hvad vi har opnaaet? Du spørger altid saa sært.

Nu kunde Du da gerne lade mig være glad.«

»Ja, det kunde jeg ogsaa. Det er en Skam af mig. Men det kommer af, at jeg undertiden synes, at det eneste, Livet har bragt mig, er, at jeg er bleven ældre.«

»Og nu skal Du til Middag paa Villaen.«

»Ja, det er sandt,« smilte Fru Helwig. »Det glemte jeg nok.«

Karen gik temmelig tavs ved Siden af Forældrene. Hun var helt optaget af sine egne Tanker. Hun gik og

drømte det om igen, som Moderen saa ofte før hende.

Naar hun nu blev budt mange Gange, og slet ikke generede sig mere, men kunde nærme sig tryk og fortrolig til den store Dame, vilde hun fortælle hende alt det, hun gik og længtes efter, og hvilke skjulte Kræfter, hun sad inde med. Fru Høegh vilde naturligvis straks sørge for at saa megen dygtig Ungdom ikke gik til Spilde. Hun vilde hjælpe Karen til, at hun kom, til at lære alt det, Erik lærte.

»Hvad er det, Du gaar og tænker paa ?« spurgte Faderen.

»Ingen Ting,« sagde Karen og blev rød. Hun vidste jo godt, at Forældrene straks vilde sige, at det var ingen Nytte til, hun gik med den Slags Tanker. Det var kun Luftslotte, som man aldrig kom til at bo i. — De havde forgæves prøvet det for Erik, og han var dog en Dreng.

Allerede da de naaede Smedejærnslaagen, begyndte Karen at føle Ærefrygt.

Fru Høegh kom selv ud og tog imod dem.

Kjolen raslede saa dejligt hen ad Havegangens Grus. Karen syntes ligefrem, det flød med sort Silke om Fruen. Hun kunde ikke faa et Ord frem. Var bare betaget.

»Naa, saa der har De den Lille,« sagde Fruen venligt.

Et Øjeblik efter tog en svær kødfuld Haand om Karens lille tynde, magre.

Hun turde slet ikke trykke igen, stak bare Haanden lige ud.

»Ja, Karen er nok snart det eneste af Børnene, vi har,« sagde Fru Helwig. »Og hun bliver da trofast hos os.«

»Man skal ikke altid være ked af, at Børnene søger bort,« sagde Fruen med Strejf af Strenghed.

»De bør takke Gud for, at Deres Søn Kaj er kommen saa langt bort. Her vilde han have beredt dem Vanskeligheder, og Forældre, der har en Stilling, taaler ikke meget af den Slags.«

Her blev der set bestemt paa Helwig.

»Vi er ogsaa taknemmelig for, at han har det godt,« sagde Fru Helwig . . . »Men derfor er det alligevel strengt for et Moderhjærte at have sine Børn saa langt borte.«

»Ja, vi er jo ikke sat her i Verden for at danse paa

Roser,« sagde Fruen alvorstfuldt.

»Ja, De tænker maaske, jeg kunde, hvis jeg vilde,« fortsatte hun. »Men hver har vel sit at bære.«

»Kan man ikke selv faa det helt godt, har man den Glæde at kunne gøre det lettere for andre,« sagde Fru Helwig modig. Blev saa angst, da det var sagt. Det kunde maaske opfattes som en nærgaaende Hentydning.

Fru Høegh vendte sig koldt og reserveret bort og sagde kun et Par formelle Ord til Helwig.

Da Karen kom ind, blev hun præsenteret som »den lille Frøken Helwig« . . . Dette lille kom saa undskyldende, som om man fremviste en fiks lille Hundehvalp Karen gik i Smug hen og maalte sig med Moderen. Mon hun virkelig var saa meget lille. Nej, slet ikke. Hun var endog højere end Moderen. Men lille betød nok her det samme som ung.

Der blev taget til Bords, og Karen syntes, det var meget morsomt. Kun stod hun i Spænding over, hvem der vilde tage hende. Og om hun i det hele blev taget. Det varede saa frygtelig længe.

Faderen tog en gammel Dame, der havde været Lærerinde for Fruen, og Bogholderen tog Moderen. Karen saa, at Fruen gav ham et Vink om, hvem han skulde tage.

Endelig kom Turen til Karen. Hun følte, at hun blev rød, da Kandidaten, en Brodersøn af Fru Høegh, kom og bød hende Armen. Det var ogsaa kedeligt med det Blod, der altid skulde fare i Kinderne.

Men Kandidaten var saa munter og ligefrem, at hendes egen Forlegenhed snart forsvandt. Og de to sad nu ved den nederste Bordende og havde det rigtig fornøjeligt.

Kandidaten havde slet ikke oppebiet Tantens Vink, men straks, da han opdagede Karen, skyndt sig at sikre sig hende. Hun var en saare sjælden Fremtoning i dette Hus. De fleste af de Damer, der kom paa Villaen, var af en ærværdig Alder. Fru Høegh havde opdaget, at helt unge Piger ikke klædte hende. Yngre mandlig Ungdom var der derimod ingen Mangel paa.

Kandidaten og Karen glemte snart, at de var i adstadigt Middagsselskab, de erindrede kun, at de var unge og glade. Deres Latter lød af og til helt op til den øverste Bordende, hvor Fruen præsiderede, og hun sendte forundrede Blikke derved. Men de Unge var fot optagne til at lægge Mærke til det.

Derimod opdagede Hr. og Fru Helwig det, og de skotede af og til uroligt derned. For Resten sad de aarvaagne og passede paa, at de bar sig rigtig ad ved Middagen.

Havde de talt efter ved Bordet, vilde de være blevne klar over den Betydning, de kunde tillægge det, at Karen var bleven indbudt. De vilde have opdaget, at hun var den fjortende til Bords —, kun et lille Plaster paa Fruens Overtro.

Men heldigvis lagde Helwigs ikke Mærke til det. De havde Lov endnu en lille Tid at sole sig i Glæden over den Udmærkelse, der var bleven dem til Del.

Efter Bordet fik Fruen Brodersønnen anbragt ved et Kroketparti. Selv tog hun sig moderligt af Karen og viste hende rundt i Haven.

De to Unge saa længselsfuldt efter hinanden. Men Karen følte sig dog meget beæret ved Fruens Venlighed. Kun undrede det hende, at denne moderne Dame, som hun altid hemmeligt havde beundret, her udelukkende gik og talte gammeldags Fornuft —, og udviklede et nok saa borgerligt Syn paa Livet.

»Hvor det maa være yndigt for Dem, lille Frøken Karen, at gaa hjemme og hygge om Far og Mor. Og saa er det jo en ganske anden Støtte for Deres Hjem, end om Deres Forældre skulde have fremmed Hjælp.«

Karen indskød beskedent, at hun var glad ved at være noget for sine Forældre; men hun vilde rigtignok ogsaa gjerne ud og lære noget. Men foreløbig maatte hun opgive det, da Forældrene ikke havde Raad, saalænge de kostede paa Erik.

»Aa, ved De hvad, lille Frøken, « sagde Fruen uhyre venlig, »det er ikke de mange Kundskaber, der bringer Lykke; — men derimod Hjærtets beskedne Nøjsomhed.«

Karen bøjede blot Hovedet og turde intet sige. Men hun tænkte en hel Bunke om Lyst og Anlæg og alt det andet, som hun nu havde gaaet og spekuleret over

At hun ogsaa nok kunde ønske at bruge sine Kræfter paa anden Maade, og at det slet ikke var saa forskrækkelig morsomt hver Dag at gaa hjemme og vaske Gulve og stoppe Broderens Strømper, strikke Tørklæder til Bønderkonerne Og alt dette i en lang Uendelighed.

Da de om Aftenen skulde hjem, trykkede Kandidaten Karens Haand mere varmt end strængt

nødvendigt for at sige Farvel.

Han bøjede sig helt ned til hende og spurgte nok saa listelig, hvor hun plejede at spasere.

Karen følte, at det næsvise Blod igen var paa Vandring. Nu gled Blodbølgen vist baade op i Panden og lige ud i Næsetippen. Men godt var det da, at det ikke var helt lyst. Maanen var endnu ikke kommen frem. Man saa næsten kun det store Omrids af hinanden.

Det var ogsaa denne Skumring, der gav Karen Mod til at hviske, at hun hver Morgen gik Tur i Anlæget.

Kandidaten sagde, at det var mærkeligt, at han ikke havde mødt Frøkenen. Han gik der ogsaa hver Morgen.

Paa Hjemvejen spurgte Moderen Karen om, hvad det var, hun og Kandidaten var saa optagne af.

»Jeg syntes næsten, I hviskede sammen,« tilføjede hun.

»Aa, det var slet ingen Ting, Mor. Han spurgte mig blot om — om — jeg kunde spille Kroket.«

»Naa—aa, ikke andet. Det Spørgsmaal var da endelig ikke saa interessant, at det saa stærkt kunde optage Jer.«

»Nej, nej, det var jo ikke saa forskrækkelig interessant,« stammede Karen. Hun blev helt ked af at have løjet.

Men det andet kunde hun da heller ikke saadan fortælle rent ud. Og paa den anden Side var det jo ogsaa yndigt, at der var noget skjult imellem hende og Kandidaten, saa var der da endnu lidt tilbage af det rare, de havde haft sammen den Dag.

Hun skyndte sig at lede Moderens Tanker hen paa noget andet.

»Mor, hvorfor er Fruen i Kvindesamfundet ?« spurgte hun hurtig.

Fru Helwig saa forundret paa Karen :

»Hvorfor spørger Du om det, Barn? Hun er der vel, fordi hun har de Anskuelser.«

»Nej, det har hun slet ikke,« blev Karen ivrig ved. Hun er næsten en gammel Snerpe.«

»Saadan som Din Mor,« sagde Fru Helwig vemodig. »Din Mor, som lader sin lille Pige gaa herhjemme, uden at hun lærer noget ordentligt.«

»Nej, lille Mor,« sagde Karen varmt, »saadan er Du slet ikke. Og Du skilter da heller ikke med Fremskridt og den Slags. Nu er I jo desuden en Gang kommen ind

i det med Erik Og naar I saa ikke kan mere.«
»Nej, foreløbig kan vi nok ikke mere, lille Karen,«
sagde Fru Helwig sørgmodigt. »Det har vi jo talt tit
nok om.«

»Hvad er det, vi ikke kan mere?« spurgte nu
Helwig. Han havde hidtil været stærkt optaget af, om
han var kommen pænt fra den lille Tale, han ved
Bordet holdt for Fruen.

Han gentog stille Ord for Ord, hvad han havde
sagt. Og han syntes, han havde været ganske heldig
med at faa netop det frem, der burde siges. Fruen
havde da ogsaa smilet, da hun hævdede sit Glas og
klinkede med ham.

Han var just ved at opfriske endnu flere
Enkeltheder fra Selskabet, da han blev forstyrret ved
Konens og Karens ivrige Passiar. Desuden sagde
Karen det om Erik saa løjerligt. Man var nødt til at
bide Mærke i det.

»Og hvad er det med Erik,« fortsatte han. »Jeg
synes, Karen siger det saa sært, at nu er vi en Gang
kornmen ind i det. Vi er slet ikke, kommen ind i noget,
lille Frøken Næsvis. Men Din Mor og Far har efter
grundig Overvejelse taget den Beslutning at lade Din
Broder studere. Og synes Du maaske ikke, at vi skulde
hjælpe saadan en flittig og stræbsom Dreng frem. Det
er Forældres Pligt at savne og spare for deres Børn.
Og der har Du min Mening med det samme, min
Pige.«

»Du tager Dig det saa hæftig,« beroligede nu Fru
Helwig. »Det var jo kun et Par ganske almindelige
Bemærkninger, Barnet kom med.«

»Ja, det kan gjerne være,« vedblev Helwig, »men
den Slags almindelige Bemærkninger kommer Karen
saa tit med. Det ser næsten ud, som om hun var
misundelig paa sin Broder.«

»Aa, Far, hvor kan Du sige det. Erik har det slet
ikke saa godt. Og det er naturligvis dumt, at jeg saa tit
ønsker mig i hans Sted.«

»Ja, det kan Du være saa temmelig vis paa, det er.
Du gaar her hjemme og har det helt godt Skal
ikke ud at slide for Brødet som saa mange andre
stakkels unge Piger.«

»Aa, er det saa slemt? sagde Karen svagt.

»Om det er slemt,« vedblev Helwig ivrig. »Ja, Du
kan tro, det er noget andet end at være hjemme. Og
nu har vi det da heller ikke slet saa knebent, som da I

var smaa. Jeg synes egentlig vi lever helt anstændig nu. Gør vi ikke, Ellen ?«

»Aa jo, aa jo, svarede Fru Helwig. Men Kosten er vel alligevel ikke det, unge Piger sætter højest.«

»Nej naturligvis, endskønt, naar man har kendt saa meget til Savn som Du og jeg, Ellen, er den alligevel en Del værd.«

Helwig tog nu sin Kones Arm og trykkede den fortrolig ind til sig:

»Men Karen har da ogsaa en Gang imellem en lille Opmuntring . . . Som nu i Dag, det har da været en hel Helligdag.«

»Ja, og saa Ballet i Vinter,« sagde Karen halvt drilsk . . . Men hun fortrød det straks.

»Ja, ja, Karen, vi gør, hvad vi kan,« sagde Helwig saaret. Men naturiigvis, Din Far og Mor er kun Smaafolk og ikke af nær saa fint Stof som vore Børn.«

Fru Helwig tog sin Mand fast om Armen.

»Skal vi nu ikke slutte Fred. Det er dog saa underligt at gaa og smaaskændes, naar vi gaar fra Selskab.«

»Ja, det er det ogsaa, lille Ellen. Men jeg blev ærgerlig over Karens Tone, og jeg kom til igen at tænke paa noget Sludder, som lange Lund, der sad ved Siden af os, kom med. Du ved, han har altid sine Meninger saa færdige. Vi talte om Erik og om hvor meget, han kostede —, saa sagde han nok saa flot, at rige Folk jo kunde tillade sig den Luksus at lade deres mer eller mindre begavede Sønner studere, men for jævnt stillede Folk var det noget af en Forbrydelse, naar de gjorde det samme. Det kunde kun forsvares, naar Børnene var store Begavelser.«

»Sagde han virkelig, at det var en Forbrydelse ?«

»Ja, han brugte det Udtryk . . . Og jeg tror saamænd ogsaa, han mente det i Øjeblikket. Han var helt ivrig. — Det er jo saa let at komme med den Slags, naar man ikke selv har Børn. — Og en lille Smule misundelig er de allesammen nede paa Kontoret over, at vi nu er saa vidt med Erik. Men saa kan Du nok tænke Dig, at det irriterer, naar Karen gaar omkring, som om hun stille bebrejdede os noget.«

»Jeg siger da ingen Ting, Far.«

»Nej, ikke saadan med rene Ord. Men Tonen og Blikket er der. Du læser for mange moderne Bøger, min Pige. Og i for sig siger jeg ikke noget til det. Du har jo Lov til at benytte Din Fritid, som Du vil. Men

Du skal ikke tro paa alt det, Du læser. Man skal ikke leve efter det.«

»Det troede jeg, Far, især naar man læser noget godt,« sagde Karen uskyldig.

De var nu komne til deres Gadedør, og Faderen tog Nøglen og lukkede op.

»Jeg synes, vor Lejlighed er saa lille, det er næsten, som om den er bleven mindre,« lo Karen.

»Ja, man vænner sig saa hurtig til store Forhold,« lo Moderen med.

»Aa, I med Jeres store Forhold,« sagde Faderen.

»Man mærker, I er to rigtig Evadøtre. Og den gamle er saamænd ikke klogere end den unge.«

»Kan det fornøje Dig, kan jeg jo gjerne sige, at jeg er rigtig glad for at være hjemme igen. Her er saa hyggeligt.«

Fru Helwig var allerede henne ved Vinduerne og undersøgte Blomsterne. Et Par hængte med Bladene, de manglede Vand, og hun gav straks de tørstige at drikke.

»Ja, et Hjem, der er ens eget, det er det bedste, man har,« sagde Helwig, »og saa gør det ikke noget, at det er lille. Men Du, Ellen, plejer jo at sige, enten Skidt eller Kanel. Enten vil Du være helt rig eller helt fattig,«

»Og derfor har jeg faaet midt imellem,« sagde Fru Helvig alvorlig. »— Dog, det vi har, kunde maaske være godt nok, naar det ikke havde været saa svært at holde sammen paa. Og det har jeg vel nok mærket haardere end Du.«

»Ja, ja, Ellen, selvom Du ogsaa af og til er lidt kaad i Din, Mund . . . har Du saamænd været en rigtig god lille Kone til at holde sammen paa det. Og det er jeg Dig ogsaa taknemmelig for . . . Men —,« tilføjede hun let gabende, »skal vi nu ikke gaa til Ro. Jeg synes, vor Samtale er gaaet lidt højt i Aften,«

»Det gør den altid, naar vi kommer fra Fruen,« lo Fru Helwig skalkagtig. »Det maa alligevel være en aandrig Dame, siden hun saadan kan faa andre til at gaa højt.«

Karen sagde Godnat til Forældrene. Moderen kyssede hende varmere, end hun plejede :

»Naar der er noget, der trykker Dig, mit Barn, kom saa kun til Din Mor med det. Du skal ikke faa Bebrejdelser, hvad det saa er. Husk, Din Mor er Din bedste Hjælp — og vil altid være Din paalideligste

Ven.«

Karen blev rørt. Det var saa godt at føle Moderens Kærtegn. Det var næsten som at være Barn igen. Hun vilde gjerne fortælle det altsammen om Kandidaten.

Men det var jo slet ingen Ting. Hun vidste ikke en Gang, om han virkelig vilde gøre Forsøg paa at mødes hende i Anlæget. Hun nøjedes derfor med at kysse

Moderen og løb saa ovenpaa til sit eget lille

Jomfrubur.

Faderen raabte efter hende :

»Ja, gaa Du kun op og sov i Din gode, bløde Seng og tak Gud for, at Du har den. Der er mange, der misunder Dig det . . . og saa Din velsignede Ungdom Du kan sove, saa snart Du har Hovedet paa Pudens.«

Da Karen kom op paa sit lille Værelse i tænkte hun dog ikke paa at sove —, dertil syntes hun,

Sommernatten var altfor køn.

Hun gik hen til Vinduet og saa ned i Nabohaven.

En krydret Duft steg op til hende fra alle

Junimaanedens Træer og Buske. Æbletræerne stod der som Dynger af Sne. Hun fik næsten Lyst til at favne al den lune, bløde Dejlighed. Hun havde set det altsammen saa ofte, — og saa havde hun endda aldrig set det som denne Aften. Det var, som om den samme.

Grøde og Frugtbarhed var i den i hende selv. — Der var noget, som vilde sprænges og vokse frem. Noget, der fyldte saa Underligt. Det gjorde baade glad og bedrøvet. Men tomt var det ikke mere. Det var saa fuldt, saa fuldt altsammen.

Hun levede Dagen om igen.

Det var nok alligevel stygt af hende, at hun saa ofte var misfornøjet. Det var jo herligt at leve og føle sig ung, stærk og varm.

Hun fik ordentlig en dyb Medlidenhed med Forældrene, der laa dernede i deres Senge og var gamle. Der var mindst en Evighed, til hun naaede deres Alder.

Ja, nu var hun vist forelsket igen. Det var underligt, at hun var saa graadig med disse Forelskelser. — Mon

hun da virkelig var en letsindig ung Pige, der saa hurtig kunde glemme, og igen ligesaa hurtig kunde blusse op. — Eller var det maaske, fordi hun levede saa stille, at hun fantaserede enhver Ubetydelighed op til en stor Begivenhed?

Men Kandidaten var da ingen Ubetydelighed. Og

denne Gang var det nok en virkelig og alvorlig Forefskelse. Hun kunde ordentlig føle hans Haandtryk endnu. Han tog paa en Gang saa nænsomt og alligevel saa fast. Og hun havde trykket ganske lidt igen. — Det var sært, at hun turde. Overfor Fruen turde hun da ikke. Der havde hun gjort det, som hun ellers hadede, saadan bare at stikke Haanden frem. Men det havde jo passet, passet helt godt, Egentlig skulde man slet ikke give Fruen Haanden, bare neje ærbødigt. Mon ikke Fru Høegh godt kunde lide at faa den Skik indført ?

Nu fløj Karens Tanker hen til Morgenen og Morgenturen, Det var vist mest ærbart, om hun slet ikke gik Tur. Men hvorfor skulde hun egentlig lade være ? Det var da virkelig meget uskyldigt at gaa en rask Morgentur. Og hvis han tilfældig kom til at gaa samme Vej, var det jo ogsaa meget naturligt. De kunde jo udmærket gaa sammen, naar de baade var præsenterede for hinanden og endog havde haft hinanden til Bords.

Selvfølgelig vilde hun gaa sin Morgentur som sædvanligt. Maaske vilde hun ogsaa pynte sig lidt.

Hun gennemgik i Tankerne sin ikke meget indviklede Garderobe. Lukkede saa Vinduet og gik hen til Skabet og tog frem.

Til Morgentur gik det nok ikke an at tage Søndagskjolen paa. Forældrene vilde vist komme med for mange Spørgsmaal. Men med de smaa Ting, som stod til hendes Raadighed, havde hun da Lov til at smykke sig.

Hun tog en stor, hvid broderet Krave op af sin Skuffe. Den var til nedskaaret, — og hun riede derfor den højhalsede Kjole ned. Tog derefter Lyset og gik hen til Spejlet. og saa, om den klædte hende.

Jo, hun saa rigtig net og tarvelig ud. Hvis de endnu levede i den gammeldags romantiske Tid, vilde hun have lignet en tækkelig Præstedatter. Men Karen havde en Anelse om, at Nutidens unge Herrer stillede større og andre Krav til en ung Dames Klædedragt.

Naa, nu kunde hun en Gang ikke blive finere. Og det var alligevel slet ikke saa helt ilde, det hun saa i Spejlet.

Til Slut vilde hun lave brusende Haar. Hun varmede en Griffel i Lyset og begyndte at kreppe Forhaaret. Naar det blev redt ud om Morgenen, tog det sig nok saa naturligt ud.

Da hun var færdig med Forberedelserne og slukkede Lyset for at gaa i Seng, var hun igen den gamle, fornuftige Karen. Hun var næsten flov overfor sig selv:

Du er en rar Pjanke, tænkte hun. Akkurat af dem, der gaar tolv paa et Dusin. Og saa gaar Du endda og drømmer om at udrette det samme som Mænd. Mon Du egentlig fortjener bedre end at gaa hjemme ved Far og Mor og skure Gulve og strikke Tørklæder. Det var vel ogsaa bedst, hun nu, lydig mod sin Fader, takkede Vorherre for den gode, varme Seng.

Uf, den var saa hed, denne Seng, den var slet ikke til at ligge i. Ærgerlig skubbede hun med Foden Dynen helt ned i Fodenden. Det var ogsaa et Bjærg at ligge med om Sommeren, og hun mindedes de lækre Silketæpper, hun havde set i Butikkernes Vinduer.

Naar hun blev gift med Kandidaten, vilde hun dækkes af Silke, kun af Silke.

Gift med Kandidaten ! Blev hun i det hele gift. Ja, hvorfor ikke. Selvfølgelig blev hun gift. Og med kaad og overmodig Velbehag betragtede hun sine Arme, der næsten lyste i Natten. Hun laa uden Natkjole. Det var saa lummert og hedt altsammen. Den af mange Tanker hede Pande kølede hun mod Jærnsengens Tremmeværk.

Omsider faldt der Ro og gode Drømme over hende. Maanen var kommen frem og skinnede ind paa et Ansigt, der smilede i større Glæde, end det plejede om Dagen.

Næste Morgen mødte Karen ganske rigtig Kandidaten i Anlægget.

Da hun saa ham, var hun lige ved at bøje ind i en Sidegang. Det var alligevel saa flovt at møde ham. Men i det samme hilste han og fremskyndede sin Gang. Hun var saa nødt til at blive.

Lidt efter gik de ugenert ved Siden af hinanden. Karen tænkte ikke længer paa, hvad der var flovt eller ikke flovt.

De var blot unge og følte stor Glæde ved at være sammen.

Fra nu af blev hver af Karens Morgenture til smaa Stævnemøder.

Tilsidst søgte de uvilkaarlig de mest ensomme Gange. Og de gik Arm i Arm. Ja, det hændte ogsaa, at de sad paa skjulte Bænke og kyssedes.

Karen gjorde ingen Modstand. Hun gik i disse Dage i en fuldstændig Rus. Bildte sig ind, at den store Kærlighed nu var kommen. Vidste ogsaa fra sine Bøger, at det var ukvindeligt at spørge om Ring og Forlovelseskort. Alle disse ydre Tegn kom, naar Tidens Fylde var inde.

Det eneste, der pinte Karen, var, at hun ikke kunde gaa aabent og ærligt til Moderen med det. Egentlig bedrog hun hende jo, og det fortjente hendes Mor ikke. Hun syntes undertiden, at Moderen saa paa hende med forskende og bedrøvede Øjne.

Men det fik ikke hjælp. Nu var det rent umuligt at komme frem med det. Mor vilde slet ikke forstaa, hvorledes netop de to havde det hinanden. Tiden var nu ganske anderledes, end da Mor var ung. Og naturligvis kunde hun fortælle alt, — alt muligt. Kun ikke det, der saa rent personligt angik hende selv. Alt det fine og dejlige, ja, det dejligste, Karen nogensinde havde oplevet, vilde baade blive misforstaaet og helt gaa tabt, naar det skulde fortælles.

Og saa tav Karen; men en lille Smule daarlig Samvittighed havde hun altid. Og i Stedet for at gøre hende ømmere og kærligere overfor Moderen, gjorde det hende koldere og mere tilbageholdende. Hun undgik næsten at være ene sammen med hende.

Fru Helwig mærkede det godt. Hun var netop paa den Tid meget alene, da Helwig var stærkt optaget paa Kontoret af Terminsopgørelsen.

Det bedrøvede hende, at Karen saadan lidt efter lidt gled fra hende. Men naar Børnene blev store, maatte man vel være forberedt paa det. Ja, man maatte være det. Men naar var man forberedt paa det, der vat tungt?

Fru Helwig begyndte at leve i Minderne fra den Tid, da Børnene var smaa. Hun genkaldte sig alle de smaa Ting, som hun næppe havde haft Evne til at nyde, da Tiden var der. Men nu, hun huskede dem, blev de kære og betydelige.

I flere Timer kunde hun sidde og se paa Billederne af Børnene.

— Herregud, hvor det dog var nogle søde Barneansigter. Saadan fik hun dem aldrig mere :

Der var Erik, og der var Kaj, og Karen midt imellem. Hvor saa hun velsignet ud i sin Stumpkjole. Kaj kneb Munden sammen for ikke at le —, og Erik var der med sit trætte, sagtmodige lille Ansigt

Hun kunde liste sig til at kysse Billedet. Men det var kun en fattig Erstatning for de bløde smaa Barnemunde, der tidligere rakes hende.

Og hun kunde sætte sig stille til at græde af vemodig Længsel efter den Tid, der ikke var mere, og som hun vidste aldrig kom mere. Hun havde mistet noget, som ikke kunde vindes tilbage.

Havde hun sat det højt nok, da hun ejede det? Til sin Sorg maatte hun erkende, at hun den Gang var mest optaget af at sørge for Børnenes Mad og for deres Tøj.

Naa, den Pligt havde hun jo endnu. Og det gik vel ikke an, hun sad her og drømte.

Albumet med Børnenes Billeder blev lagt til Side og Arbejdet taget frem:

Nu var det Voksne, hun syede til, det krævede mere Omhu —, og Erik, stakkels Dreng, skulde helst ikke stikke helt af fra sine Kammerater.

Det hændte ogsaa, at Fru Helwig gik paa Besøg og drak Kaffe hos Nabofamiljerne. Det havde hun ikke gjort mens Børnene var mindre. Folk sagde den Gang om hende, at hun følte sig for meget og var fornem.

Men Tiden havde nok rystet lidt af Aristokratnykkerne af hende. Nu sad hun nok saa jævnt mellem de andre Fruer og talte om Tjenestepiger og Børneopdragelse.

Det vil sige, Fru Helwig holdt sig gerne til det første. Det sidste fandt hun for alvorligt og for helligt til saaledes at drøfte ved en Kop Kaffe. Men da hun altid kun havde haft nogle ganske unge Tøse som Tjenestepige, havde hun ogsaa her Lidelseshistorier nok at berette.

Naar hun kom fra disse smaa Sammenkomster, lo Helwig og Karen af hende. Hun værgede da for sig saa godt, hun kunde og sagde, at det var ganske hyggeligt at sidde saadan og lade Munden løbe, mens Tankerne hvilte. Man blev saa tung og trist ved at sidde alene og tænke.

Nu og da opfordrede hun ogsaa Datteren til at gaa med. Men Karen afslog det og sagde, at det skulde gaa haardt til, før hun slog sig paa det. Hun vilde i alt Fald vente, til hun som gammel Jomfru med sin Strikkepose skulde ud at fægte for Føden. Og saa smilte hun lykkelig og tænkte paa Kandidaten. For hende havde det nok ingen Nød. Saa vidt kom hun aldrig.

Og saadan gik Dagene. I jævn dagligdags
Ensfomighed for Moderen og i smilende, Lykkelig
Forventning for Karen.

XXIII.

EN DAG, det var midt i Kontortiden, kom Helwig
pludselig hjem. Han var meget ophidset.

Moderen og Karen saa paa ham og anede, at det
ikke var for det gode, at han kom paa den usædvanlige
Tid.

Fru Helwig kendte ogsaa godt de røde Pletter, der
skiftede paa Mandens Kinder og det lille spidse,
graasprængte Skæg, der næsten vippede paa Hagen,
naar han ikke helt var Herre over sig selv.

Karen blev straks sendt ud af Stuen og kort efter
kaldt ind igen.

Fruen havde haft Helwig inde paa sit Privatkontor.
Hun havde været iskold, netop saadan, som kun hun
fotstod det. Havde derpaa fortalt, at nu var hendes
Brodersøn, Kandidaten sendt bort, han var sendt til
Udlandet for at studere videre. Og hun sluttede med at
sige :

»De skulde virkelig passe bedre Faa Deres Datter,
Hr. Helwig.«

Passe paa, — passe paa! — Hvad var der med
Karen ? Og hvad havde hun med Kandidatens
Bortsendelse at gøre ?

Fruen sagde det jo, som om der var bleven begaaet
en svær Forbrydelse imod hende.

Helwig kunde intet forstaa, stod blot og saa dum
ud. Fruen gav heller ikke nøjere Forklaring, men
sejlede lige saa majestætisk og utilnærmelig ud af
Kontoret, som hun var kommen.

Det var saa hendes Skik, selv værdigt at forsvinde,
naar der var en Sag, hun ikke nærmere vilde ind paa.

Da Fru Høegh var gaaet, greb Helwig sin Hat og
styrtede hjem. Der maatte Forklaringen findes.

Fru Helwig vidste heller intet. Men en stærk

Ængstelse greb hende.

Nu havde de Karen for.

Da hun hørte, at Kandidaten var sendt bort, græd hun hæftigt, hjælpeløst og ustandseligt.

Forældrene kunde ikke faa hende til at sige et eneste Ord. Hun græd, bare græd. Men denne Graad var ogsaa Forklaring nok.

Forældrene saa paa hinanden. Her var altsaa foregaaet noget, som de slet ingen Anelse havde haft om.

Helwig søgte at lette sit ophidsede Sind ved et Par bitre Udfald imod sin Kone og bebrejdede hende, at hun ikke havde passet bedre paa. At han, Faderen, skulde risikere den Slags Paamindelser udefra.

Saa længe Vreden gik ud over hende selv, tog Fru Helwig rolig mod den. Men da han ogsaa begyndte at skælde Karen ud, kalde hende en letsindig Flane, der gjorde sine Forældre Skam, tog hun Ordet og søgte at mildne og stille Stomen. Hun vidste jo, at han mente det ikke saa slemt. Det var kun Smærten, der et Øjeblik forblindede ham.

»Nu er det ikke os eller de Ubehageligheder, vi maa høre, det kommer an paa,« sagde hun. »Det er vort Barn, som maaske er faret vild. I alt Fald trænger Karen nu til os, trænger til al den Kærlighed, vi kan give hende. Tror Du, at haarde, bitre Ord læger her, hvor hun maaske har sin første virkelige Sorg.«

Ved sig selv maatte Helwig give sin Kone Ret. Men han sagde det ikke, saa blot paa sit Ur og skyndte sig hurtig paa Kontoret.

Fru Helwig var alene med Karen. Hun brændte efter at tage den grædende lille Pige ind til sig og faa hele hendes Fortrolighed.

Men hun tvang sig. Karen maatte helst komme selv. Hun følte Forholdet mellem sig og den voksne Datter saa underlig sart, at den mindste griben for stærk til kunde dræbe det, der ellers kunde vokse frem.

Og kort efter havde hun Karen hos sig :

»Aa, lille Mor, aa, lille Mor,« var længe de eneste Ord, hun hørte. Men lidt efter lidt fik hun dog den hele lille Roman listet ud af Barnet. Ogsaa Taarerne var begyndt at stilne af.

Det syntes Karen saa underligt godt, at hun nu havde faaet al Ting sagt. Men mærkelig nok var det hele bleven mindre ved at tale om det —, ogsaa Skuffelsen. Der var næsten en svag Foragt hos hende

for Kandidaten, der lod sig sende bort og lod hende i Stikken. Det var en sær Straf, han fik, at sendes ud og se store og fremmede Lande; mens hun skulde lades ene tilbage i Provinsbyen.

Da hun havde samlet sig og var bleven noget roligere; udbrød hun:

»Hvorfor sendte Fruen ikke mig bort. Hun behøvede endda ikke at sende mig længere end til København og lade mig lære noget.«

»Aa Gudskelov, Gudskelov, at det ikke bundede dybere!«

Taknemmelig og bevæget omsluttede Fru Helwig igen sin trætte lille Pige, og her hos Moderen græd Karen nu helt ud.

»Det er saa dejligt at være Barn, helt Barn, Mor,« sagde Karen mat.

»Ja ja, lille Karen, men det er ogsaa dejligt at have Dig Og Du skal se, hvor det bliver godt. Det bliver godt altsammen. Der kommer ogsaa gode, lyse Tider for Dig, Barn. Nu varer det ikke længe, før Erik er færdig, og saa kommer Turen til Dig. Erik vil ogsaa hjælpe Dig, naar han kommer i Stilling.«

Karen nikkede til det altsammen. Hun følte en dyb Taknemmelighed imod Moderen. Og der var blevet saa stille, saa helt stille inden i hende.

Fru Helwig lod Haanden glide hen over hendes Pande og følte, at den brændte. Nu skulde Karen gaa i Seng.

Hun adlød villigt. Det var godt, saa længe hun følte Moderens kærlige Puslen om sig. Men da hun var helt alene, kom Smærten igen. Det var saa tomt, saa inderlig tomt det hele. Og det var næsten altfor svært at vaagne til en ny Dag, som ingen Forandring og ingen Glæde vilde bringe.

Kunde hun endda blive liggende i denne Seng altid og altid —, saa var det maaske lettere.

KAREN bøjede sig igen ind under det daglige Livs Ensformighed. Hun gjorde det som den, der véd, at man skal. Men noget af den glade barnlige Sorgløshed var borte.

Faderen og Moderen var nu mere om hende. De lod hende sjælden gaa ud alene. Men tog hende med paa deres Spasereture.

Dette Opsyn generede Karen og saarede tillige hendes Selvfølelse. Det var altsaa kun en halv Tilgivelse, hun havde faaet. Forstod de da ikke, at nu kunde de være sikker.

En Gang til risikerede Hun ikke dette Nederlag. Hvor havde han været fejj, han, der saa villigt søgte Ly bag Tantens Skørter. Hans Kærlighed havde nok ikke været meget bevendt. Og hendes egen havde der nok heller ikke været saa stor Stads ved. Hun led just ikke af fortærende Længsel efter ham. Det var kun denne Tomhed, — denne sære, underlige Tomhed — — og saa Ydmygelsen.

Hun sad meget oppe paa sit Værelse og blev umaadelig flittig. Den stærke Trang til Kundskab kom igen over hende. Men hun kom ogsaa til at tænke paa, at hvis der virkelig var nogen Alvor i denne Længsel, var det nok bedst, hun selv tog fat og ikke gik og ventede paa, at andre lagde alt tilrette for hende.

Hvordan var det, at Mænd blev store? De fleste begyndte nok som smaa fattige Dreng, der i sene Nattetimer stjal sig til at læse hver Smule Bog, de kunde faa fat i.

Og Karen gik paa Loftet og ledte alle Drengenes gamle Skolebøger frem.

Hun sad nu til langt ud paa Aftenen og studerede Grammatikker og Glosebøger, gav sig ogsaa til at skrive Stile og øvede sig i at oversætte.

Moderen saa tilfreds og saa smaat smilende paa den uhyre Flid. Hun var glad for, at Karen havde fundet noget, der optog hende, thi hun mærkede jo nok, at hun ikke var den samme glade lille Pige som før. Og desuden, lidt Kundskab hængte der vel ogsaa ved.

Det daglige Liv i Hjemmet brødes nu som altid kun af Brevene fra Drengene.

Erik var Faderen mest optaget af. Nu var hans Eksamen nær forestaaende, og hans Fremtid laa med hele Forventningens Glans over sig.

Kajs derimod var en Gang fastslaaet.

Naturligvis glædede det Helwig, at Kaj stadig gik økonomisk fremad, og at han i hvert Brev skrev om den Tryghed og Tilfredshed, han følte ved det Liv, han levede derovre Men han var nu alligevel saa langt borte. Herhjemme havde de ligesom ingen Del i ham.

Kun Moderen forstod at læse mellem Linjerne, forstod, at Kaj netop ved saa stærkt at fremhæve de gode og lyse Sider søgte baade for sig selv og de andre at dække over Hjemveen, som nu alligevel var der.

Og hun tog det frem i Brevene til Sønnen. Ikke som noget, de skulde gaa uden om; men som noget, de skulde tage frem til Dagslyset.

Hun skrev :

»Det er godt, at vi paa begge Sider har Længslen. Men det gælder om, at vi ikke lader os kue, af den. Livet har jo alligevel formet sig kraftigt og lykkeligt for Dig, min kære Dreng, lykkeligere og bedre, end om Du var blevet herhjemme.«

»Man maa ikke lade sig kue af Længslen,« det skrev hun saa modigt. Og dog kunde hun kaste sig ned og hulkgræde, naar hun skrev disse Ord. Men han saa det jo ikke. — Han saa det jo ikke Hun skulde bare gøre ham stærk og glad.

XXV.

FRU HELWIG gik og hængte rene Gardiner op. De havde i Grunden slet ikke været snavsede. Men da hele Huset blev endevendt, pudset og gjort rent, fik de sig en Omgang med det samme.

Fru Helwig gik bort i Stuen for at se, om de faldt i de rigtige Folder.

Hun kaldte Karen ind.

»Synes Du ikke, jeg denne Gang har været heldig. Gardinerne har aldrig før hængt saa smukt. Og vil Du se, Karen, alle Stopningerne er næsten dækkede.«

Karen var kommen ind fra Køkkenet, hvor hun stod og pudsede Messingtøjet.

I denne Tid havde hun helt maattet lægge Bøgerne

paa Hylden for at hjælpe Moderen med Husets grundige Rengøring.

Karen beundrede med Moderen.

Ja, vi faar det fint til vor Prins kommer hjem,« sagde hun.

»Erik, Prins Erik,« gentog Moderen smaaende.

»Aa Herregud, stakkels Dreng, der er nok ikke meget prinseligt ved ham, « vedblev hun saa halvt bekymret. — En bleg, forlæst ung Mand, som Livet hidtil nok ikke har budt meget. — Men Gudskelov, nu kommer snart hans gode Tid. Og det, er ogsaa rart for ham at komme hjem. — Véd Du, Karen, jeg tror virkelig, den lange Dreng længes endnu.«

»Ja, Mor, I skal sende os ud, for at vi kan skønne paa Jer,« sagde Karen alvorligt.

»Nu kommer snart Din Tur,« sagde Moderen og gik hen og tog Blomsterne fra Vinduet.

»Karen, tag og hjælp mig med at bære dem ud i Vasken, der kan jeg bedre bruse dem.«

»Du vil nok ikke, Mor, at der maa være saa meget som et Støvgran paa et Blad, til Erik kommer hjem.«

»Nej, for Renlighed pynter saa svært, min Pige, og den har vi da altid, naar bare vi vil bruge os Synes Du ikke, det bliver en fin Middag, vi skal ha' i Morgen, baade Suppe, Kylling og Jordbær. Det er akkurat som en rigtig Middag ude paa Villaen,« lo Moderen.

Det var vist fjerde Gang, hun drøftede Middagen med Datteren.

»Og vi vil tage rigtig til Bords. Jeg tager Erik, og Din Fader tager Dig, Karen.«

»Nu skulde vi have haft Kaj,« svarede Karen, men fortrød det, da hun saa, hvor bedrøvet Moderen blev.

»Ja, lille Karen, tror Du ikke, jeg har tænkt paa det. Men vi Mennesker skal nu ikke ha', det fuldkomment her i Verden . . . Det er ogsaa for langt, — ja, det er for langt, han er kommen bort.«

Blomsterne kom igen paa Plads i Vindueskarmene og paa Stativerne. De stod nu med blanke Blade og strakte sig efter Solen, og den kom ogsaa villigt og tørrede dem. Møblerne fik en sidste prøvende Omgang med Støvekluden, og snart var alt i den Stand det skulde være.

Fru Helwig havde lige lagt Sjoeverdragten og var kommet i Eftermiddagskjolen, da det ringede paa Entréklokken.

Det var Nabofruen, der kom med Blomster fra sin
Have :

»Det er til at pynte op med.«

»Nej, hvor det dog er betænksomt af Dem, Fru
Frandsen,« sagde Fru Helwig rørt og gav straks Karen
Blomsterne ud for at ordne dem.

»Aa, det er ikke noget at tale om. Vi har Overflod
paa den Slags, og De har jo ingen Have. Men jeg
tænkte nok, De nu kunde bruge dem Vi har
saamænd set fra Vinduerne, hvordan De og den lille
Karen har gaaet og aset i det Det er akkurat, som
om De skulde have stort Bryllup i Huset.«

»ja, men det er ogsaa en stor Fest for os,« indskød
Fru Helwig.

»ja, naturligvis, naturligvis. Det er jo en meget
vigtig Eksamen for Deres Søn. Og Børnene ligger jo en
svært paa Hjærte. At faa noget rigtigt og stort ud af
dem, det er det, det kommer an paa, og det stræber jo
alle Forældre efter De faar vel straks Telegram
om Udfaldet?«

»Nej, han kommer selv,« sagde Fru Helwig lidt
kort. Hun syntes ikke om Tonefaldet i det, Fru
Frandsen sagde. Der var ligesom lidt spydigt og
undersøgende gemt bag Ordene. Og hun var ikke saa
helt glad for hende som straks, da hun kom.

»Ja, det er jo ikke slet saa rystende,« blev den
Fremmede ved.

»Slet saa rystende !« Hvad mente hun nu med det ?
— » Det er jo den bare Glæde og Fornøjelse at faa
Erik hjem.«

»Jeg mener, De er vel helt sikker paa et godt
Udfald ?«

»Vi har godt Haab,« sagde Fru Helwig stolt. Nu
ærgrede hun sig næsten over, at hun i den sidste Tid
havde indladt sig en Del med Naboerne Det var
ogsaa en sær Tid, Fru Frandsen havde valgt til sit
Besøg Endskønt, det var jo meget pænt med
Blomsterne.

»Ja, Gud, De har naturligvis ikke den mindste
Grund til Ængstelse,« vedblev den fremmede Frue
forbindtligt.

»Deres Søn er jo baade flittig og begavet . . . Men
jeg mente kun —, ja det er saa vanskeligt at udtrykke
sig —, jeg mente kun, at det maaske er lidt voveligt
paa Forhaand at gøre saa store Anstalter.«

»At gøre Huset rent,« afbrød Fru Helwig hende

skarpt.

»Naa ja, lille kære Fru Helwig. De ved jo, hvor oprigtig jeg altid er, og hvor godt jeg mener Dem det. Jeg syntes kun, at det var klogt, at De havde en lille Dør aaben for Skuffelsen.«

»Jeg har haft Døre nok aabne for den,« sagde Fru Helwig fast. »Denne Gang har jeg stænget den.«

»Ja, Gudbevares, Gudbevares, kære Fru Helwig. Jeg siger ogsaa bare til Lykke med Sønnen,« sagde Fru Frandsen overvenlig og greb efter Fru Helwigs Haand:

»De kan rigtignok tro, vi allesammen er ved Vinduerne i Morgen. Vi er da Naboer for at dele alt sammen. Og naar man selv er Moder, har man da Følelse.«

Det pinte næsten Fru Helwig at tage denne fremmede Kvindes Haand. Hun stod der saa ihærdig og borede sig ind i hendes Fortrolighed.

Og da Fru Frandsen lidt efter rejste sig for at gaa, idet hun sagde, at hun var bange for at være til Ulejlighed — der var maaske endnu noget at ordne til næste Dag —, modsagde Fru Helwig hende ikke; men fulgte hende høflig ud i Entréen og lukkede Døren omhyggeligt efter hende. Hun gik derpaa helt ud i Køkkenet til Karen.

»Men Mor, lille Mor, hvordan er det, Du ser ud ?«.

»Aa, det var hende, denne Fru Frandsen, som var her med Blomsterne. Hun tog hele Duften fra dem med sit Pjank.«

Fru Helwig skubbede fortrædeligt til dem.

»Hun gjorde mig saa utryg. Jeg, som var saa sikker. Endelig en Gang havde jeg glædet mig helt.«

»Ja, men Mor, Du siger jo selv, at det var noget Pjank, saa det kan da ikke bringe Dig ud af Ligevægt.«

»Jo, hun kom saa hæsligt med det. Hun kom med det, som en Hund, der hyler for Lig. — Og saa skulde det endaa være yndigt.«

»Saa er Du vel nu ved at faa nok af Madammerne, Mor,« lo Karen.

»Nok, nok! — jeg trækker mig helt tilbage —, endskønt man skulde tro, at fordi man en enkelt Gang samles og drikker Kaffe, behøver man ikke at udlevere sin Familje. Der er vel det, man kan faa Lov at beholde for sig selv.«

»Nej, det er der vist ikke, lille Mor; jeg tror nok, at

man udleverer sig ned Hud og Haar Men nu skal Du slet ikke tænke mere over det —, kun glæde Dig. —

Der er jo ikke saa længe til i Morgen —, og saa kornmer Højtidsdagen.«

»Ja, ja, jeg vil heller ikke tænke mere paa alle hendes Hentydninger. Der er da saa mange, der faar Eksamen. Hvorfor skulde det saa gaa galt for Erik?«

»Ellers saa det nok ogsaa galt ud for mig,« sagde Karen. Jeg har da den største Grund til Ængstelse. Gaar det Erik uheldigt, faar jeg nok Lov til paa ubestemt Tid at gaa her hjemme. Og det faar lange Udsigter med mit Kommen ud.«

»Herregud, lille Karen, længes Du saa meget efter at komme bort fra os ?«

»Jeg vil saa gjerne ud, mens jeg endnu er ung,« sagde Karen undvigende.

»Ja, ja, min Pige, det gaar nok altsammen. — Men det er sandt, vi skal vel have lidt paa Bordet til Din Far. Han kan være her hvert Øjeblik.«

»Det er snart gjort,« sagde Karen muntert. Vi har ikke andet end Smør og Brød. Det fine Stykke Ost skal vel ikke røres, før Erik kommer?«

»Nej, for en enkelt Aften nøjes Din Far nok med, hvad her er. Jeg har givet alle mine Husholdningspenge ud og flere til,« sagde Moderen smilende.

Helwig var oprømt og i udmærket Humør, da han satte sig til Bordet, og han lagde slet ikke Mærke til, hvad han spiste.

»Da jeg gik fra Kontoret, lykønskede de mig allesammen med Erik,« sagde han fornøjet.

»Ja, ja, lille Ellen, har vi savnet og slidt for det, er det ogsaa stolt at høste frugterne. Der er intet, der kan sammenlignes med at have Glæde af Børnene

Nej, Karen, Du skal ikke se saa mørk ud,« vedblev han. »Vi er Skam ogsaa meget tilfreds med Dig. Du gør jo, hvad saadan et Pigebarn kan gøre. Din Mor siger, Du har været helt flink til at hjælpe hende med Rengøringen. — Og skønt vi lever saa stille, faar vi ogsaa nok en Mand til Dig,« tilføjede han spøgende.

»Det bryder hun sig slet ikke om,« sagde fru Helwig let bebrejdende. »Karen har helt andre Planer.«

»Jo, vist gør hun. Vor Datter er vel skabt som alle andre, og det er Skaberi, naar forældre og Børn ikke kan tale om det. Naar Erik er helt færdig, faar han

Tid til at stifte Bekendtskaber. — — Og saa, ja saa, lille Karen, falder der ogsaa nok lidt af til Dig.«

»Nej, far, det er saa sjældent, at der falder noget af til saadanne halvfattige og hengemte unge Piger som jeg. Kan jeg en Gang slippe til at blive Jordemoder og hjælpe de andre til at sætte Børn i Verden, maa jeg nok kaldes heldig.«

Helwig saa op.

»Du er bleven mig saa gammelklog i den sidste Tid, Karen.«

»Aa ja, noget hænger der io altid ved,« sagde hun alvorlig og begyndte at tage fra Bordet.

Familjen gik tidlig til Sengs.

Fru Helwig sagde, at hun var træt ovenpaa det meget Arbejde, og hun vilde gerne møde Dagen, der kom, med friske Kræfter. Men egentlig var det nok, det, der endnu var hos hende af Barnet, der gerne vil sove Ventetiden bort, saa gik den hurtigere.

XXVI.

IGEN stod Erik for et vigtigt Afsnit i sit Liv. Ja, vel for det vigtigste.

Han skulde op til første Del af juridisk Eksamen, og havde han blot den godt bestaaet, saa gik det andet sagtens, og saa var han om et lille Aar en fri Mand. Nogle faa Timer skulde afgøre, om han snart kunde begynde Livet, begynde at arbejde og tjene Penge —, eller igen ind i Forsagelsen og Afhængigheden. Om han igen Dag ud og Dag ind skulde til at hænge over de Bøger, som ikke interesserede ham . . . Ja, som han næsten syntes vakte Lede og gjorde hans Hjerne tom.

I det sidste Aar havde han hegyndt en regelmæssig Brevveksling med Kaj. Og de Breve, han modtog kort før Eksamen, havde bragt en jævn Ligevægt i hans Sind. Ja, de bragte endog Eksamensfebereren til at svinde noget og gjorde ham tryggere. I det hele havde den sidste Tid modnet ham en Del. Hans Tanker var blevne fastere og klarere. Og hvad enten det blev Sejr

eller Nederlag, havde han taget sin Beslutning.

Kun var det ærgerligt for ham, at han var bleven slemt forkølet lige i Eksamenstiden. Han hostede og var lidt mat. Men han havde næppe Tid til at tænke derpaa eller til at pleje sig. Heller ikke skrev han hjem om det. Hvorfor ængste dem til ingen Nytte. I det hele skrev han aldrig om sine Bryderier, det gjorde dem jo ikke mindre.

Nu sad Erik i Toget og kørte hjem. Karen var ene paa Stationen for at tage imod. Faderen kunde ikke naa saa tidligt fra Kontoret og gik derfor lige hjem, og Moderen vilde blive hjemme for at passe Maden.

Karen studsede, da hun saa den høje, blege Broder træde ud af Kupédøren. Han var saa tynd og saa gennemsigtig, at Karen uvilkaarlig fik Taarer i Øjnene. og det var ham; hun til Tider havde misundt.

Stille ved sig selv bad hun ham om Forladelse

Kunde Eksamenslæsning tage saa stærkt ? Det var rigtignok godt, at han kom hjem. Mor maatte oppe sig for at faa lidt Kød paa ham Og saa sagde han slet ikke noget, men hostede Da han var færdig, sagde han heller ikke noget. Kun et Par almindelige Spørgsmaal om, hvordan Far og Mor og hun selv havde det.

Hun turde slet ikke spørge, endskønt hun naturligvis længtes voldsomt efter at faa noget at vide om, hvordan det var gaaet ham. Om det stod til første eller anden Karakter. Det var jo det ligegyldigste af Verden, hvordan de havde det.

Da de gik op ad deres Hus's Trapper, havde hun endnu ikke faaet ham spurgt.

Fru Helwig havde vasket sine Hænder og stod nu i Dagligstuen og lyttede.

Nu kom der nogen derude paa Trapperne. Men det var ikke unge, glade Mennesker, der stormede op. Det var Jo nølende, forsigtige Trin.

Fru Helwig kunde ikke holde det ud. Hun lukkede Døren op og ilede ned mod dem. Og snart havde hun sin Søn i sine Arme. Helwig stod bagved og ventede paa at komme til.

Erik blev saa underlig svag og blød. Knæene rystede under ham. Alt det, han paa hele Rejsen havde gjort sig haard, stolt og stiv, hjalp ikke nu; han maatte græde :

»Holder Du af mig alligevel, Mor, endda jeg

kommer som en slagen Mand,« hviskede han.

»Aa Gud jo, men er det sandt ?« sagde hun og gik stille fra ham.

Helwig stod og blev bleg:

»Du fa ar læse om igen Og saa kommer vi velover det,« sagde han fattet. Han gjorde Vold paa sig selv, at Erik ikke skulde se, hvor umaadelig Smærten og Skuffelsen greb ham.

Karen gik ud i Køkkenet og græd. Hun syntes, deres Hjem var det tristeste i Verden.

»Læse om igen,« raabte Erik næsten vildt, og hede røde Pletter kom frem paa Kinderne. »Nej, Far, nu faar Du ikke Lov at stjæle flere Aar af mit Liv Min Barndom har Du taget. — Min Ungdom har Du taget. — Min Manddom beholder jeg selv.«

Han gik paa sine tynde Ben usikkert og i Feber frem og tilbage paa Gulvet.

Ordene sved ind i Helwig. Erik, hans Dreng, hans Hjærtebarn, anklagede ham for det, han havde ofret i Forsagelse og Kærlighed. Han kom jo hverken med Vrede eller Bebrejdelser, men var villig til Ofret en Gang til.

»Du er syg af Sorg og Overanstrengelse,« sagde han, »syg af Sorg over Dit Nederlag. Du véd ikke, hvad Du selv siger.« Og han gjorde Forsøg paa at gaa over i en Hverdagstone :

»Kom, lad os gaa ind. Mor har nok Mad til os. Og senere taler vi om Fremtiden.«

»Nej, Far, vi maa have det klart nu. Jeg maa have det slaaet fast med det samme. Min Fremtid er givet. Jeg rejser over til Kaj. Han sender Penge til Rejsen, og han kan nok bruge mig til noget.«

Fru Helwig sank ned paa den nærmeste Stol Erik, — rejste han ogsaa Skulde hun miste ham med? — Tog det store, fremmede Land da alt, hvad der var hendes ?

Men hun sagde ingen Ting, kunde intet sige. Det var, som om hendes Tanke og Følelse stod stille. Hvor var nu alt det, hun havde glædet sig til. Hun havde stænget for Skuffelsen. Men den fandt nok Vej endda.

Nu saa hun hen paa det lange, blege Menneske, der var hendes Søn —, og et Øjeblik følte hun blot inderlig, moderlig, Trang til at værne og hygge om ham, til at give ham rigtig megen Mad, at han kunde vokse sig sund og stærk. Men saa brødes hendes Tanker af Faderens vrede Stemme. Nu beherskede

han sig ikke længere. Fra et dybt saaret Menneske
kom hans Ord:

»Saa Du skal ogsaa rende af Landet. Tror Du, det
er derfor, at Din Mor og jeg har slidt og savnet? — Og
vilde Du endelig rende bort, kunde Du gærne have
gjort det noget tidligere.«

»Ja, ikke sandt, Far,« sagde Erik bittert. »Jeg er en
utaknemmelig Pjalt. — Jeg, der kun burde være
opfyldt af Anger og Taknemmelighed, Anger over, at
jeg ikke kommer med Sejr. Det er jo den sorteste
Uretfærdighed, at I ikke faar noget for Jer Indsats. —
Og det er den højeste Dristighed, at jeg tør komme Jer
for Øjnene med to tomme Hænder. — Og saa er jeg
ikke en Gang taknemmelig —, ikke taknemmelig,
fordi I vil lade mig læse om igen. — — Men det siger
jeg Dig, Far,« vedblev Erik nu i stigende Hæftighed,
»at denne Gang faar Du mig ikke. — En Gang til gaar
jeg ikke ind i Slaveriet.«

Han segnede næsten om. Ophidselsen udmattede
ham, og han hev efter Vejret. Men Øjnene lyste. Han
brændte efter at komme frem med alt det, der var
samlet paa i Aarevis.

»Aa, jeg skal over til Kaj for at lære at arbejde,
lære at blive Menneske. Hvor har jeg misundt ham.
Han har haft Mod til at tage sin Barndom, og han har
faaet sin Ungdom med.«

»Det er da endelig ikke saa meget, Kaj har naaet,«
sagde Helwig lavt. »Det samme kunde vel naaes her.

Men det er saa let at give Landet Skylden.«

»Ja, Far, jeg ved, hvad Du vil sige. Du vil komme
med den sædvanlige Frase, at er jeg blot stor nok til
Landet, er det vel ogsaa stort nok til, mig. — Men kan
hænde, jeg saa er for lille. Og derfor Far, derfor *maa*
jeg over til Kaj. Du siger, han har ikke naaet noget
stort. Jo! — Han har naaet selv at erhverve det, han
behøver, og han har det samme, som de andre
Mennesker, han lever sammen med, har, og saa kalder
jeg ham rig.«

Moderen havde rejst sig og stod nu henne ved
Sønnen:

»Erik, har vi været saa onde mod Dig, at Du nu vil
saa langt bort fra os ?«

Erik saa paa hende, og al den indestængte
Hæftighed og Bitterhed forsvandt pludselig :

»Mor, min egen lille Mor, jeg holder jo af Jer, og
har hele Tiden holdt af Jer. — Men jeg har haft det

saa ondt —, og I har haft det ondt Og jeg vidste slet ingen anden Udvej.«

Den høje, unge Mand havde rejst sig —, men faldt igen straks sammen, og Moderen maatte støtte ham :

»Nu gaar vi ind til Bordet, min Dreng. Og Du ved jo, at hverken Din Far eller jeg stiller os imod det, der er til Jeres Gavn. Vil Du af Sted, naa, saa rejs i Guds Navn. Det er ikke os, det kommer an paa, Den Smule Tid, Din Far og jeg har tilbage, gaar jo nok.«

»Ja, Du forstaar lo, lille Mor, at jeg længes efter at begynde rigtig at leve, længes efter selv at tjene Brødet.«

Han saa over til Faderen :

»Kaj og jeg gaar i Kompagni, og saa tjener vi Penge begge to, vi tjener mange Penge Og saa udløser vi ogsaa Dig af Slaveriet, Far. Du og Mor kan komme over til os. Og saa kan Fruen se, hvor hun igen faar saa trofast og billig en Arbejder fra. — Du kan da i alt Fald stille Dine Krav.«

Helwig smilede vemodigt :

»Det blev nok snarere en stor Tjeneste, vi derved gjorde Fruen. Til den Tid —, hvis den da kommer —, er min bedste Arbejdskraft opbrugt. Og vi gav hende en kun altfor kærkommen Lejlighed til at faa friske Kræfter ind i sin Forretning.«

Helwigs saarede Forfængelighed og Stolthed var ikke mere. Han saa kun med Smærte paa sin medtagne Søn, som stod der med de glinsende Øjne og hede Kinder og udmalede de store Fremtidsplaner.

Nu tog ogsaa han Sønnen under Armen. Og saaledes støttet af Far og Mor gik Erik ind til Festbordet.

Karen havde sat Maden frem. Men der blev kun spist lidt. Karens Øjelaag var endnu tykke af Graad, og Far og Mor sad og vogtede med kærlige Blikke paa Erik. Og han saa igen og syntes, at han havde det godt.

Kun var han saa mat, saa mat.

Det var ogsaa Synd, han var kommen med Bebrejdelser. — Men hver Gang han havde mærket den bristende, Evne, havde de jo sneget sig ind, alle disse oprørske Tanker.

Og var Kajs Breve ikke kommet med Befrielsen og Haabet, var han vel gaaet til Grunde. Og det var saa fejgt selv at luske ud af Livet. Det vilde have været større Sorg for de to.

Han listede sig til at kærtegne Moderens Haand.

Det var jo den eneste Kvinde, han havde haft Lov til at elske. — Men Mor var ogsaa dejlig. — Og hun, — hun smilte lykkelig til sin Dreng, mens Hjærtet inderst inde græd af Angst.

Det var bestemt, at Kaffen skulde drikkes i Anlæget. Men da de rejste sig fra Bordet, var det, som om alle Kræfter paa en Gang forlod Erik. Han kunde næppe staa paa Benene, og Moderen maatte hjælpe ham til Sengs.

Hele Natten sad hun og Karen ved ham. Karen vilde blive hos Moderen.

»Jeg sover ikke alligevel,« sagde hun.

For Resten talte de kun lidt. Hver havde sine egne Tanker. Fru Helwigs var hos Erik, det Barn, hun mest havde elsket, fordi han var det svageste og blødeste og mest trængte til Kærlighed. Og nu havde hun faaet ham hjem — for snart at miste ham. Han vilde rejse langt, langt bort. — Om det rnaaske blev længere, end han selv ønskede det, vidste hun ikke. Hun vidste kun dette ene, at hun ikke skulde beholde ham. — Hvad blev der saa tilbage? — En ensom Alderdom.

Fru Helwig rejste sig energisk, gik hen til Bordet og hentede et nyt kølende Omslag. Hvad hjalp det at hensynke i Føleri over sin egen Skæbne. Nej, det gjaldt Erik, hendes Dreng. Hun maatte, hun skulde have ham rask, saa rask, at han fik Kræfter til at begynde det Liv, han higede imod.

Da hun kom hen til Sengen, greb han om hende med hede Hænder:

»Mor, jeg vil ud i Luften, ud, hvor der er Blomster og grønne Træer. — Lille Mor, lad mig rigtig komme ud, hvor der er frisk Luft. Jeg vil sidde derude hele Dagen.«

Han gjorde sig Umage for at rejse sig.

»Ja, min Dreng, Du skal komme derud,« sagde Moderen, idet hun blidt igen lagde ham ned og dækkede Panden med det kolde Omslag :

»Men nu skal Du først sove, sove Dig Kræfter og Sundhed til.«

Der blev igen stille i Stuen, kun bemærkede Moderen ikke, at Taarerne uvilkaarligt gled ned ad hendes Kinder.

Karen flyttede sin Stol nærmere :

»Mor, jeg tager ikke bort for det første. Jeg bliver hos Jer. Naar nogle Aar er gaaede, kan vi jo altid tænke paa min Fremtid. — Der er da noget endnu til,

jeg bliver for gammel til at begynde paa det, jeg i
Gaar talte med Far om,« lagde hun muntere til.

Moderen nikkede tavs hen til hende.

»Herregud, hvor Karen var bleven fornuftig og
resigneret. — Stakkels lille Pige, allerede naaet dertil.«

— Men Fru Helwig besluttede, Offeret skulde ikke
modtages. Nu fik Børnene hver gaa den Vej, de
ønskede.

I Fremtiden laa det gemt, om det bragte dem
Lykke.

XXVII.

DER var kommen Penge fra Kaj til Eriks Rejse. Det
var næsten med Ærbødighed, Helwig tog disse Sedler i
Haanden.

Det var saa underligt, at der kom andre Penge til
Huset end dem, han selv tjente. Og at de kom fra en af
Børnene —, fra en af dem, til hvem han kun var vant
til at give, syntes ham næsten mest underligt.

Og fra den Dag begyndte en stille Respekt for Kaj
at arbejde sig frem hos Helwig.

Erik sad i sin Sygevogn i Anlæget. Han sad, hvor
Solen kunde skinne varmt paa ham. Ogsaa han havde
disse fremmede Sedler i sine Hænder. Han lod dem
glide gennem Fingrene en efter en.

Moderen stod hos. Siden hans Sygdom var hun
ikke vegen fra ham. — Og det var mange Uger.

Nu syntes hun, at hun turde haabe. Men det var en
haard Kamp, hun havde kæmpet. Hun havde kæmpet
den med Døden.

Hun havde jo lovet sin Dreng Solen, Blomsterne og
de grønne Trær. Der var en Tid, hvor hun frygtede,
han kun fik det altsammen over sin Grav.

Men hun vilde det anderledes. — Og Tomme for
Tomme vandt. hun saa Livet til Erik. Hun vandt det
ved sin Omhu og Kærlighed.

Erik saa paa sine gennemsigtige Hænder, hvoraf
den ene hvilede paa Sygevognens Arm; den anden

holdt fast paa Pengene, som han pludselig skød hen til

Modren: »Giv Karen dem.«

»Men Erik.«

»Jo, Mor, se rigtig paa mig. Synes Du, jeg ser ud til at bane mig Vej i fremmed Land. Jeg har tænkt saa meget over det nu paa det sidste. Men jeg har saa gerne villet skyde det ud, lyve for mig selv. Det er saa drøjt at erkende, at man er knækket, naar man kun er fire og tyve Aar.«

Fru Helwig lagde Haanden paa hans Arm : »Men Erik, saa godt Du er kommet Dig i den sidste Tid. Og Du behøver da hverken at reise i Dag eller i Morgen.«

»Kommet mig,« sagde han langsomt. »Aa ja, tilsyneladende er det vel nok nu lidt bedre. Men der er alligevel knækket noget i mig, Mor, som ikke kan heles. Jeg tror, min Vilje og og mit Mod er knækket. Det er bøjet lidt efter lidt. Der kan nok blusse noget op en Gang imellem. Men det har ingen Varighed Fra jeg blev saa rask, at jeg kunde begynde at tænke, har ieg overvejet det. — Jeg er bange for det fremmede Land, og saa længes jeg alligevel mod det. Og Saa er ieg bange for, at jeg ikke dur nok derovre, og jeg skal falde Kaj til Byrde.«

»Kai bliver bare glad for Dig, Erik, og Du skal se, han faar nok noget ud af Dig,« sagde Fru Helwig opmuntrende.

»Kai faar nok noget ud af mig,« sagde Erik med et lille let Smil. »Var det ikke mig, Familjen stolede paa. Jeg skulde føre den frem. Og nu er det Kaj. — Aa ja, nu er I paa den rigtige Side. — Men jeg har nu bare ikke Mod. Den Smule, der var, har Sygdommen taget. — Nu har jeg ikke en Gang Mod til at tage af Kaj.«

»Du ser altfor sygeligt og fintfølende, Erik. Naar Du igen er hel rask, bliver det anderledes.«

»Jeg tror det ikke, Mor. Og det varer vel ogsaa en Tid, før jeg bliver en rigtig Kraftkarl.«

Han saa ned paa Tæppet, der skjulte Benene :

»Naa, nu har vi to jo levet os rigtig godt sammen, lille Mor. Naar jeg er over det her, faar Jeg nok en Assistent- eller Skriverplads enten i en Bank eller hos en Sagfører her i Byen. — Og saa faar Du Din gamle Dreng i Kost. — Du længes vel ikke altfor voldsomt efter at blive af med mig ?«

Fru Helwig saa hen paa Erik. Og hun havde Møje med ikke igen at lade Taarerne løbe. For hver Dag, hun havde plejet ham, var han om muligt bleven

hende endnu mere kær og smærtelig dyrebar:

»Om jeg gjerne vil beholde Dig, Erik ja, kunde al min Kærlighed gøre Dig lykkelig, saa vilde jeg gjerne beholde Dig. Men jeg véd, Du kan ikke nøjes med den.

— — Og jeg vil ogsaa saa nødig, at Du skal nøjes.«

»Jeg faar nok Lov til det alligevel. Men skal vi nu ikke kalde Karen herhen og gøre hende glad.«

Karen sad noget borte paa en Bænk og læste. Da hun hørte Moderens Kalden, var hun straks hos dem.

Hun saa forundret paa Broderen, da han lagde Pengene i hendes Skød.

»Bring Du nu noget ud af dem,« sagde han.

»Ja, men det er jo Dine Penge, Erik. Jeg kan ikke forsvare at bruge dem«

»Gør bare ikke Vrøvl,« sagde Erik næsten haardt.

»Synes Du, jeg ser ud til Langfart. Naar jeg kan rejse, faar jeg ogsaa nok Penge til det.«

Karen saa hen paa Moderen og hun kunde se paa bende, at det var Alvor. Kun syntes Karen ikke rigtig, hun kunde glæde sig. Det var ogsaa underligt, at kom endelig det, man hedest havde ønsket, saa kom det paa saadan en sær Maade, det kom saadan, at man ikke havde Lov til at være glad. — Men faa noget ud af det, skulde hun sagtens. Karen syntes, hun havde vældige Kræfter. Der var ikke det, der skulde hindre.

Hun trykkede Eriks Haand. — Hun vilde gjerne have kysset den; men hun turde ikke, og ilede saa bort, for at han ikke skulde se, hvor bevæget hun var.

»Skal vi saa hjem, Mor. Jeg synes, her bliver saa koldt. Det er jo kun Efteraarssol, vi nu har, og den er ikke meget varm.«

Erik gned Hænderne, som om han frøs.

»Ja, naar Du synes det,« sagde Fru Helwig stille.

Og hun tog i Sygevoignens Hank og kørte mod Hjemmet.

XXVIII.

MELLEM Vejens mange Villaer, havde et lille Hus

skudt sig ind. Det havde udspringende Kvist og Glasdør med Veranda. Vilde man bygge paa den Vej, fordredes det, at man byggede i Villastil.

Henad Aften saa man ofte Fru Helwig og Erik gaa i Haven foran Huset og plante og saa eller vande de Blomster og Urter, som allerede groede.

Helwig sad paa Verandaen og nød Luften efter Dagens Indelukke. Og han tænkte paa, at det var Garverlærningen, der havde lagt Grunden til det Hjem, som syntes ham det bedste, han havde ejet.

Kaj havde sendt Penge til at købe Jorden for, og saa havde Helwig ved Laan skaffet sig Midler til at bygge paa den. Og nu sad han i eget Hus og boede dog næppe saa dyrt, som da han sad til Leje.

Saa mange Gange han havde sagt til Ellen :

»Vi kom da til at bo i de luftige Slotte.«

Og saa mange Gange hun havde svaret:

»Ja, men ikke før jeg blev saa træt, saa træt.«

For Resten var hun slet ikke saa træt — denne lille Kone. — Hun og Erik var saa ivrig med den Have. Og Erik var det jo næsten ogsaa helt rar med. I den Bank, hvor han var Assistent, tjente han mere, end han brugte. Erik var bleven noget af en Samler paa det sidste, han samlede paa Vaaben og paa Billeder. Hans lille Værelses Vægge var helt fyldte med begge Dele.

Rammeme til Billederne lavede Erik selv af Cigarkassetræ.

Helwig kunde slet ikke forstaa, hvorfor hans Kone saa tit saa paa Sønnen med bedrøvede Øjne.

Fru Høegh kunde i Begyndelsen ikke lide, at Helwigs vilde bygge paa samme Vej, hvor hun boede. Men Helwigs gjorde det alligevel. Kaj havde skrevet, at de skulde bygge paa Ønskestedet, og saa vilde de ogsaa gøre det. Det var jo ham, der sendte Pengene.

Fruen fik blive mild igen. Og det blev hun.

Hver Gang Kaj i Hovedstadsbladene blev nævnt mellem »Dygtige Danske i Udlandet,« kom Fruen selv ind til Helwig med Bladet og sagde:

»Vi kan godt være stolte af ham.«

Hun sagde vi !

Det lille Hus var pudset baade foruden og forinden. Denne Gang havde Fru Helwig haft Hjælp til det. Hun kunde heller ikke nu over saa meget som tidligere. Og atter ventede Helwigs en Søn. Kaj ventedes paa Besøg. Og han kom med Hustru.

Helwig sad med Byens Avis foran sig. Det stod i Bladet, at Kaj kom hjem, og der stod ogsaa, hvem Kaj var Søn af.

Helwig kunde ikke lade være med at læse det om og om igen.

»Det er Pokkers til Dreng,« sagde han. »Tror Du, vi kan kende ham, Ellen ?«

»Ja, man kender vel altid sine egne Børn,« sagde hun og saa langt efter Erik. Han gik saa meget alene i den sidste Tid. Hun syntes næsten, han undgik dem.

Nu havde han saa travlt i Haven.

Karen var hjemme i Ferien. Hun havde taget Almuelærerindeeksamen. Og i Hovedstaden tog hun ivrig Del i Kvindernes offentlige Virksomhed.

Hun stod nu og bredte Kajs Gaver ud. Han havde sendt dem i Forvejen. Der var en afpasset Robe til hende. Den var af blødt, hvidt indisk Silke med svære Silkebroderier.

»Naa da, det vilde have været noget, da jeg var atten Aar. Jeg havde mindst hoppet til Loftet af Glæde.«

»Ja, men nu er Du da ogsaa glad for den fine Kjole,« sagde Fru Helwig.

»Ja, saamænd er jeg saa, lille Mor. Man kan jo gaa i hvidt til man bliver firs.«

Fru Helwig saa undersøgende paa Karen.

»Er Du ikke helt tilfreds og lykkelig, Karen. Du fører jo saadan et virksomt og nyttigt Liv og udretter saa meget dygtigt. Jeg har tænkt mig, at Du nu netop lever, som Du ønsker det?«

»Jeg lever vel det Liv, jeg maa leve, lille Mor. Og dog er jeg maaske næppe saa lykkelig, som Du.«

»Som jeg —, saa Du synes, Din Mor er saa meget lykkelig ?«

»Ja, det synes jeg virkelig,« sagde Karen alvorligt, idet hun igen pakkede de fine Silketøjer sammen:

»Du har elsket saa meget, og Du har lidt saa meget. — Jeg har bare været dygtig. — Naar jeg en Gang gaar bort, er der altid en dygtig, der igen udfylder Hullet. — Men det Hul, Du efterlader, Mor, vil kun blive fyldt med Taarer.«

»Aa, lille Karen, at Du dog endnu holder af Din gamle, dumme Moder. Jeg har næsten gaaet og været bange for Dig, bange for, at Dit varme Hjærte druknede i den store Travlhed. Men Du er den samme, — Lysglimtet for Dit Hjem —, som jeg sagde,

da Du var lille.«

»Noget af det gamle bliver der vel altid hos os. —

Men er Du ikke bange for Kaj ?«

»Nej ikke for ham. Ikke for ham.«

»Men Du er bange for hans Kone?«

»Ja, en lille Smule. — Naar jeg tænkte paa den fremmede Kvinde derovre, var jeg saa glad for hende. Jeg var saa glad, fordi hun fyldte Livet for Kaj og tog Længslen. — Men her synes jeg næsten ikke, hun hører til. Jeg er bange, vi vil staa altfor fremmede overfor hinanden. Vi kender ikke en Gang hendes Sprog. Og hun kan vel kun enkelte Ord af vort.«

»Du skal se, Mor, det kommer altsammen, naar vi ser hende. Og vi vil gøre os voldsom Umage for at være flinke imod hende.«

»Ja, naturligvis, naturligvis. Men jeg vil helst, vi slet ikke skal gøre os Umage. — Det skal komme uvilkaarligt, saa ganske af sig selv.«

Kaj og hans Kone Vantedes henad Aften. Men de naaede at komme med et tidligere Tog end bestemt, og en Droske bragte dem snart fra Banegaarden ud til den lille Villa.

Helwig var den første, der blev opmærksom paa Vognen. Han lagde hurtig Avisen sammen og raabte ind, at nu kom de.

Fru Helwig og Karen ilede ud paa Vejen mod dem.

Og snart stod Kaj i Stuen ved Far og Mor.

Forældrene kunde næsten ikke forstaa, at de havde ham igen. Det var de samme lyse, glade Øjne; men ellers var han rigtignok forandret. Han havde stort Skæg, og man kunde se paa hans Hænder og hele Skikkelse, at han havde arbejdet meget og just ikke siddet lunt i en Kakkelovnskrog. Men Kaj var det, og bag ham stod en fremmed Kvinde med store, spørgende Øjne.

Fru Helwig saa paa hende. Et Øjeblik vejede de to Kvinder hinanden — og saa laa Sønnens Kone i Fru Helwigs Arme, og der var ikke længer nogen fremmed i Stuen. De to elskede jo en og den samme, og de følte begge, at den ene ikke tog fra den anden.

Fru Helwig saa sig lykkelig om. Saa havde hun da igen sine samlet. Hun lod sine Øjne hvile paa hver, en efter en. — Men Erik —, han var der ikke. Ham havde hun et Øjeblik glemt for Glæden. Men hun maatte have ham med i den.

Hun gik først ud i Haven. Han var der ikke mere.

Saa traf hun ham paa hans Værelse. Han sad mellem al det, han havde samlet. Men han saa ikke paa det. Han dækkede Ansigtet med sine Hænder og støttede Hovedet mod Skrivebordet. Han hørte ikke en Gang, at Moderen kom ind.

»Erik, Du sidder her, mens vi alle er samlet dernede.«

»Trænger I til mig ?« sagde han, men han havde ikke Lyst til at se paa Moderen.

Fru Helwig var nu helt hos ham. Hun tog Hænderne fra hans Ansigt.

»Véd Du ikke, Erik, at jeg trænger altid til Dig.«

»Jeg troede ikke nu mere.«

»Det troede Du slet ikke, Erik. Du véd godt, at Du har mig altid . . . Men kom nu med ned til de andre. Se modigt paa Kajs sunde Lykke. Vil Du, er det ikke for sent for Dig at vinde den selv.«

»Jeg er over tredive Aar, Mor, og jeg er ingen Ting endnu; Men jeg skal nok gaa med ned. Jeg vil ikke forstyrre det for Jer.«

Og han gik med Moderen ned til de glade.

